San Francisco, 1945. O reuniune a miniştrilor de externe ai U.R.S.S., S.U.A. şi Marii Britanii. De la dreapta la stînga : Viaceslav Molotov, Edward Stettinius şi Anthony Eden.

au fost examinate, controversate şi în cele din urmă puse de acord de către cele patru puteri participante la cele două runde ale tratativelor.

Discuţiile specialiştilor s-au încheiat cu o largă armonizare a punctelor de vedere în marea majoritate a propunerilor, inclusiv în problemele privind obiectivele organizaţiei stabilite nu numai la asigurarea păcii şi securităţii, ci şi a cooperării economice şi sociale. Principala chestiune rămasă nerezolvată la Dumbarton Oaks o constituia sistemul de vot în Consiliul de Securitate.

Ideea făuririi unei noi organizaţii internaţionale începînd să fie tradusă în practică, Conferinţa de la Dumbarton Oaks a elaborat „Propunerile premergătoare pentru constituirea unei organizaţii internaţionale de securitate", precum şi „Statutul viitoarei organizaţii", publicate la 9 octombire 1944.

Aceste propuneri, realizate de comun acord de către toţi participanţii la conferinţă, au constituit un rezultat important, demonstrînd încă o dată posibilitatea de a rezolva prin tratative cele mai importante probleme internaţionale.

Între Dumbarton Oaks şi San Francisco a avut loc **episodul Yalta.** În Palatul Livadia la 6 februarie 1945 începea cea de-a treia şedinţă a conferinţei şefilor de guvern ai S.U.A., U.R.S.S., Marii Britanii, la care a fost abordată problema votului în Consiliul de Securitate. Discuţia dintre Stalin-Roosevelt-Churchill în legătură cu acest punct s-a finalizat printr-un acord care avea la bază propunerile de compromis ale secretarului de stat Edward Stettinius. „Delegaţia sovietică şi-a exprimat satisfacţia faţă de raportul lui Stettinius şi explicaţiile lui Churchill asupra chestiunii creării unei organizaţii internaţionale de securitate. Delegaţia sovietică şi-a afirmat părerea că se va putea realiza unitatea celor trei puteri în ceea ce priveşte asigurarea securităţii postbelice şi că propunerile elaborate la Dumbarton Oaks, precum şi propunerile suplimentare făcute de Roosevelt pot servi drept bază viitoarei colaborări între puterile mari şi mici în problemele de securitate internaţională".

Şefii guvernelor U.R.S.S., Marii Britanii şi S.U.A. au stabilit că O.N.U. trebuie să fie un organ de asigurare a păcii şi securităţii, aprobînd principiul unanimităţii marilor puteri. „Bazele unei asemenea organizaţii — se spunea în comunicatul Conferinţei din Crimeea — au fost puse la Dumbarton Oaks. În acelaşi timp, asupra chestiunii atît de importante a sistemului de vot, nu se putuse obţine un acord. Conferinţa actuală a putut rezolva şi această dificultate". În conformitate cu acest principiu au fost acordate marilor puteri — U.R.S.S., Regatul Unit al Marii Britanii şi al Irlandei de Nord, S.U.A., China şi Franţa — locurile de membri permanenţi ai Consiliului de Securitate.

Conferinţa de la Yalta a hotărît convocarea unei conferinţe a Naţiunilor Unite **la 25 aprilie 1945, în oraşul San Franciso,** în vederea definitivării textului Statutului viitoarei organizaţii.

Dacă la Dumbarton Oaks şi Yalta se desfăşuraseră tratative şi se avansaseră concesii reciproce între marile puteri, la San Francisco avea să se producă un prim examen al proiectatei organizaţii faţă în faţă cu un mare număr de naţiuni. Se poate afirma că la San Francisco, în procesul elaborării şi definitivării Cartei Naţiunilor Unite, s-au armonizat de asemenea o nouă serie de puncte de vedere, de data aceasta între marile puteri şi celelalte state. Era cu adevărat cea mai mare conferinţă internaţională a tuturor timpurilor şi ea se releva în primul rînd ca o concentrare de eforturi politico-diplomatice în direcţia elaborării unui document viabil pentru o lume în care coexistă sisteme social-politice şi structuri economice diferite.

Reprezentanţi a 50 de ţări au discutat în amănunţime proiectul de statut al viitoarei organizaţii, întocmit la Dumbarton Oaks şi Yalta. Amploarea discuţiilor de la San Francisco poate fi apreciată după simplul fapt că au fost propuse 1 200 de amendamente, completări şi modificări la textele adoptate la cele două conferinţe anterioare. Deosebit de ascuţite au fost dezbaterile concepute în jurul a trei probleme principale : scopurile şi principiile noii organizaţii, rolul Consiliului de Securitate, sistemul de tutelă. Formulările finale asupra primelor două probleme au fost în esenţă conforme cu cele stabilite la conferinţele şefilor de guverne ale celor trei mari puteri de la Teheran şi Yalta.

Conferinţa de la San Francisco s-a încheiat cu un bilanţ rodnic : la temelia viitoarei organizaţii au fost puse principiile colaborării internaţionale. Participanţii la conferinţă au semnat la 26 iunie documentul constitutiv al organizaţiei — Carta Naţiunilor Unite —, document apreciat pe bună dreptate drept un cod al coexistenţei paşnice, care a intrat în vigoare la 24 octombrie 1945.

■

Concepută ca o organizaţie universală a tuturor statelor lumii contemporane, indiferent de sistemul lor social-economic, O.N.U. este chemată să joace un rol de seamă în promovarea coexistenţei paşnice.

Ceea ce se impunea observatorului de acum un sfert de veac ca şi celui din 1970 este constatarea fundamentală că marile principii în numele cărora a fost creată Organizaţia Naţiunilor Unite, ca o organizaţie de vocaţie universală în scopul asigurării păcii, securităţii şi cooperării internaţionale, sintetizează experienţa întregii istorii a relaţiilor dintre state. Dincolo de bune sentimente sau de resentimente, de interesele unui stat sau ale unui grup de state, Organizaţia Naţiunilor Unite s-a putut efectiv clădi tocmai datorită luării în considerare a intereselor fiecăruia şi ale tuturor, fiind totodată o expresie a năzuinţelor şi căutărilor unei lumi în care forţele progresului deţin poziţii preponderente şi iniţiative constante. Fie că evocăm principiul egalităţii suverane, situat în fruntea regulilor de conduită internaţională, considerat pe drept cuvînt piatra de încercare în relaţiile internaţionale, garanţia unor relaţii de bună vecinătate şi de cooperare între state constînd în aplicarea întocmai a acestui principiu şi a consecinţelor pe care le implică : respectarea suveranităţii şi integrităţii teritoriale, dreptul fiecărui popor de a-şi alege în mod liber sistemul politic şi economic şi de a vedea respectată personalitatea sa în viaţa internaţională, sau principiul nerecurgerii la forţă sau la ameninţarea cu folosirea forţei în relaţiile între state, ceea ce exclude posibilitatea promovării unor interese unilaterale, în detrimentul popoarelor şi al liberei afirmări a voinţei lor, este mai presus de orice îndoială că fondarea O.N.U. pe principiile acestea — ca şi pe celelalte menţionate — constituie marea cucerire viabilă a genezei Naţiunilor Unite. Ele îndreptăţeau pe secretarul general U Thant să afirme : „Pentru mine Naţiunile Unite nu reprezintă un vag ideal de pace şi frăţie universală, atrăgător doar pentru idealiştii şi moraliştii cu ochii la stele. Dimpotrivă. Ea este o organizaţie practică, instrument imputernicit a răspunde aşteptărilor tuturor naţiunilor de pe planeta noastră convulsionată, un instrument dinamic în slujba intereselor tuturor naţiunilor din Est şi din Vest, din Sud şi din Nord".

O.N.U. — Sesiunea jubiliară

Din „Carta Organizației Națiunilor Unite"

NOI, POPOARELE NAȚIUNILOR UNITE,
HOTĂRÎTE

să izbăvim generațiile viitoare de flagelul războiului, care în răstimpul unei vieți de om a pricinuit de două ori omenirii suferințe de nespus,

să ne reafirmăm credința în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea și valoarea persoanei umane, în egalitatea în drepturi a bărbaților și femeilor, precum și a națiunilor mari și mici,

să creăm condițiile necesare pentru menținerea justiției și a respectării obligațiilor decurgînd din tratate și din alte izvoare ale dreptului internațional,

să promovăm progresul social și să instaurăm condiții mai bune de trai, într-o mai mare libertate,

ȘI CU ACESTE ȚELURI

să practicăm toleranța și să trăim în pace unul cu altul, ca buni vecini,

să ne unim forțele spre a menține pacea și securitatea internațională,

să acceptăm principii și să instituim metode care să garanteze că nu se va face uz de forța armată decît în interesul comun,

să folosim instituțiile internaționale pentru promovarea progresului economic și social al tuturor popoarelor,

AM DECIS SĂ NE ASOCIEM EFORTURILE PENTRU REALIZAREA ACESTOR ȚELURI

Drept urmare, guvernele noastre, prin reprezentanții lor, întruniți în orașul San Francisco, și avînd depline puteri recunoscute ca valabile și date în forma cuvenită, au adoptat prezenta Cartă a Națiunilor Unite și prin aceasta înființează o organizație internațională care se va numi Națiunile Unite

Capitolul I

SCOPURI ȘI PRINCIPII

Articolul 1

Scopurile Națiunilor Unite sînt următoarele :

1. Să mențină pacea și securitatea internațională și în acest scop: să ia măsuri colective eficace pentru prevenirea și înlăturarea amenințărilor împotriva păcii și pentru reprimarea actelor de agresiune sau a altor încălcări ale păcii și să realizeze, prin mijloace pașnice și în conformitate cu principiile justiției și dreptului internațional, aplanarea ori soluționarea diferendelor sau a situațiilor cu caracter internațional, care pot duce la o încălcare a păcii ;

2. Să dezvolte între națiuni relații prietenești întemeiate pe respectarea principiului egalității în drepturi și a autodeterminării popoarelor și să ia orice alte măsuri potrivite pentru a consolida pacea lumii ;

3. Să realizeze cooperarea internațională în rezolvarea problemelor internaționale cu caracter economic, social, cultural sau umanitar și în promovarea și încurajarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru toți, fără deosebire de rasă, sex, limbă sau religie ;

4. Să fie un centru în care să se armonizeze eforturile națiunilor către atingerea acestor țeluri comune.

Articolul 2

Pentru înfăptuirea scopurilor enunțate în articolul 1, Organizația Națiunilor Unite și Membrii săi vor acționa în conformitate cu următoarele principii :

1. Organizația este întemeiată pe principiul egalității suverane a tuturor Membrilor săi.

2. Toți Membrii Organizației, spre a asigura tuturor drepturile și avantajele care decurg din calitatea lor de Membru, își vor îndeplini cu bună credință obligațiile asumate potrivit prezentei Carte.

3. Toți Membrii Organizației își vor soluționa diferendele internaționale prin mijloace pașnice, în așa fel încît pacea și securitatea internațională, precum și justiția, să nu fie puse în primejdie.

4. Toți Membrii Organizației se vor abține în relațiile lor internaționale de a recurge la amenințarea cu forța sau folosirea forței, împotriva integrității teritoriale ori a independenței politice a vreunui stat, fie în oricare alt mod incompatibil cu scopurile Națiunilor Unite.

5. Toți Membrii Organizației îi vor da acesteia ajutor deplin în orice acțiune întreprinsă de ea în conformitate cu prezenta Cartă și se vor abține de a da ajutor vreunui stat împotriva căruia Organizația întreprinde o acțiune preventivă sau de constrîngere.

6. Organizația va asigura ca statele care nu sînt Membre ale Națiunilor Unite să acționeze în conformitate cu aceste principii în măsura necesară pentru menținerea păcii și securității internaționale.

7. Nici o dispoziție din prezenta Cartă nu va autoriza Națiunile Unite să intervină în treburi care aparțin în mod esențial competenței interne a unui stat și nici nu vor obliga pe Membri să le supună spre soluționare pe baza prevederilor prezentei Carte ; acest principiu nu va aduce însă întru nimic atingere aplicării măsurilor de constrîngere prevăzute în Capitolul VII.

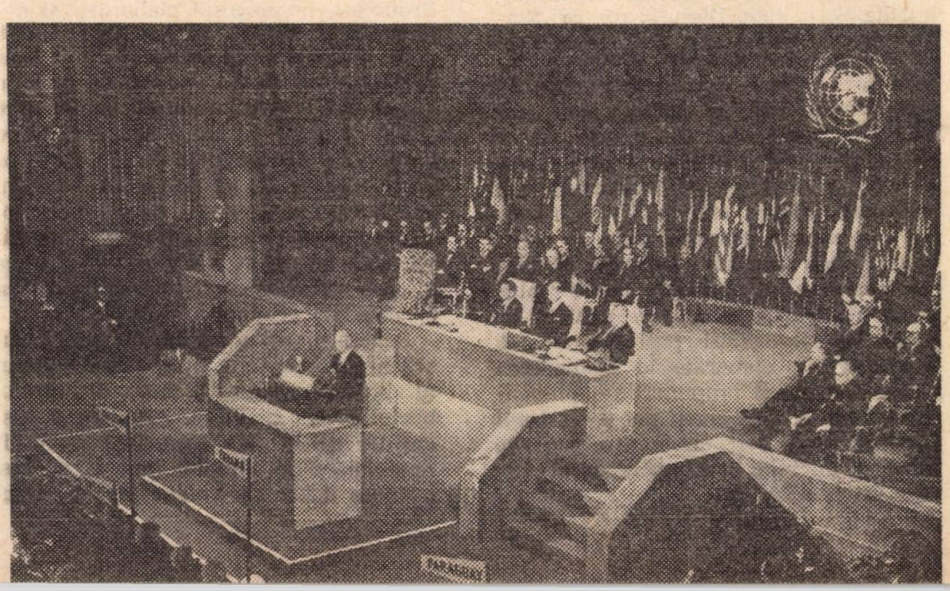

San Francisco, iunie 1955. Un aspect de la ședința solemnă care a marcat împlinirea a 10 ani de la adoptarea Cartei Națiunilor Unite

Președinții celor 25 de sesiuni

Sesiunea 1-a ordinară — 1946 — **Paul-Henri Spaak** (Belgia)
Sesiunea 1-a extraordinară. A 2-a sesiune ordinară — 1947 — **Oswaldo Aranha** (Brazilia)
A 2-a sesiune extraordinară — 1948 — **José Arce** (Argentina)
A 3-a sesiune ordinară — 1948—1949 — **Herbert V. Evatt** (Australia)
A 4-a sesiune ordinară — 1949 — **Carlos P. Romulo** (Filipine)
A 5-a sesiune ordinară — 1950—1951 — **Nasrollah Entezam** (Iran)
A 6-a sesiune ordinară — 1951—1952 — **Luis Padilla Nervo** (Mexic)
A 7-a sesiune ordinară — 1952—1953 — **Lester B. Pearson** (Canada)
A 8-a sesiune ordinară — 1953—1954 — **D-na Vijaya Lakshmi Pandit** (India)
A 9-a sesiune ordinară — 1954 — **Eelco N. van Kleffens** (Olanda)
A 10-a sesiune ordinară — 1955 — **José Maza** (Chile)
Sesiunea 1-a și a 2-a extraordinară de urgență — 1956 — **Rudecindo Ortega** (Chile)
A 11-a sesiune ordinară — 1956—1957 — **Prințul Wan Waithayakon** (Tailanda)
A 12-a sesiune ordinară — 1957 — **Sir Leslie Munro** (Noua Zeelandă)
A 3-a sesiune extraordinară de urgență — 1958 — **Sir Leslie Munro** (Noua Zeelandă)
A 13-a sesiune ordinară — 1958—1959 — **Charles Malik** (Liban)
A 14-a sesiune ordinară — 1959 — **Victor Andrés Belaunde** (Peru)
A 4-a sesiune extraordinară de urgență — 1960 — **Victor Andrés Belaunde** (Peru)
A 15-a sesiune ordinară — 1960 — **Frederick H. Boland** (Irlanda)
A 3-a sesiune extraordinară — 1961 — **Frederick H. Boland** (Irlanda)
A 16-a sesiune ordinară — 1961—1962 — **Mongi Slim** (Tunisia)
A 17-a sesiune ordinară — 1962 — **Muhammad Zafrulla Khan** (Pakistan)
A 4-a sesiune extraordinară — 1963 — **Muhammad Zafrulla Khan** (Pakistan)

Ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, prezidînd una din ședințele celei de-a XXII-a Adunări Generale a O.N.U.

A 18-a sesiune ordinară — 1963 — **Carlos Sosa Rodriguez** (Venezuela)
A 19-a sesiune ordinară — 1964—1965 — **Alex Quaison-Sackey** (Ghana)
A 20-a sesiune ordinară — 1965 — **Amintore Fanfani** (Italia)
A 21-a sesiune ordinară — 1966 — **Abdul Rahman Pazhwak** (Afganistan)
A 5-a sesiune extraordinară. A 5-a sesiune extraordinară de urgență — 1967 — **Abdul Rahman Pazhwak** (Afganistan)
A 22-a sesiune ordinară — 1967—1968 — **Corneliu Mănescu** (România)
A 23-a sesiune ordinară — 1968 — **Emilio Arenales Catalan*** (Guatemala)
A 24-a sesiune ordinară — 1969 — **D-ra Angie Brooks** (Liberia)
A 25-a sesiune ordinară — 1970 — **Edvard Hambro** (Norvegia)

* Mort subit în timpul sesiunii Adunării Generale; funcțiile au fost preluate de Alberto Fuentos Mohr (Guatemala)

Secretarii generali ai O. N. U.

1946–1953

TRYGVE LIE
(NORVEGIA)

(n. 1896 m. 1968)

Între 1935 și 1946 a făcut parte din mai multe cabinete ministeriale (justiție, comerț, afaceri externe). În 1945 conduce delegația norvegiană la Conferința Națiunilor Unite de la San Francisco, unde a fost ales președintele Comisiei care a redactat prevederile din Cartă privind atribuțiile Consiliului de Securitate.

Numit la 1 februarie 1946 secretar general al O.N.U.; i s-a prelungit mandatul pentru o perioadă de trei ani la 1 noiembrie 1950. Demisionează la 10 noiembrie 1952.

1953–1961

DAG HAMMARSKJÖLD
(SUEDIA)

(n. 1905 m. 1961)

În 1949 a intrat în Ministerul Afacerilor Externe și s-a făcut cunoscut ca un expert în probleme monetare internaționale. A fost vicepreședinte al delegației Suediei la Națiunile Unite în 1952 și președinte al acestei delegații în anul următor.

Își începe mandatul de secretar general al O.N.U. la 10 aprilie 1953. La 26 septembrie 1957, mandatul este prelungit pentru o nouă perioadă de cinci ani, începînd de la 10 aprilie 1958. Decedat la 17 septembrie 1961, într-un accident de avion, în timp ce se îndrepta de la Leopoldville spre Ndola (Rhodesia de Nord). I s-a conferit post-mortem, în anul 1961, premiul Nobel pentru pace.

1961–

U THANT
(BIRMANIA)

(n. 1909)

La 3 noiembrie 1961, după moartea lui Dag Hjalmar Agne Carl Hammarskjöld, este numit secretar general ad-interim al O.N.U., pînă la 10 aprilie 1963. La 30 noiembrie 1962 este ales în unanimitate secretar general pentru o perioadă de cinci ani (considerîndu-se anul 1961 retroactiv, ca început al mandatului). La 1 noiembrie 1966 Adunarea Generală a O.N.U. a hotărît să mențină pe U Thant în funcția de secretar general pînă la sfîrșitul celei de-a XXI-a sesiuni ordinare a Adunării. La 2 decembrie 1966, U Thant a fost reales în unanimitate secretar general pentru un nou mandat, care va lua sfîrșit la 31 decembrie 1971.

O.N.U. — Sesiunea jubiliară

Organisme, programe şi instituţii specializate

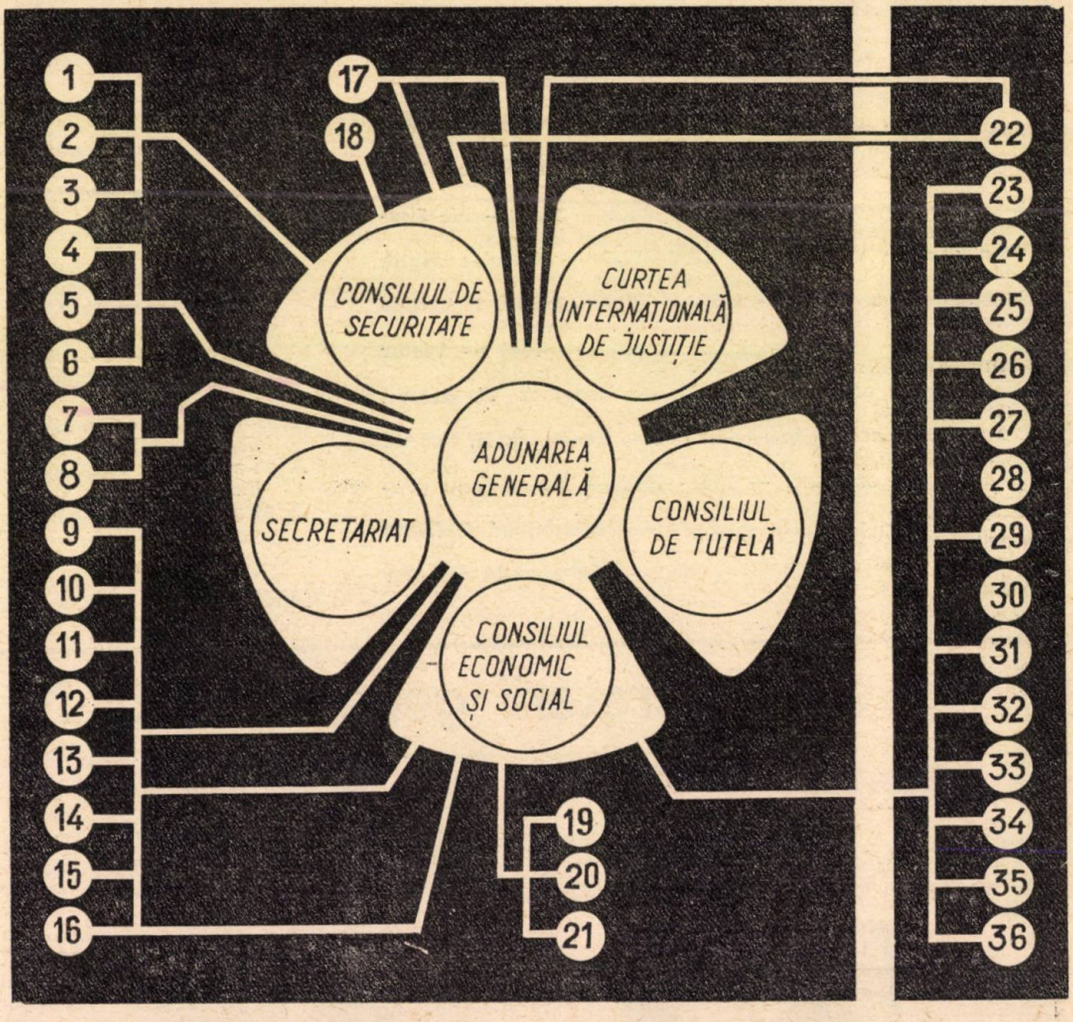

1. Organismul Naţiunilor Unite însărcinat cu supravegherea armistiţiului în Palestina (ONUST/UNTSO*)
2. Grupul de observatori militari ai Naţiunilor Unite pentru India şi Pakistan (UNMOGIP)
3. Forţa Naţiunilor Unite însărcinată cu menţinerea păcii în Cipru (UNFICYP)
4. Marile Comisii
5. Comitete permanente şi comitete de procedură
6. Alte organe subsidiare ale Adunării Generale
7. Oficiul de ajutor şi muncă al Naţiunilor Unite pentru refugiaţii din Palestina în Orientul Apropiat (UNRWA)
8. Conferinţa Naţiunilor Unite pentru comerţ şi dezvoltare (CNUCED/UNCTAD)
9. Consiliul Comerţului şi Dezvoltării
10. Programul Naţiunilor Unite pentru dezvoltare (PNUD/UNDP)
11. Fondul de echipament al Naţiunilor Unite
12. Organizaţia Naţiunilor Unite pentru dezvoltare industrială (ONUDI/UNIDO)
13. Institutul de formare şi cercetare al Naţiunilor Unite (UNITAR)
14. Fondul Naţiunilor Unite pentru copii (FISE/UNICEF)
15. Înaltul Comisariat al Naţiunilor Unite pentru refugiaţi (HCR/UNHCR)
16. Programul alimentar mondial (ONU/FAO)
17. Comisia pentru dezarmare
18. Comitetul de stat major
19. Comisii economice regionale
20. Comisii tehnice
21. Comitete de sesiune, comitete permanente şi comitete speciale
22. Agenţia internaţională pentru energia atomică (AIEA/IAEA)
    Director general: Sigvard Eklund (Suedia)
23. Organizaţia internaţională a muncii (OIT/ILO)
    Director general: C. Wilfred Jenks (Marea Britanie)
24. Organizaţia Naţiunilor Unite pentru alimentaţie şi agricultură (FAO)
    Director general: A. H. Boerma (Olanda)
25. Organizaţia Naţiunilor Unite pentru educaţie, ştiinţă şi cultură (UNESCO)
    Director general: René Maheu (Franţa)
26. Organizaţia mondială a sănătăţii (OMS/WHO)
    Director general: Marcolino Candau (Brazilia)
27. Fondul monetar internaţional (FMI/IMF)
    Director general: Pierre-Paul Schweitzer (Franţa)
28. Asociaţia internaţională pentru dezvoltare (IDA)
    Preşedinte: Robert S. Mc Namara (S.U.A.)
29. Banca internaţională pentru reconstrucţie şi dezvoltare (BIRD/IBRD)
    Preşedinte: Robert S. Mc Namara (S.U.A.)
30. Societatea financiară internaţională (SFI/IFC)
    Preşedinte: Robert S. Mc Namara (S.U.A.)
31. Organizaţia aviaţiei civile internaţionale (OACI/ICAO)
    Secretar general: Assad Kotaite (Liban)
32. Uniunea poştală universală (UPU)
    Director general: Michel Rahi (R.A.U.)
33. Uniunea internaţională a telecomunicaţiilor (UIT/ITU)
    Secretar general: M. E. Mili (Tunisia)
34. Organizaţia meteorologică mondială (OMM/WMO)
    Secretar general: David Arthur Davies (Marea Britanie)
35. Organizaţia interguvernamentală consultativă a navigaţiei maritime (OMCI/IMCO)
    Secretar general: Colin Goad (Marea Britanie)
36. Acordul general asupra tarifelor vamale şi comerţului (GATT)
    Director general: Oliver Long (Elveţia)

*) În paranteze sînt notate prescurtările în limbile franceză şi engleză; unde apare o singură prescurtare, ea exprimă titulatura în limba engleză

Secretariatul Organizației Națiunilor Unite

SECRETAR GENERAL

U Thant (Birmania)

SECRETARI GENERALI ADJUNCȚI ȘI SUBSECRETARI GENERALI

Cabinetul secretarului general
Secretar general adjunct, șef de cabinet al secretarului general
C. V. Narasimhan (India)
Secretar general adjunct însărcinat cu problemele Adunării Generale
Constantin A. Stavropoulos (Grecia)
Secretari generali adjuncți însărcinați cu problemele politice generale
Ralph J. Bunche (S.U.A.)
José Rolz Bennett (Guatemala)
Secretar general adjunct, Consilier juridic
Constantin A. Stavropoulos (Grecia)
Secretar general adjunct însărcinat cu administrația și gestiunea
Andrew A. S. Stark (Marea Britanie)
Subsecretar general controlor
Bruce R. Turner (Noua Zeelandă)
Subsecretar general, Director al personalului
Mohamed Habib Gherab (Tunisia)
Subsecretar general însărcinat cu problemele dintre organizații
W. Martin Hill (Marea Britanie)

DEPARTAMENTE ȘI ALTE BIROURI

Secretar general adjunct însărcinat cu problemele politice și problemele Consiliului de Securitate
Leonid Nicolaevici Kutakov (U.R.S.S.)
Secretar general adjunct însărcinat cu problemele economice și sociale
Philippe de Seynes (Franța)
Comisar al cooperării tehnice
Victor Hoo (Taivan)
Secretar executiv al Comisiei economice pentru Europa
Janez Stanovik (Iugoslavia)
Secretar executiv al Comisiei economice pentru Asia și Extremul Orient
U Nyun (Birmania)
Secretar executiv al Comisiei economice pentru America Latină
Carlos Quintana (Mexic)
Secretar executiv al Comisiei economice pentru Africa
Robert R. K. A. Gardiner (Ghana)
Secretar general adjunct pentru probleme de tutelă și teritorii neautonome
Issoufou Saridon Djermakoye (Niger)
Subsecretar general pentru informații
Agha Abdul Hamid (Pakistan)
Secretar general adjunct al conferințelor
Jiří Nosek (Cehoslovacia)
Subsecretar general al serviciilor generale
David B. Vaughan (S.U.A.)
Secretar general adjunct, Director general al Oficiului Națiunilor Unite de la Geneva
Vittorio Winspeare Guicciardi (Italia)
Grefierul Curții Internaționale de Justiție
Stanislas Aquarone (Australia)

ORGANE SUBSIDIARE

Director al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.)
Paul G. Hoffman (S.U.A.)
Director adjunct al P.N.U.D.
C. V. Narasimhan (India)
Subdirector al P.N.U.D. și Director al operațiilor și programării
Myer Cohen (Marea Britanie)
Subdirector al P.N.U.D. și Director asociat al operațiilor și programării
Paul-Marc Henry (Franța)
Subdirector al P.N.U.D. și Director al relațiilor externe, al evaluării și rapoartelor
Rajendra Coomaraswamy (India)
Secretar general al Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (C.N.U.C.E.D.)
Manuel Pérez-Guerrero (Venezuela)
Director executiv al Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare industrială (O.N.U.D.I.)
Ibrahim Helmi Abdel-Rahman (R.A.U.)
Director general al Fondului Națiunilor pentru copii (U.N.I.C.E.F.)
Henry R. Labouisse (S.U.A.)
Comisar general al Oficiului de ajutor și muncă al Națiunilor Unite pentru refugiații palestinieni în Orientul Apropiat (U.N.R.W.A.)
Laurence V. Michelmore (S.U.A.)
Înalt Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați
Prințul Sadruddin Aga Khan (Iran)
Director general al Institutului Națiunilor Unite pentru formare și cercetare (U.N.I.T.A.R.)
S. O. Adebo (Nigeria)

MISIUNI SPECIALE

Reprezentantul special al Secretarului general în Orientul Mijlociu
Gunnar V. Jarring (Suedia)
Șef al statului major al Organismului Națiunilor Unite însărcinat cu supravegherea păcii în Palestina
General de divizie Ensio Siilasvuo
Reprezentantul special al Secretarului general în Cipru
Bibiano F. Osorio-Tafall
Comandantul Forței Națiunilor Unite în Cipru
General de divizie D. Prem Chand
Reprezentantul Organizației Națiunilor Unite pentru India și Pakistan
Frank P. Graham (S.U.A.)
Șeful grupului de observatori militari ai Națiunilor Unite pentru India și Pakistan
General de corp de armată Luis Tassara

● **Elaborarea planurilor Sediului O.N.U. aparține arhitectului american Wallace K. Harrison și unui birou internațional de arhitecți-consilieri din zece țări. Planurile au fost adoptate de Adunarea Generală a O.N.U. la 20 noiembrie 1947.**

● **Construcția Sediului O.N.U. a început la 24 octombrie 1949 și a fost terminată în anul 1951. Secretariatul a început să funcționeze în noul sediu în august 1950.**

● **Pentru construirea Sediului, O.N.U. a făcut un împrumut de 65 milioane dolari. Acordul între O.N.U. și guvernul S.U.A., încheiat în acest sens, s-a semnat la 23 martie 1948. Împrumutul este rambursabil în 31 de ani. La sfîrșitul anului 1965, O.N.U. rambursase 30 milioane dolari din împrumut.**

● **Sediul O.N.U. acoperă o suprafață de 7 hectare, în insula Manhattan. Suprafața pe care s-a construit Sediul O.N.U. are statut de teritoriu internațional.**

● **Cele trei clădiri principale ale Sediului O.N.U., comunicînd între ele, sînt: un building de 39 de etaje, în care se află birourile Secretariatului; clădirea sălilor de conferințe — edificiu lung, puțin înalt, paralel cu East River — care adăpostește sălile consiliilor, diverse alte săli de conferințe, saloane și restaurante; clădirea Adunării Generale, în care se află sala unde se desfășoară ședințele plenare ale acesteia, o altă mare sală de conferințe, patru săli de conferințe de mărime medie.**

● **Biblioteca Sediului O.N.U., cunoscută și sub numele de Biblioteca Dag Hammarskjöld, a fost inaugurată în anul 1961, la puțin timp după moartea fostului secretar general. Ocupă o clădire de șase etaje (dintre care trei se află la subsol), fiind concepută pentru a adăposti 400 000 de volume.**

● **Sigiliul oficial și emblema Națiunilor Unite reprezintă o hartă a lumii, înconjurată de o coroană de frunze de măslin — ansamblul vrînd să semnifice unitatea în armonie și pace. Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat acest desen în anul 1946, recomandînd membrilor Organizației adoptarea de măsuri de ordin legislativ pentru a împiedica folosirea emblemei fără autorizarea secretarului general al O.N.U. Cu aceeași ocazie, Adunarea Generală a recomandat interzicerea folosirii sigiliului oficial, a emblemei, numelui și inițialelor O.N.U. în scopuri comerciale.**

● **Hotărîrea privind drapelul Națiunilor Unite a fost adoptată de către Adunarea Generală în anul 1947. Drapelul este compus din emblema oficială, în culoare albă, dispusă central pe un fond bleu pal.**

● **La 31 mai 1970, Secretariatul O.N.U. avea 10 577 de funcționari, dintre care la Sediul O.N.U. (New York) - 4 122.**

● **300 de corespondenți, reprezentînd agențiile de presă și ziare, organisme de televiziune și radiodifuziune, sînt acreditați cu titlu permanent pe lîngă Națiunile Unite și își exercită activitatea în birourile aflate la Sediu. În cazuri excepționale, actuala sesiune jubiliară prezentînd o asemenea situație, numărul total al corespondenților prezenți se ridică pînă la 2 000.**

● **Orice ședință importantă a Națiunilor Unite este urmată de publicarea unui comunicat de presă. Se publică anual circa 4 000 de comunicate de presă, utilizînd peste 16 000 de matrițe.**

● **Jurnalul Națiunilor Unite apare zilnic în limbile franceză și engleză. În timpul lucrărilor Sesiunii Adunării Generale acesta apare în limbile spaniolă, rusă, franceză și engleză.**

● **În anul 1969 au fost imprimate la O.N.U. peste 500 000 000 de pagini, folosite ca documentație pentru reuniunile organelor și organismelor Organizației.**

● **În Sediul O.N.U. - New York funcționează: 7 studiouri radio, 2 studiouri de televiziune (dintre care unul pentru televiziune în culori) și un studio de film.**

Valoarea creatoare a dialogului european

Dacă pe o hartă a Europei s-ar trasa cu creioane colorate itinerariile internaţionale parcurse în ultima vreme de înalţi demnitari ai tuturor ţărilor continentului, desenul policrom ar ilustra global şi sintetic ceea ce informaţia curentă consemnează îndeobşte succesiv. Ar apărea atunci clar — şi mai cu seamă dacă s-ar compara harta cu una similară oglindind situaţia de acum cîţiva ani — de ce observatorii vorbesc despre transformări în viaţa politică europeană. De ce momentul actual este considerat aproape unanim ca avînd drept trăsătură definitorie o tendinţă categorică spre normalizarea relaţiilor dintre state — şi nu o normalizare formală, strîmtă şi săracă, ci una vie, dinamică, întemeiată pe înţelegere mutuală şi cooperare. Această tendinţă şi-a croit drum printre reziduurile războiului rece şi împotriva lor, ea s-a afirmat ca expresie a unei nevoi vitale pentru toate popoarele, pentru toate ţările.

Modificarea datelor ştiinţifice şi tehnice ale civilizaţiei au dilatat în vremea noastră interdependenţa statelor pînă la dimensiunile solidarităţii, atît pe planul securităţii şi păcii cît şi pe acela al dezvoltării economice. De aci, largul consens cu privire la necesitatea promovării între state, indiferent de orînduirea lor internă, a unor relaţii continue şi cuprinzătoare, în aria cărora să intre şi prospectarea posibilităţilor de amplificare a schimburilor bilaterale de valori materiale şi spirituale, şi asocierea în cercetări sau în construcţii ce depăşesc posibilităţile unuia singur, şi consultările politice în probleme de interes comun sau de interes general. De aci şi frecvenţa tot mai mare a întîlnirilor între personalităţi investite cu autoritatea celor mai înalte răspunderi naţionale. Se poate spune că săptămîna care s-a încheiat este din acest punct de vedere exemplară.

PREŞEDINTELE POMPIDOU LA MOSCOVA

Ca în toate cazurile în care nu există între parteneri litigii, dosarele întîlnirilor sovieto-franceze se împart în două mari categorii : cele privitoare la dezvoltarea relaţiilor bilaterale, pe tărîmul mai ales al schimburilor comerciale şi al cooperării economice în general ; cele privitoare la probleme politice de ansamblu. În cadrul întîlnirilor la nivel înalt de la Moscova, primul capitol a oferit participanţilor în acelaşi timp prilejul unei comune satisfacţii şi pe acela al unor rodnice schimburi de păreri : comerţul dintre cele două ţări a devenit, între 1965 şi 1969, mai mult decît dublu, iar în următorii cinci ani urmează să se dubleze din nou ; în ceea ce priveşte cooperarea în domeniile economiei, tehnicii, ştiinţei, ea se dezvoltă spectaculos. La al doilea capitol, al problemelor internaţionale, a atras atenţia timpul care în convorbirile de la Moscova a fost acordat temelor legate de evoluţia climatului politic în Europa şi de securitatea continentului. Cu atît mai mult cu cît, în prima sa luare de cuvînt în capitala sovietică, preşedintele Pompidou declarase : „Obiectivul nu este de a transpune politica blocurilor în interiorul Europei, ci de a reda continentului nostru întreg conştiinţa personalităţii sale şi încrederea în viitorul său. Pentru a izbuti aceasta, ar fi util ca întărirea securităţii europene să fie obiectul unei discuţii generale la care să participe toate statele interesate. De aceea noi sîntem în favoarea proiectului de conferinţă care a fost prezentat de către ţara dv. şi aliaţii ei, dacă scopul ei este eliminarea tuturor tensiunilor şi dezvoltarea contactelor de la un capăt la celălalt al Europei. Securitatea şi cooperarea nu constituie pentru noi obiective separate. Din dezvoltarea legăturilor între popoare se va naşte adevărata securitate, şi aceste legături nu se vor dezvolta decît pe baza respectului pentru independenţa şi libertatea tuturor ţărilor, fiecare în spaţiul şi în frontierele ei. Acesta trebuie să fie ţelul proiectatei conferinţe, a cărei pregătire poate intra de aci încolo într-o fază activă".

Discursurile schimbate în cursul vizitei prezidenţiale fac parte în mod tradiţional din ceremonialul unui asemenea eveniment. Este însă de remarcat — şi s-a remarcat — că ele au reflectat orientările şi tonalitatea convorbirilor, relevînd o comună căutare a zonelor de înţelegere. La dineul de la Kremlin, oaspetele evoca celebra formulă „destindere, înţelegere, cooperare" lansată de generalul de Gaulle şi declara : „Iată că în cursul ultimilor ani am străbătut succesiv aceste etape şi că astăzi, în toate domeniile, nu ne mai preocupăm decît de extinderea cooperării." Tot atunci, preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem, Nikolai Podgornîi, sublinia importanţa „consultărilor politice de interes comun pentru cele două guverne", arătînd că „perspectivele de evoluţie ale consultărilor politice sovieto-franceze sînt departe de a fi epuizate". Luînd cuvîntul în cursul dejunului de la ambasada Franţei, preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., Alexei Kosîghin, declara, de asemenea : „Uniunea Sovietică şi Franţa, întreprinzînd larga lor cooperare în condiţiile complexe ale realităţilor europene, au exercitat prin chiar acest fapt o puternică influenţă asupra evenimentelor din Europa, în sensul creării unor curente politice orientate către destindere". Şeful guvernului sovietic a adăugat : „Cu cît este mai mare numărul statelor europene cu regimuri sociale diferite care pornesc pe calea coexistenţei paşnice, cu atît devin mai solide bazele păcii în Europa, cu atît devin mai largi perspectivele ce se deschid cooperării sovieto-franceze".

La capătul vizitei preşedintelui Pompidou în Uniunea Sovietică, observatorii reţin cîteva elemente : perspectiva creşterii însemnate a sectoarelor şi volumului schimburilor economice între cele două ţări ; declaraţia preşedintelui Pompidou că proiectata conferinţă pentru securitatea europeană „poate intra într-o fază activă" ; interesul ambelor părţi pentru statornicirea şi dezvoltarea consultărilor politice sovieto-franceze ; sinceritatea realistă cu care au fost abordate unele probleme internaţionale asupra cărora există deosebiri de vederi.

Toate acestea se regăsesc în documentele semnate la sfîrşitul vizitei prezidenţiale. Este vorba, în primul rînd, de o amplă declaraţie care consemnează rezultatele obţinute în cursul convorbirilor. Declaraţia specifică, între altele, în ceea ce priveşte cooperarea economică, acordul părţilor de a urmări încheierea de contracte pe termen lung pentru construcţia unor complexe industriale, inclusiv comuna lor participare la „proiecte a căror amploare ar implica în anumite cazuri cooperarea mai multor ţări europene". În domeniul problemelor internaţionale, declaraţia reafirmă convingerea părţilor că numai eforturile comune ale statelor europene pentru „normalizarea şi îmbunătăţirea relaţiilor politice, asigurarea recunoaşterii inviolabilităţii actualelor frontiere ale tuturor statelor europene şi respectarea acestor frontiere din partea tuturor, excluderea ameninţării cu forţa sau folosirea acesteia" pot crea „condiţii pentru reglementarea problemelor existente care se referă la securitatea europeană, pot permite să se pună capăt împărţirii Europei în grupări militaro-politice, să se asigure pacea pe continentul european". În acelaşi spirit, documentul subliniază utilitatea conferinţei general-europene, preconizînd rapida şi temeinica ei pregătire.

Referitor la consultările politice sovieto-franceze, părţile semnatare îşi exprimă satisfacţia pentru cele realizate din acest punct de vedere în ultimii ani şi decid să dea pe viitor consultărilor lor un caracter mai continuu şi mai complet. Această parte a declaraţiei este materializată într-un protocol care a fost, de asemenea, semnat în cadru solemn : potrivit prevederilor protocolului, în împrejurări „care, după părerea ambelor părţi, ar crea o ameninţare pentru pace, o ruptură a păcii sau ar provoca o încordare internaţională", U.R.S.S. şi Franţa „vor in-

tra în contact fără întîrziere pentru a se concerta asupra tuturor aspectelor"; protocolul prevede, de asemenea, consultări asupra problemelor internaționale importante de interes comun, specificîndu-se între altele evoluția situației în Europa.

CĂLĂTORIA PREȘEDINTELUI TITO

Securitatea europeană și dezvoltarea cooperării între statele continentului au constituit, de asemenea, o largă parte din tematica schimburilor de păreri pe care președintele Tito le-a avut, cam în același timp, în Belgia, în Luxemburg, apoi în cursul scurtului popas făcut pe teritoriul R.F.G. Acest itinerar este de altfel prima parte dintr-un ciclu de călătorii pe care președintele R.S.F. Iugoslavia urmează să le efectueze pînă la sfîrșitul anului : primire oficială în Olanda între 20 și 23 octombrie, întrevedere cu președintele Pompidou la Paris în 23 octombrie ; vizită de răspuns, în decembrie, președintelui Saragat, care a fost în Iugoslavia acum un an.

În comunicatul dat publicității după convorbirile președintelui Tito și ministrului de externe iugoslav Mirko Tepavaț cu premierul belgian Gaston Eyskens și ministrul de externe Pierre Harmel, se spune că o conferință pentru securitatea europeană „pregătită cu grijă și ținută într-o atmosferă de încredere sporită, ar putea fără îndoială să contribuie la destindere și să asigure o cooperare mai largă între țările interesate". „Cele două guverne, subliniază comunicatul, nu-și vor precupeți eforturile, atît pe plan bilateral, cît și pe plan multilateral, în vederea creării climatului favorabil unei asemenea reuniuni". Corespondentul la Bruxelles al agenției „France Presse", citînd acest pasaj al comunicatului, comentează : „Este, evident, partea cea mai importantă a acestor convorbiri, căci, în ceea ce privește relațiile bilaterale, ele sînt excelente și documentul se mărginește să constate aceasta cu satisfacție". A contribuit fără doar și poate la cristalizarea unor asemenea raporturi conștiința, din ce în ce mai afirmat prezentă în mentalitatea europeană, că țările mijlocii și mici au răspunderi de asumat și un rol de jucat în promovarea destinderii, a spiritului de cooperare, pe scena internațională. („De altminteri, semnalează ziarul bruxellez «Le Soir» cu privire la relațiile iugoslavo-belgiene, un fel de cooperare s-a schițat uneori între cele două țări în organizațiile internaționale"). În același spirit s-a desfășurat vizita președintelui Tito în Luxemburg, unde oaspetele a ținut să sublinieze : „Nu poate exista pace durabilă și stabilitate, îndeosebi în Europa, fără angajamentul și participarea în condiții de egalitate a tuturor țărilor".

Revenit duminică la Belgrad, șeful statului iugoslav a declarat că se întoarce din cele trei etape ale călătoriei sale cu cele mai bune impresii. Referindu-se la oprirea pe teritoriul R.F.G. și la întrevederea de cîteva ore cu cancelarul Willy Brandt, președintele Tito a spus, relatează agenția Taniug, că „a fost o convorbire extraordinar de rodnică asupra multor probleme privind nu numai cele două țări, ci și destinderea atmosferei în Europa și în lume în general".

De relevat că, în aceeași declarație, președintele Tito a considerat util să insiste asupra sensului călătoriei sale : „Întorcîndu-mă din aceste țări, pot spune că a fost un turneu al păcii cu dorința de a întîlni mulți oameni de stat din Europa... Pînă în prezent vizitasem îndeosebi țări din Asia și Africa. Acum ne-am angajat mai mult să contribuim la promovarea cooperării în Europa, unde totdeauna pînă în prezent au început și s-au încheiat războaiele. Este foarte important pentru popoarele Europei să ia în cele din urmă asupră-le sarcina creării unei comunități europene care să fie baza asigurării păcii în întreaga lume".

DISCUȚIILE SVOBODA — KEKKONEN ȘI JIVKOV — DEMIREL

De marți la amiază pînă vineri, Finlanda întîmpina pe președintele R. S. Cehoslovace, Ludvik Svoboda, invitat oficial al președintelui Urho Kekkonen. Și aci, convorbirile dintre șefii de stat, la care au luat parte și miniștrii de externe respectivi, s-au desfășurat pe două planuri : al relațiilor bilaterale și al problemelor internaționale actuale. În acest din urmă domeniu, consultările au acordat o atenție deosebită pregătirilor în vederea conferinței pentru securitatea europeană. Se știe că Finlanda a fost prima țară care și-a exprimat acordul cu propunerea țărilor socialiste de a se convoca o asemenea conferință, oferind reuniunii ospitalitatea capitalei sale. Răspunzînd atunci memorandumului finlandez, guvernul cehoslovac arăta că revine țărilor europene sarcina de a depune eforturi comune pentru a rezolva problemele securității acestui continent și își exprima hotărîrea de a colabora stăruitor cu guvernul finlandez în acest scop. În același spirit, referindu-se cu satisfacție la evoluția ascendentă a relațiilor bilaterale dintre cele două țări și la largile posibilități de a le dezvolta în continuare, președintele Svoboda sublinia totodată ca un fenomen deosebit de pozitiv locul din ce în ce mai important pe care ideea organizării securității și asigurării păcii l-a cîștigat în preocupările europenilor.

Schimbul de păreri în problemele situației internaționale — se subliniază în comunicatul dat publicității — a confirmat din nou că punctele de vedere ale celor două părți în principalele probleme sînt identice sau foarte apropiate. Cele două părți au relevat faptul că aplicarea principiilor coexistenței pașnice în relațiile dintre state cu orînduiri sociale diferite contribuie la întărirea păcii și securității. Pornind de la aceste principii, ele vor depune eforturi în vederea destinderii internaționale și a întăririi păcii și colaborării între popoare, la care contribuie și relațiile prietenești dintre Cehoslovacia și Finlanda.

Din acest punct de vedere, a atras în mod deosebit atenția vizita pe care primul ministru al Turciei, Suleyman Demirel, a făcut-o, de asemenea săptămîna trecută, în R. P. Bulgaria. Într-adevăr, este, după cel de-al doilea război mondial, cea dintîi vizită a unui șef al guvernului turc în această țară — și considerată cu atît mai mult ca o contribuție importantă la instaurarea în Balcani a unui climat de înțelegere mutuală și cooperare. „Cei doi prim-miniștri, se arată în comunicatul adoptat la încheierea convorbirilor, au constatat cu satisfacție că relațiile dintre Bulgaria și Turcia se dezvoltă în spiritul sincerei bune-vecinități și pe baza principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și respectului reciproc. Confirmîndu-și dorința de a dezvolta și mai departe aceste relații, părțile și-au exprimat din nou convingerea că schimbul comercial și dezvoltarea cooperării care se extind între Bulgaria și Turcia în domeniile economic, tehnic și al turismului pot contribui la realizarea acestui obiectiv în interesul ambelor țări. Cei doi prim-miniștri au căzut de acord asupra creării comisiei economice mixte bulgaro-turce, care să studieze problemele economice, inclusiv posibilitatea încheierii unui acord comercial pe termen lung, să recomande metodele și formele de încurajare a colaborării în domeniul comerțului, industriei și tehnicii". Preocupate de consolidarea păcii și securității în Europa, părțile salută semnarea tratatului sovieto—vest-german ca un pas important pe calea reducerii încordării în Europa. Cei doi oameni de stat consideră — și comunicatul consemnează aceasta — că trebuie continuate contactele bilaterale și multilaterale, în scopul creării unei atmosfere favorabile pentru convocarea unei conferințe sau unei serii de conferințe în problemele securității și colaborării în Europa.

Aceste întrevederi care au concentrat asupră-le atenția unanimă a observatorilor și prin nivelul înalt al răspunderilor personalităților participante și prin simultaneitatea lor care apare ca expresie a unei convergențe de preocupări în sensul destinderii și al cooperării, aceste întrevederi capătă o și mai largă semnificație dacă se ține seama și de fundalul pe care îl alcătuiesc numeroasele alte întîlniri, la felurite niveluri, care s-au inserat în același interval.

Această itinerantă, care se înscrie din ce în ce mai profund în fizionomia relațiilor statelor europene între ele și cu alții, exprimă neîndoielnic aspirația spre o mai bună cunoaștere reciprocă, condiție indispensabilă unui climat de înțelegere și cooperare. În acest sens se definesc și întîlnirile la care ne-am referit, fiecare în parte și toate împreună. Ca o multiplă ilustrare a virtuților creatoare pe care le poartă în sine dialogul sincer și constructiv.

Opinia publică din România salută această tendință care se cristalizează din ce în ce mai clar în viața internațională — cu atît mai mult cu cît însăși politica externă românească își face o datorie din a nu precupeți nici un efort pentru multiplicarea contactelor internaționale. Sînt cunoscute numeroasele inițiative ale țării noastre, consecvența acțiunilor sale pentru promovarea ideilor păcii și cooperării, și pentru transpunerea lor în practica relațiilor interstatale.

Florica ȘELMARU

Reacţii la propunerile americane privind Indochina

Dosarul politic vietnamez a înregistrat în aceste zile propunerile formulate de preşedintele Nixon şi reacţiile pe care le-au provocat mai cu seamă în rîndurile poporului vietnamez. Cuvîntarea preşedintelui Nixon din 8 octombrie a fost precedată de consultări, pe de o parte, cu regimurile de la Saigon, Pnom Penh şi Vientiane ; iar pe de altă parte, cu şefii delegaţiei S.U.A. la convorbirile cvadripartite de la Paris.

Prezentat drept „o nouă şi importantă iniţiativă de pace", planul american cuprinde 5 puncte.

„În primul rînd — se spune în textul cuvîntării radio-televizate — propun ca toate forţele armate din întreaga Indochină să înceteze focul şi să rămînă pe poziţiile pe care le ocupă actualmente".

În al doilea rînd, Statele Unite propun o conferinţă de pace pentru Indochina: „Elementele esenţiale ale acordurilor de la Geneva din 1954 şi 1962 rămîn valabile ca bază pentru reglementarea problemelor între statele din regiunea indochineză. Noi vom accepta rezultatele acordurilor între aceste state. Concomitent cu eforturile în vederea convocării unei conferinţe de pace pentru Indochina, vom continua negocierile la Paris."

Al treilea punct al propunerilor americane se referă la „problema forţelor armate ale Statelor Unite din Vietnamul de sud".

„În ultimele 20 de luni, am redus efectivul trupelor noastre din Vietnamul de sud cu 165 000 oameni. În cursul primăverii anului viitor, aceste retrageri vor totaliza peste 260 000 oameni — circa jumătate din efectivul trupelor noastre aflate în Vietnamul de sud în momentul cînd mi-am preluat funcţia... Sîntem gata să negociem un program acceptat de toţi pentru retragerea totală a trupelor noastre, ca parte a unei reglementări generale".

În ceea ce priveşte problemele legate de reglementarea politică a problemei vietnameze, preşedintele Nixon a enunţat următoarele principii care ar călăuzi propunerile americane:

„O soluţie politică care să reflecte voinţa poporului sud-vietnamez: o soluţie politică echitabilă trebuie să reflecte raportul existent între forţele politice; vom respecta rezultatul procesului politic asupra căruia am căzut de acord".

Ultima propunere se referă la „eliberarea imediată şi necondiţionată a tuturor prizonierilor de război deţinuţi de ambele părţi".

Planul american a fost ulterior prezentat de ambasadorul Bruce în cadrul conferinţei de la Paris.

Un comentariu al agenţiei U.P.I. consemna că „planul preşedintelui nu a corespuns aşteptărilor unor diplomaţii. Oficialităţile Casei Albe nu pretind că planul lui Nixon a oferit o bază nouă..." Comentariul adăuga în aceeaşi problemă că propunerea-pachet include „o serie de sugestii americane respinse anterior cînd au fost prezentate una cîte una".

Un alt comentariu — aparţinînd agenţiei France Presse — nota: „Impresia generală este că indiferent ce se spune la Casa Albă, noul plan al preşedintelui Nixon este destinat înainte de toate consumului intern..." Acelaşi comentariu punea în discuţie ordinea măsurilor preconizate în planul american: „Experienţa a dovedit că nu există soluţie militară fără soluţie politică. A vrea să se obţină o soluţie militară chiar provizorie (încetarea generală a focului) în Indochina, fără un acord politic prealabil înseamnă a te afla în faţa unor dificultăţi de nedepăşit".

Un comentariu pe marginea planului american — al agenţiei vietnameze V.N.A., care face o analiză a propunerilor cuprinse în declaraţiile preşedintelui Nixon, subliniază că aceste propuneri nu aduc „nimic nou şi nimic important", întrucît Statele Unite refuză în continuare să retragă imediat şi în mod total şi necondiţionat forţele armate americane şi ale aliaţilor lor din Vietnamul de sud şi menţinînd la putere actuala administraţie saigoneză.

Referindu-se la propunerea preşedintelui S.U.A. de a se organiza o conferinţă de pace pentru Indochina, comentariul subliniază că „nu forma pe care o va lua această conferinţă prezintă importanţă, ci tonul, deoarece actuala îngheţare a poziţiilor la conferinţa de la Paris este o urmare a faptului că delegaţii americani şi cei ai autorităţilor de la Saigon îşi menţin atitudinea lor agresivă".

Paris. Nguyen Thi Binh răspunzînd la întrebările ziariştilor

În ce priveşte propunerea de a fi eliberaţi imediat şi necondiţionat prizonierii de război, agenţia V.N.A. arată că preşedintele a evitat să se refere la „propunerea justă şi cinstită a doamnei Nguyen Thi Binh (conducătoarea delegaţiei Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud la conferinţa de la Paris), care a propus ca problema eliberării prizonierilor să fie abordată atunci cînd guvernul american se va declara de acord să retragă trupele S.U.A. şi cele care luptă alături de ele".

Ulterior, delegaţia R. D. Vietnam la convorbirile cvadripartite de la Paris a dat publicităţii un document pe marginea propunerilor americane. În document se precizează că delegaţia R. D. Vietnam la conferinţa de la Paris respinge planul în 5 puncte. Aceste propuneri „nu urmăresc să pună capăt războiului şi să reinstaureze pacea pe baza respectării independenţei şi libertăţii poporului vietnamez". Analizînd, pe rînd, cele 5 propuneri americane, documentul conchide : „dacă dl Nixon doreşte într-adevăr să pună capăt războiului şi este într-adevăr preocupat de respectarea dreptului populaţiei sud-vietnameze la autodeterminare, el va trebui să răspundă cu seriozitate iniţiativei de pace în opt puncte prezentată de dna Nguyen Thi Binh la 17 septembrie 1970, conţinînd noi precizări cu privire la soluţia globală în zece puncte a Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud".

Agenţia de presă Eliberarea, aparţinînd Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, comentînd propunerile americane subliniază că acestea nu pot „servi în nici un fel la restabilirea păcii în Vietnamul de sud, Cambodgia şi Laos. Aşa-zisa «iniţiativă de pace americană» dezvăluie dorinţa S.U.A. de a menţine la putere administraţia compromisă de la Saigon a lui Thieu-Ky şi de a o folosi ca instrument pentru a-şi continua agresiunea neocolonialistă. Propunînd încetarea focului în momentul în care trupele lor se află încă pe teritoriul sud-vietnamez, Statele Unite nu urmăresc decît să-şi perpetueze ocupaţia şi să împiedice poporul Vietnamului de sud să se folosească de dreptul sacru şi inviolabil de a se apăra", se precizează în comentariu. Amintind că, în cadrul conferinţei de pace de la Paris delegaţia Guvernului Revoluţionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud a declarat că forţele armate de eliberare se vor abţine de a ataca forţele intervenţioniste cu condiţia ca acestea să fie retrase pînă la data de 30 iunie 1971 — agenţia Eliberarea arată că preşedintele Nixon a căutat să eludeze în discursul său această problemă esenţială.

S.U.A. trebuie să pună capăt imediat războiului agresiv şi şă-şi retragă necondiţionat toate trupele din Indochina. Popoarele din Indochina, care nu fac decît să-şi apere dreptul de a-şi hotărî singure destinul, nu vor înceta lupta decît atunci cînd Statele Unite vor înceta agresiunea — se subliniază în comentariul difuzat de agenţia Eliberarea.

Un act internațional pozitiv, corespunzător intereselor păcii

Știrea despre hotărîrea guvernelor Republicii Populare Chineze și Canadei privind recunoașterea reciprocă și stabilirea de relații diplomatice între cele două țări este salutată de opinia publică progresistă ca un important și semnificativ act politic, care se înscrie în direcția unui curs pozitiv, realist, al vieții internaționale, corespunzător intereselor normalizării relațiilor interstatale, ale păcii și colaborării între popoare.

Este bine cunoscut că una din marile realități ale zilelor noastre o constituie existența Republicii Populare Chineze, rolul deosebit de important pe care îl are pe arena internațională acest mare stat socialist, cu o populație cît un sfert din omenire. Succesele remarcabile obținute de harnicul și talentatul popor chinez în dezvoltarea economiei, științei și tehnicii au adus Chinei populare un binemeritat prestigiu între națiunile lumii. R. P. Chineză se manifestă ca un factor activ în sprijinul mișcării de eliberare națională, pentru întărirea forțelor antiimperialiste, care militează pentru pace și progres social. Este un adevăr axiomatic că nici una din marile probleme care confruntă omenirea contemporană — dezarmarea, intensificarea unei largi și multilaterale cooperări internaționale, dezvoltarea țărilor rămase în urmă pe plan economic — nu își poate găsi o soluționare eficientă fără participarea R. P. Chineze.

Luînd în considerare toți acești factori, numeroase țări ale lumii au stabilit, încă cu mulți ani în urmă, relații diplomatice, dezvoltă colaborarea pe multiple planuri cu China populară. În mod deosebit, în ultima vreme s-au intensificat schimburile economice, contactele la diferite niveluri între reprezentanții R. P. Chineze și ai altor țări ; delegații guvernamentale și parlamentare din țări ca Franța, Japonia și altele au făcut vizite la Pekin, au avut convorbiri cu conducători ai R. P. Chineze. În diferite alte țări care n-au stabilit încă relații diplomatice, inclusiv în S.U.A., a crescut curentul de opinie în favoarea reglementării relațiilor cu R. P. Chineză, a eliminării obstacolelor din calea dezvoltării relațiilor bilaterale pe plan politic, diplomatic, economic și tehnico-științific — ca o cerință majoră pentru normalizarea vieții internaționale.

În acest sens este semnificativă manifestarea mai de multă vreme în Canada a unui asemenea curent, care a și dus la hotărîrea recentă de a se stabili relații diplomatice cu R. P. Chineză. **„Această hotărîre, care se întemeiază pe realitățile vieții internaționale actuale** — preciza premierul Pierre Trudeau — **este sprijinită de majoritatea canadienilor"**. Stabilirea de relații diplomatice între cele două țări constituie un act pozitiv, de o deosebită semnificație, nu numai pe planul relațiilor bilaterale, dar și pe plan internațional. Faptul că o țară cum este Canada, situată pe continentul nordamerican, a ajuns la adoptarea acestei decizii constituie un pas înainte pe calea către statornicirea de relații normale în viața internațională, marchează o nouă breșă importantă în politica anacronică și iluzorie de izolare a R. P. Chineze, deschide noi perspective în direcția promovării realismului și spiritului constructiv. Este semnificativ pentru ecoul internațional al acestei hotărîri faptul că, imediat după anunțarea stabilirii relațiilor diplomatice chino-canadiene, într-o declarație oficială a ministerului de afaceri externe al Italiei s-a arătat că „știrea a fost primită cu un interes deosebit la Roma ; aceasta permite să se spere că negocierile similare, pe cale de progres, între Italia și R. P. Chineză se pot încheia în curînd în mod satisfăcător".

În lumina evenimentelor, a curentului tot mai puternic spre dezvoltarea relațiilor cu R. P. Chineză, apare și mai evidentă inadvertența faptului că, la peste două decenii de la proclamarea R. P. Chineze, această mare țară, stat fondator al O.N.U. și membru permanent al Consiliului de Securitate, continuă să fie împiedicată a-și ocupa locul ce i se cuvine de drept în organizațiile internaționale. Persistența situației în care la O.N.U. nu au fost restabilite drepturile Chinei, iar locul ei continuă să fie uzurpat de clica ciankaișistă, care nu reprezintă pe nimeni, înseamnă o încălcare flagrantă a ideii de universalitate, nu poate decît să aducă grave prejudicii activității O.N.U., îndeplinirii rolului ce îi revine potrivit Cartei.

După cum este cunoscut, țara noastră, ducînd o neabătută politică de prietenie cu toate țările socialiste, acționînd pentru promovarea unei politici constructive, care să țină seama de realitățile lumii contemporane, militează consecvent pentru restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la O.N.U. și în celelalte organizații internaționale. Această poziție consecventă a țării noastre este pătrunsă atît de spiritul profundei prietenii față de poporul chinez, cît și de convingerea că în acest fel s-ar acționa pe linia intereselor majore ale destinderii păcii și înțelegerii între popoare.

Realitățile internaționale nu pot fi ignorate la nesfîrșit. Ele se impun în pofida oricăror opreliști și presiuni contrare. O arată, între altele, și stabilirea relațiilor diplomatice dintre R. P. Chineză și Canada, act politic în deplină concordanță cu logica vieții internaționale, cu cerințele păcii și colaborării internaționale.

TURCIA: COOPERAREA ECONOMICĂ CU ȚĂRILE SOCIALISTE

Vizita întreprinsă recent de premierul turc Suleyman Demirel în R.P. Bulgaria a readus în atenție relațiile pe care Turcia le-a dezvoltat în timp cu țările socialiste. Atît presa cît și numeroase personalități politice turce, relevînd cursul ascendent înregistrat în special în ultimii ani de aceste relații, s-au oprit, între altele, asupra aspectului lor economic, comercial. Tot mai mulți oameni de afaceri din Turcia, cercuri comerciale influente — arată cotidianul „Cumhuriyet" — se pronunță pentru dezvoltarea continuă a legăturilor comerciale cu țările socialiste, convingîndu-se de avantajele pe care le prezintă pentru țara lor aceste schimburi. Astfel, prof. Aydin Yalcin, economist reputat, sublinia că „perioada războiului rece a afectat interesele tuturor popoarelor, iar Turcia a resimțit puternic efectele negative ale unei politici bazată pe neîncredere și suspiciuni. În prezent, Turcia este convinsă de necesitatea unei politici de coexistență pașnică, de colaborare reciproc avantajoasă cu toate statele interesate în aceasta".

Semnificativă în această direcție este compararea unor cifre publicate recent de Buletinul Camerei de Comerț al Turciei. Astfel, dacă în urmă cu 10 ani volumul schimburilor comerciale ale Turciei cu țările socialiste reprezenta doar 10 la sută (6 la sută export, 4 la sută import), în prezent această cifră s-a ridicat la 31 la sută (18 la sută export, 13 la sută import). Față de 1964, volumul comerțului cu statele socialiste s-a triplat. Concretizarea faptică a intensificării participării țărilor socialiste la viața economică a Turciei o constituie prezența în Turcia, alături de aparatură, mașini, instalații, a unui însemnat număr de specialiști cu înaltă calificare. În prezent, în Turcia sînt date în funcțiune sau sînt în curs de construcție o serie de obiective economice de primă importanță cu participarea țărilor socialiste.

În acest context, subliniind prezența țării noastre în dezvoltarea de perspectivă a Turciei, numeroși oameni de afaceri și publiciști dau o înaltă apreciere relațiilor turco-române. Astfel, Haluk Cillov aprecia că România este un partener ideal de schimburi economice pentru Turcia. Aprecieri elogioase sînt făcute și la adresa specialiștilor români prezenți în Turcia. De curînd, ziaristul Ali Gümuș, de la cotidianul de mare tiraj „Tercuman", sublinia că grupul de specialiști români care lucrează la Samsun, la instalarea unor utilaje livrate de România, dovedește o înaltă calificare și se bucură de stimă și apreciere.

Exprimînd satisfacția pentru dezvoltarea relațiilor cu țările socialiste, opinia publică din Turcia — subliniază numeroși comentatori — vede în aceasta un mijloc de stimulare a încrederii între popoare și o posibilitate concretă de a demonstra că deosebirile de natură social-politică nu pot constitui obstacole în calea colaborării reciproc avantajoase.

Gendan GEMIS

ÎN CÎTEVA RÎNDURI • • •

UN AUTOR NEOBOSIT — LA 80 DE ANI

Autorul a expediat 17 exemplare din primul volum — „Reînnoirea" — al noii sale serii de memorii, cu dedicații adresate Reginei Marii Britanii, Papei Paul al VI-lea, fiului mai mare al lui Konrad Adenauer, văduvei președintelui Eisenhower, lui Harold Macmillan, Georges Pompidou și altor personalități. Autorul, generalul Charles de Gaulle, va împlini curînd, la 22 noiembrie, 80 de ani. El intenționează să publice celelalte două volume în ritmul de unu pe an. Ultima parte a trilogiei va fi urmată, tot în 1972, de un volum cuprinzînd corespondența fostului președinte cu șefi de state și guverne.

CONTACTE ANGLO-RHODESIENE ?

După vizite particulare în Kenya, Tanzania, Zambia și Malawi, lordul Alport, fost ministru de stat (conservator) la ministerul pentru relațiile cu Commonwealth-ul a petrecut opt zile în Rhodesia. Deși premierul Smith nu se afla în această perioadă la Salisbury, iar liderul partidului guvernamental Frontul Rhodesian, Ralph Nilson, a refuzat să-l întîlnească pe vizitatorul britanic, speculațiile în sensul că s-ar amorsa contacte anglo-rhodesiene au continuat, lordul Alport simțind nevoia să dea publicității o dezmințire.

Dacă guvernul conservator s-ar gîndi, totuși, să-și pună în practică promisiunea de a mai face „o singură tentativă" de reglementare cu guvernul minoritar, lordul Alport — care a deținut o funcție „de resort" și la care a apelat, pentru o misiune similară, și guvernul laburist în 1967 — ar fi unul din experții cei mai calificați. De la Salisbury, el a plecat în R.S.A., o altă escală utilă în eventualitatea că s-ar relua contactele anglo-rhodesiene.

LUNS — URMĂTORUL SECRETAR GENERAL AL N.A.T.O. ?

În vara anului viitor, în iunie sau iulie, este așteptată retragerea lui Manlio Brosio și alegerea unui nou secretar general al N.A.T.O. Redacția cotidianului olandez „Der Telegraaf" a telefonat ministrului de externe Joseph Luns ; fără să prezinte situația ca reglementată încă de acum, șeful diplomației olandeze (a îndeplinit această funcție, fără întrerupere, timp de 14 ani) a confirmat că numirea sa ca secretar general al N.A.T.O este „posibilă". Candidatura Luns se adaugă, așadar, candidaturii, discutate mai demult, a fostului ministru laburist al apărării, Healey.

FANTEZII ANTI-HIJACK

Recentul val de deturnări a provocat și un val de scrisori pe adresa revistei „The Clipper", publicație aparținînd societății de transporturi aeriene „Pan American". O bună parte a corespondenței sugerează măsuri de prevenire a deturnărilor. Relatăm cîteva dintre ele, remarcabile prin fantezie :

— pasagerii să-și declare în prealabil conturile la bancă (se pornește de la ideea că importanța sumei ar garanta „seriozitatea" călătorului) ;

— pasagerii să poarte mănuși de box ; „ați mai văzut pe cineva deturnînd un avion cu mănuși de box pe mîini ?" — întreabă corespondentul ;

— pasagerii să fie legați de picioare ; în cazuri urgente, îi va conduce la toaletă un paznic înarmat ;

— pasagerii să fie dezbrăcați și să li se ofere, pînă la sosire, un kimonou (și acesta fără buzunare) ;

— ca și precedenta, dar îmbrăcămintea pentru zbor să fie un fel de cămașă de forță, cu cheia la stevardesă ;

— stevardesele să poarte revolvere și pumnale (un amator de filme western ?).

Cea mai simplă — dacă am putea avea încredere absolută în mașini ! — este propunerea ca fiecare călător să fie așezat pe un fotoliu cu „detector de minciuni" și întrebat : „intenționați să comiteți o deturnare ?"

CONCORDE : DISCUȚII DECISIVE LA PARIS

Guvernul conservator rămîne tentat de renunțarea la proiectul Concorde, ca modalitate de a realiza economiile promise în cursul campaniei electorale. Soarta supersonicului anglo-francez va fi, probabil, clarificată după discuțiile pe care le vor purta la 20 octombrie, la Paris, ministrul englez al tehnologiei, John Davies, și ministrul francez al transporturilor Raymond Mondon.

UN CONSULTANT SUPERCALIFICAT

Casa de filme Twentieth Century Fox a organizat de curînd la Washington premiera celei mai recente super-producții : „Tora ! Tora ! Tora !" — o evocare a atacului de la Pearl Harbor. Profuziunea de mijloace utilizate în vederea reconstituirii este impresionantă (realizarea a beneficiat de colaborarea ministerului american al apărării), după cum impresionant este și bugetul filmului : 25 de milioane de dolari. Dar poate cel mai remarcabil detaliu de realizare este numele consultantului tehnic : generalul (în retragere) japonez Minoru Genda, principalul autor al planului de atac aplicat la Pearl Harbor — și invitat de onoare la premieră.

TURNEU HEATH ÎN IANUARIE

Conform informațiilor oferite de Foreign Office, în drum spre conferința la nivel înalt a Commonwealthului (Singapore, 13 ianuarie), primul ministru Heath se va afla în zilele de 8 și 9 ianuarie la Islamabad (Pakistan), apoi la Delhi, iar la 12 ianuarie va face o ultimă escală la Kuala Lumpur (pentru a discuta, se pare, menținerea în zonă a unei prezențe militare britanice).

Ministrul de externe Douglas-Home va fi și el prezent la conferința Commonwealthului, să-l însoțească pe premier, unde va discuta acest subiect cu guvernele țărilor membre.

PARADOXURILE POLUĂRII

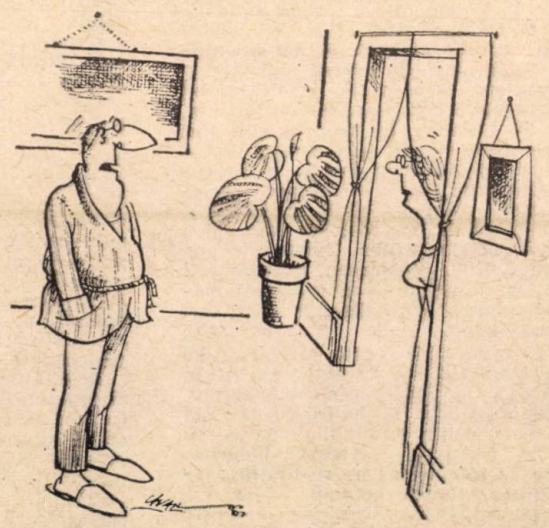

— Fii bună, te rog, și închide fereastra, că vreau să respir nițel aer curat... (Din **Europeo**)

BONN

Soarta liberalilor și coaliția guvernamentală

Se vorbește mult, în ultima vreme, despre soarta celui mai mare dintre toate micile partide din R.F.G. — partidul liber-democrat (P.L.D.) al ministrului de externe Walter Scheel. Partener de coaliție al social-democraților, P.L.D. are, fără îndoială, un cuvînt de spus în orientarea guvernului și în evoluția vieții interne vest-germane. E aceasta o realitate care, într-un anume sens, supradimensionează importanța unor frămîntări interne ale P.L.D. sau disensiuni care au dus, în cele din urmă, la sciziune. Cînd, zilele trecute, deputatul liberal Siegfried Zoglmann, adversar declarat al actualei orientări a partidului și, implicit, al coaliției guvernamentale P.S.D.—P.L.D., a luat hotărîrea să demisioneze și, împreună cu alți trei colegi de opinie din parlamentul landului Renania de Nord-Westfalia, să întemeieze o nouă grupare politică denumită „Acțiunea național-liberală", se producea un fenomen așteptat mai de mult : minoritară și indezirabilă, formațiunea conservatoare părăsea — sau, mai precis, era nevoită să părăsească — un partid pe care l-a sabotat cu tenacitate din momentul intrării sale în guvern alături de social-democrați. În virtutea aceluiași „proces de clarificare" în interiorul P.L.D., alți doi reprezentanți ai aripii de dreapta a partidului, Erich Mende (fost vicecancelar în guvernul Erhard și președinte al P.L.D., înaintea lui Scheel) și Heinz Starke (fost ministru de finanțe) au demisionat, preferînd să intre în rîndurile opoziției U.C.D.—U.C.S.

Deocamdată, această sciziune liberală nu poate avea repercusiuni vizibile asupra coaliției de la Bonn, pentru simplul motiv că, nici înainte, guvernul nu conta pe voturile transfugilor Mende, Zoglmann și Starke. Situația va deveni complicată numai dacă s-ar confirma zvonurile după care doi liberali nou aleși ar intenționa și ei să treacă în rîndurile opoziției : majoritatea guvernamentală s-ar reduce atunci la două mandate. Mai dificilă pare situația coaliției P.S.D.—P.L.D. de la Düsseldorf (Renania de Nord-Westfalia), unde, după emigrarea celor trei deputați liberali, majoritatea parlamentară a rămas de numai două voturi.

După opinia lui Walter Scheel, președintele P.L.D., „cazul transfugilor" a provocat un fel de „reacție de sfidare" în diferitele organizații locale ale partidului, ceea ce va duce la o întărire a sa. E, în acest sens, interesantă hotărîrea luată, prin vot, de liberalii din Schlesswig-Holstein de a renunța, după viitoarele alegeri de land, la alianța cu U.C.D. în favoarea unei coaliții cu social-democrații, după modelul celei de la Bonn. În circumstanțele actuale, o asemenea decizie contrabalansează efectele negative produse de disocierea liberalilor conservatori și aduce un sprijin indirect guvernului socialisto-liberal de la Düsseldorf, condus de premierul social-democrat Heinz Kühn, una din cele mai influente personalități politice vest-germane.

Chiar dacă, în urma acestei „purificări", structura internă a partidului liber-democrat pare, într-o anume măsură, să se fi consolidat prin înlăturarea oponenților de dreapta, rămîne de văzut modul în care corpul electoral va ști să aprecieze noua situație creată. Apropiatele alegeri (8 noiembrie) pentru parlamentul landului Hessa vor constitui, astfel, un important test. În prezent, e greu de spus dacă P.L.D. va reuși să depășească marja obligatorie de 5 la sută din voturi pentru a se menține în parlament. După anterioare înfrîngeri în alte alegeri de land, încă una în Hessa ar putea pune sub semnul întrebării însăși existența P.L.D. și ar aduce, probabil, unele prejudicii coaliției de la Bonn.

Walter Scheel

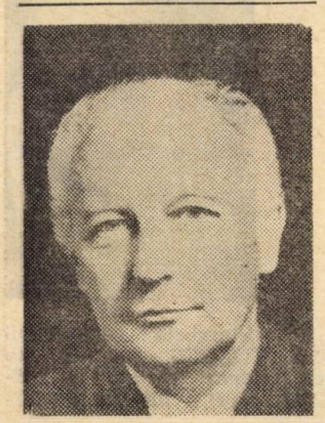

Erich Mende

Siegfried Zoglmann

În intenția de a-și lărgi baza electorală tradițională — alcătuită, în genere, din cercuri de afaceri, țărani înstăriți și o burghezie liberal-conservatoare — P.L.D., după venirea lui Scheel la putere și, mai ales, după intrarea in guvernul Brandt, și-a îndreptat, cu prioritate atenția spre păturile de funcționari și mici întreprinzători de la orașe, seduse de noul program mai emancipat pe plan social și mai îndrăzneț în abordarea problemelor de politică externă. S-a întîmplat însă un fenomen inevitabil : coincidența, în multe puncte, cu vederile liderilor P.S.D. i-a făcut pe noii alegători să nu mai distingă profilul aparte al liberalilor vest-germani de cel al puternicului lor partener de coaliție social-democrat, pe care, în diferite ocazii, l-au preferat. Pe de altă parte, un număr considerabil din vechii alegători liberali de factură conservatoare, nemulțumiți de cursul „spre stînga" al partidului, au putut fi captați de opoziția creștin-democrată. Exemplul fugarilor de felul lui Mende și Zoglmann nu este exclus să întărească această tendință.

Lucrurile ar sta așa — sau, mai precis, numai așa — dacă am neglija un factor important : schimbarea, pe plan național, a raportului de forțe în defavoarea creștin-democraților, fenomen întărit după un an de coaliția guvernamentală P.S.D.-P.L.D. Astfel, la o analiză atentă, cabinetul Brandt-Scheel se bucură de un sprijin mult mai mare decît o arată aritmetica parlamentară. În această logică, un vot pentru P.L.D. este, în același timp, și un vot pentru actualul guvern — cu mult mai important în ochii alegătorilor decît soarta propriu-zisă a micului partid liber-democrat. E, acesta, paradoxal, un atu pentru P.L.D.

În cazul în speță — situația din landul Hessa, se constată că nu există disensiuni de tipul celei provocate de „Acțiunea național-liberală" întemeiată de Zoglmann, iar organizația liberală locală, chiar dacă e redusă numeric, nu suferă de pe urma unor neînțelegeri interne ; la aceasta, se poate adăuga, totodată, că alegătorul vest-german e puțin dispus să simpatizeze cu politicieni care au încălcat cu ușurință disciplina și normele de fidelitate indiferent față de ce partid e vorba.

În această conjunctură, președinții P.S.D. și P.L.D., respectiv cancelarul federal Willy Brandt și ministrul de externe Walter Scheel, și-au exprimat încrederea în coeziunea coaliției guvernamentale de la Bonn și în supraviețuirea P.L.D. Chiar dacă Brandt a admis „o anumită zdruncinare" inevitabilă a partidului liber-democrat după intrarea în guvern și renunțarea la vechea sa colaborare cu creștin-democrații, el a ținut să precizeze că numai atașamentul P.L.D .față de programul guvernamental comun poate favoriza șansele, în alegeri, ale partidului.

Pentru unii comentatori, criza liberală ar corespunde unui proces de tranziție, pentru alții ar fi însă vorba de un fenomen mai profund, și anume, de polarizarea vieții politice vest-germane în jurul celor două mari partide — social-democrat și creștin-democrat —, prin eliminarea formațiunilor mici. E însă prea devreme de a distinge o concluzie definitivă ; indiferent de rezultate și posibilele lor implicații, nici alegerile din Hessa nu vor putea oferi mai mult decît un indiciu.

Radu PASCAL

EXPERIENȚA BOLIVIANĂ CONTINUĂ

Chiar un excelent cunoscător al lumii politice latino-americane, ca Marcel Niedergang, a fost derutat și a comentat evenimentele sub titlul : „Viraj la dreapta“ (Le Monde). Cînd articolul ajungea la cititor, în Bolivia se instalase deja guvernul generalului Juan José Torres. Junta militară de dreapta se menținuse la putere doar 14 ore.

Cu cîteva luni în urmă, cînd nota contrariat într-un editorial publicat de săptămînalul „Visión“ că auzind de răpiri, acte de violență, lovituri de stat, cea mai frecventă replică este : „Parcă am fi în America Latină“, nici Alberto Lleras Camargo (fost președinte al Columbiei) nu prevăzuse posibilitatea unor răsturnări de situații ca cele petrecute recent în Bolivia. Contrar primelor ore de „viraj la dreapta“, victoria a revenit guvernului revoluționar. Nu s-a mai produs „un alt pronunciamento“ în America Latină (fenomen cu o evidentă frecvență, în scădere în ultimul timp), o junță militară nu a luat pur și simplu locul alteia. În fond, ceea ce a încercat generalul Rogelio Miranda era o luptă împotriva curentului. Înlăturarea guvernului lui Ovando Candia și înlocuirea lui cu o junță de dreapta ar fi fost în contrasens cu evoluția politicii boliviene din ultimul an. Orientată spre apărarea independenței politice și economice a Boliviei, perioada Ovando, chiar cu oscilațiile și fluctuațiile ei în cele din urmă fatale, a imprimat un anumit curs vieții interne boliviene. Greu se putea imagina o „reîntoarcere la începuturi“. Acest curs era marcat de naționalizarea zăcămintelor petroliere exploatate de Gulf Oil, de abrogarea legii împotriva sindicatelor, de campania de alfabetizare. Așa încît, chiar dacă au existat pe o temă sau alta motive de înfruntare între guvern și sindicate sau studenți, aceștia s-au declarat împotriva instalării unui guvern de dreapta. În fața unui asemenea pericol, s-au solidarizat cu guvernul revoluționar al generalului Juan José Torres și cu principiile acestei cunoscute personalități de stînga a cercurilor militare boliviene. Expunînd poziția organizațiilor sindicale față de noul guvern, secretarul general al Confederației muncitorilor bolivieni, Juan Lechin, a declarat că, deși organizațiile sindicale și studențești și-au retras cererile de a participa la guvern, ele își mențin revendicările formulate și vor coopera cu guvernul. Referindu-se la relațiile dintre noul regim și organizațiile sindicale și studențești, corespondenții de presă prezenți în capitala boliviană anunță existența unor deosebiri de vederi între guvernul generalului Torres și platforma prezentată de aceștia. Principala discordanță se referă la cererea de anulare a indemnizațiilor pe care fostul președinte Ovando Candia a hotărît să le acorde ca despăgubiri companiei Gulf Oil. Generalul Torres a confirmat hotărîrea sa de a respecta angajamentele fostului guvern. La o conferință de presă a reafirmat intenția guvernului de a proceda la „naționalizarea progresivă a companiilor străine care vor acționa contrar intereselor țării“ și a promis întărirea rolului statului în exploatarea resurselor naturale boliviene.

Noul președinte bolivian a dat și alte detalii asupra obiectivelor de principiu ale propriei guvernări. „Bolivia își are locul său în rîndul țărilor nealiniate ale lumii a treia. Ea va lupta pentru independența sa economică și pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației“, a precizat Torres. Problema relațiilor Boliviei cu lumea exterioară a fost tratată pe larg : adept al menținerii relațiilor cu toate țările lumii, generalul Torres se angajează să promoveze o politică de „pace, prietenie și cooperare, bazată pe principiile autodetermi-

Trei zile, trei lideri

Luni, 5 octombrie : Generalul OVANDO CANDIA *face eforturi pentru restabilirea calmului și a echilibrului politic. Încă nu demisionează. La 26 septembrie s-a împlinit un an de la instalarea sa în palatul Quemado. Era o personalitate cunoscută din toamna lui 1964, cînd ia parte la lovitura de stat care l-a înlăturat pe Paz Estenssoro. Copreședinte al juntei provizorii, este numit comandant-șef al forțelor armate (anticamera puterii la La Paz). Se afla la Washington cînd moare președintele Barrientos, într-un accident de avion. La întoarcere este pus în fața faptului împlinit a interimatului lui Siles Salinas. Cînd se hotărăște să intervină, acționează energic. Acceptă în primul guvern miniștri civili, încearcă experiența naționalizării companiei Gulf Oil, restabilește libertățile sindicale, apoi treptat cedează presiunilor militarilor de dreapta, acceptă demisia celor mai liberali dintre miniștri și oscilează între suporteri și adversari. La 4 octombrie se afla la Santa Cruz. Din La Paz, Rogelio Miranda îi cere să demisioneze.*

Marți, 6 octombrie : Generalul ROGELIO MIRANDA, *șeful suprem al armatelor terestre, pare stăpîn pe situație. Își asumă conducerea unei junte militare și a unui guvern care il părăsesc a doua zi pentru a se alătura lui Juan José Torres. Originar din cetatea minieră Oruro, se pregătește pentru cariera militară după studii la colegiul catolic din La Paz. Urmează cursurile de perfecționare de la școala din Fort-Worth, în Statele Unite. În 1964, în fruntea celei de-a doua divizii militare din Oruro, participă la lovitura de stat împotriva președintelui Paz Estenssoro, Cîteva luni (1965) funcționează ca ministru al agriculturii în guvernul generalului René Barrientos. Este numit, în iunie 1967, comandant-șef al celei de-a 4-a divizii, cu sediul la Camiri. De aici dirijează operațiunile militare antiguerilă. Devine comandant-șef al forțelor armate terestre cînd Ovando Candia preia puterea statului. La 7 iulie a.c. este numit membru în consiliul superior al armatei. Conduce rebeliunea împotriva generalului Candia, dar este constrins la rîndu-i să demisioneze.*

Miercuri, 7 octombrie : Generalul JUAN JOSÉ TORRES *conduce un „guvern revoluționar“ căruia i se alătură „junta de o zi“ a lui Rogelio Mi-*

nării și neintervenției". Încă din perioada cînd îndeplinea funcția de comandant al forțelor armate, viitorul președinte era favorabil practicii dialogului. Sprijinind politica generalului Ovando și încercînd să dea pondere acțiunilor revoluționare ale acestuia, lua contact cu principalele puncte de sprijin ale guvernului. A avut astfel nenumărate întîlniri — viu comentate în presa din diferite capitale latino-americane — cu reprezentanți ai partidelor politice și ai sindicatelor, făcînd oficiul de mediator între acestea și guvern.

După îndeplinirea formalităților de instalare a noului cabinet (vineri, 9 octombrie), calmul a revenit în La Paz. Incidentele care au tulburat începutul celui de-al doilea an al experienței boliviene au întărit necesitatea acțiunilor ferme. Tactica relațiilor fragile, în sectoare mai mult ostile decît favorabile, și a declarațiilor contradictorii a eșuat. Dar indiferent de detalii și particularități, depășind obstacolele, experimentul bolivian continuă să funcționeze. Paralel cu cel peruvian, cu care adesea este asemănat, și care, la 3 octombrie, a încheiat încă un an de bilanț. Paralel cu Santiago de Chile, unde la 4 septembrie a început „experiența Allende" — sau a forțelor de stînga (reunite într-o coaliție) care pentru prima oară în America Latină cîștigă alegerile prezidențiale. Bolivia rămîne în continuare una din cele trei experiențe continentale care se întîlnesc în punctul comun al combativității forțelor sociale progresiste, decisive în evoluția contemporană a Americii Latine.

---

randa (după încercări zadarnice de a-și regrupa guvernul, acesta renunță și cere azil politic autorităților argentiniene), sindicatele și studenții. Ceea ce caracterizează evoluția politică pe termen lung a generalului Torres este continua fluctuație a funcțiilor sale. În noiembrie 1964 este timp de trei săptămîni ministru al finanțelor în primul guvern Barrientos, iar ulterior însărcinat cu afaceri în Brazilia. Devenit adjunct al șefului de stat-major, este destituit la 12 august 1968. Din nou promovează : la 25 noiembrie 1968, este numit președintele Consiliului superior al apărării naționale. În septembrie 1969 contribuie la căderea președintelui Siles Salinas, alături de generalul Ovando. După instalarea acestuia la putere devine comandant-șef al forțelor armate. Este considerat a doua personalitate politică a regimului. Duce tratative cu cele mai importante partide politice „pentru a facilita continuitatea procesului inițiat la 26 septembrie 1969". Dar din nou cade în disgrație : la 7 iulie, postul său este desființat și înlocuit cu un consiliu superior al forțelor armate din care nu face parte. Cotidianul „Clarin" comentează : „Se constată o poziție deschis ostilă față de politica de stînga a generalului Torres, considerat principalul sprijin militar al guvernului de civili care cere o radicalizare a procesului revoluționar bolivian".

Anca VOICAN

Ce se întîmplă la Reggio Calabria

Asemenea scene de stradă se repetă din luna iulie

Acesta este titlul unei rubrici zilnice apărută de trei luni încoace în toate publicațiile politice italiene. Fiindcă de mai bine de trei luni, orașul acesta din sudul Italiei trăiește în climatul tulburărilor, al incendiilor și ciocnirilor, al baricadelor și gazelor lacrimogene, toate acestea declanșate în urma alegerilor regionale de la 7 iunie, mai precis o lună mai tirziu, la 5 iulie, cînd Battaglia, primarul orașului, i-a incitat pe locuitori să ceară guvernului de la Roma acordarea privilegiului ca Reggio să devină capitală de regiune, în locul orașului Cantanzaro, cum se fixase inițial. În zilele tragice din iulie, cînd a izbucnit prima revoltă și orașul își plîngea singurul mort, evenimentele erau considerate trecătoare, fără consecințe în timp și, mai ales, pe plan național. Dar iată însă că, încetul cu încetul — și presa comunistă italiană a avertizat acest lucru — „agitațiile pentru obținerea privilegiului de a deveni capitală au fost instigate de fasciștii așa-numitului comitet de acțiune" care, „dacă la începutul lui iulie, puteau fi ignorați", acum, în aceste zile, cînd au instaurat în întreaga regiune haosul și teroarea, constituie un adevărat pericol național. (L'Unità).

Cum pot fi interpretate evenimentele de la Reggio Calabria? Fără îndoială, ca o urmare a înapoierii economice și sociale ale cărei date sînt semnificative: 700 000 de emigranți din rîndul celor două milioane de locuitori cît are regiunea, din 1950 și pînă azi; cel mai mic venit pe cap de locuitor din întreaga Italie — 386 372 lire anual ; rămînerea în urmă a agriculturii : șomaj cronic. „După 25 de ani — semnala socialistul Giovanni Mosca, într-o alocuțiune ținută la 10 septembrie în centrul orașului — muncitorul din Reggio cîștigă o treime din cîștigul muncitorului din Milano; 37 la sută din familiile noastre trăiesc în mizerie; emigrația continuă, agricultura este la pămînt, industria rămîne o poveste frumoasă și atît".

Istoria Reggio Calabriei este de fapt istoria Mezzogiorno-ului: obținerea titlului de capitală regională este de fapt un pretext, adevărata cauză a conflictului constituind-o înapoierea sudului italian rămas într-o stare de subdezvoltare tot mai accentuată pe măsură ce nordul s-a dezvoltat.

Pentru a face față unei asemenea situații, „guvernul — declara Mancini, secretarul general al P.S.I. — a acționat într-o direcție justă. E adevărat, încă o dată am ajuns cu întîrziere ; am ajuns adică «după» și de aceea este extrem de dificil să ne pronunțăm". „Guvernul — sublinia Mancini — nu poate rămîne indiferent în confruntarea cauzelor nemulțumirii și trebuie să intervină în mod responsabil, indicînd soluțiile de urmat". Reunit de cîteva ori în cursul ultimelor săptămîni, cabinetul Colombo a hotărît înființarea la Reggio Calabria a unei noi universități, crearea unor noi servicii turistice ca și construirea aici a unui mare centru siderurgic ce va transforma regiunea într-o zonă industrială. Distribuirea rolurilor (Cantanzaro — capitală de regiune, Cosenza — centru tehnologico-universitar, Reggio-Rosarno — centru siderurgic, industrial, Jonio — centru turistic) va da, așadar, pe viitor, osatura dezvoltării economice și sociale a Calabriei, inserată într-un Mezzogiorno ce se dorește a deveni un adevărat „Ruhr italian".

Deocamdată însă, despre evenimentele de la Reggio Calabria nu se poate vorbi la timpul trecut: luptele de stradă continuă, în ciuda tuturor promisiunilor și intervențiilor guvernamentale Forțele de extremă dreaptă — Mafia italiană pare a nu fi nici ea străină de evoluția evenimentelor — nutresc — nota L'Unità — „nu numai dorința de a împiedica funcționarea normală a regiunii, ci și pe aceea de a dezechilibra întregul sistem al organelor democratic alese și pe cel al partidelor în scopul de a instaura la Reggio și în întreaga Calabrie o stare de haos și subversiune".

Rodica DUMITRESCU

pe urmele istoriei

GREVA GENERALĂ DIN OCTOMBRIE 1920

ecouri peste hotare

conf. univ. Constantin Mocanu

Moment culminant al avîntului revoluționar din România după primul război mondial, greva generală din octombrie 1920 s-a înscris în mod organic în ansamblul marilor lupte din acei ani ale proletariatului, ale maselor largi de oameni ai muncii de pe toate meridianele globului pentru realizarea aspirațiilor lor de libertate și progres, pentru eliberarea socială și națională.

Așa cum se știe, în anii de după victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care a deschis în istoria universală epoca nouă a trecerii la socialism, într-o serie întreagă de țări capitaliste — ca urmare a adîncirii puternice a contradicțiilor interne social-economice și politice — s-au desfășurat acțiuni de luptă, de o amploare fără precedent, ale celor ce muncesc. Au avut loc, printre altele, numeroase greve generale, multe din ele cu un profund caracter politic. Asemenea greve generale, cu larg ecou și în țara noastră, s-au desfășurat în acei ani în Italia, Franța, Germania, Anglia, Belgia, Bulgaria, Polonia, Statele Unite ale Americii.

În condițiile în care valul acțiunilor revoluționare cuprindea noi și noi regiuni, ecourile lor se transmiteau rapid dintr-o țară în alta, pătrundeau peste tot, în ciuda măsurilor represive adoptate de cercurile conducătoare burgheze.

În aceste împrejurări, în multe țări s-a aflat în scurt timp despre părăsirea lucrului de către toți muncitorii României, despre măsurile de înăbușire a grevei, luate de guvernul averescan, despre procesul intentat conducătorilor și participanților celor mai activi la greva generală. De altfel, tot așa după cum în țara noastră și-au găsit ecou evenimentele revoluționare din alte țări, au avut loc acțiuni de solidarizare cu mișcările muncitorești, progresiste și democratice, tot așa, în țările vecine cu România sau mai depărtate, mai ales în cele cu o mișcare muncitorească mai puternică, mai organizată, în timpul anilor 1918—1920 au găsit ecou — mai mare sau mai mic, în raport de o seamă de împrejurări, de greutățile întîmpinate în transmiterea și aflarea știrilor etc. — luptele de clasă ale proletariatului român începînd cu eroicul 13 Decembrie 1918 și pînă la greva generală din toamna anului 1920.

În ziare și reviste muncitorești din diferite țări au apărut articole și informații despre cele petrecute în România, despre modul în care partidul socialist și sindicatele s-au ocupat de organizarea grevei generale, despre semnificația și învățămintele evenimentelor. Deși ecoul grevei generale din România peste hotare a fost mult mai întins, nefiind limitat doar la paginile ziarelor și revistelor, expresia lui în presă a fost deosebit de evidentă.

În numeroase articole și informații, „Pravda", „Sovietskaia Rosiia", „Izvestia", ca și alte ziare sovietice, exprimîndu-și solidaritatea cu clasa muncitoare din România, s-au oprit pe larg în acele zile asupra creșterii mișcării greviste din România, asupra cauzei grevei generale, au relatat desfășurarea acesteia, s-au referit la experiența și învățămintele ei în planul luptei pentru crearea partidului comunist, au condamnat măsurile de represiune ale guvernului averescan. *„În România s-a declarat greva generală* — scria organul central de presă al Partidului Comunist (bolșevic), la 27 octombrie 1920, sub titlul : *«În România— grevă generală — Ca răspuns la aceasta, guvernul român a proclamat starea de asediu în toată țara"*. În același număr, reluînd știrile din ziarul *„Chemarea"* din București, *„Pravda"* relata momentul izbucnirii grevei generale. De altfel, încă într-un număr anterior, din octombrie, *„Pravda"* își informase cititorii asupra luptelor revendicative ale muncitorilor din România subliniind că : *„În cazul neîndeplinirii cererilor, muncitorii vor declara grevă generală"*. La rîndul său, *„Izvestia"*, oprindu-se asupra desfășurării grevei generale în momentele sale cele mai caracteristice, releva semnificația acțiunii revoluționare a proletariatului român pentru desfășurarea procesului de clarificare ideologică, pentru afirmarea elementelor de stînga, comuniste, arătînd însemnătatea acestui proces pentru dezvoltarea mișcării muncitorești. Iar *„Pravda"* din 1 februarie 1921 scria despre caracterul neîndoielnic al faptului că majoritatea membrilor Partidului Socialist din România se pronunțau pentru formarea partidului comunist.

În alte țări vecine cu România, ecoul grevei generale din 1920 a fost, de asemenea, imediat și puternic. Desigur, atitudinile adoptate față de grevă au fost diferite, în raport cu pozițiile de clasă politico-ideologice ale publicațiilor respective. Informații ori relatări mai restrînse sau mai ample despre grevă au apărut în presa din Bulgaria, Iugoslavia, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria (în această ultimă țară, în pofida regimului de aspră teroare instaurat de Horthy după înăbușirea revoluției proletare maghiare).

Știrile au fost mai numeroase în presa cehoslovacă pentru că tocmai în acel timp muncitorimea acestei țări se afla în pragul unei greve generale, asemănătoare celei din România, grevă care de altfel a și izbucnit în luna decembrie 1920. Nu întîmplător tocmai în presa socialistă cehă s-a reliefat în mod deosebit faptul că muncitorii români, prin greva lor, au oferit o experiență care se impune a fi studiată. Ziarul „Pravo Ludu", de pildă, a inserat în paginile sale mai multe articole despre greva din România, contribuind astfel la larga ei rezonanță în Cehoslovacia. Într-un articol publicat după încheierea grevei, la 17 decembrie 1920, ziarul continua să-și informeze cititorii asupra situației economice din România, asupra luptei revendicative a muncitorimii și a măsurilor de represiune întreprinse de reprezentanții claselor dominante. *„Cu toate că de la terminarea grevei generale au trecut mai bine de șase săptămîni* — se spunea în articol — *starea de asediu și cenzura continuă, guvernul a militarizat toată administrația căilor ferate, tribunalele militare sînt în plină acțiune, sute de bărbați de încredere ai muncitorilor sînt în temnițe, iar familiile lor trăiesc în cea mai mare mizerie... Mii de muncitori au rămas în toiul iernii fără muncă"*. Ziarul condamna „osîndirea socialiștilor" și își exprima încrederea că, în pofida regimului de reprimare, *„Socialismul din România nu e mort, viitorul e al lui"*. În opinia ziarului, greva generală din 1920 din România constituise o piatră de încercare a clasei muncitoare și, în același timp, o lecție pentru viitor. Și tocmai de aceea *„ar fi bine ca din evenimentele românești să tragă învățăminte și proletariatul altor țări"*.

Deși mai îndepărtate de România, țări ca Franța sau Anglia, Italia sau Elveția, Austria sau Grecia au cunoscut, în diverse forme, undele ecoului grevei din România. Ziare ca „L'Humanité", „Unità", „Arbeiter Zeitung", „Daily Herald", „Die Rote Fahne", „Le Phare" și altele au inserat în paginile lor știri

Participanți la grevă

relatări, articole despre evenimentele din România.

„*Arbeiter Zeitung*", de pildă, organul social-democrației austriece, a publicat mai multe informații despre desfășurarea grevei generale din octombrie 1920, informații culese în mare parte din surse directe. Sub titlul „*Greva generală din România*", ziarul — într-un articol publicat la 28 octombrie — combătea afirmațiile potrivit cărora în România greva „ar fi eșuat", demascînd totodată cruntele represiuni ale guvernului împotriva mișcării socialiste și muncitorești. La rîndul său, ziarul „*Die Rote Fahne*", într-un articol amplu publicat la 1 ianuarie 1921, referindu-se la dezvoltarea mișcării muncitorești din România după sfîrșitul războiului mondial, la creșterea numerică a partidului socialist și a sindicatelor, aprecia că greva generală din octombrie 1920 a fost declarată ca protest împotriva politicii reacționare a guvernului și că, deși a fost înfrîntă, organizațiile partidului socialist au început să se dezvolte : „*Ca și în partidele socialiste din celelalte țări, în sînul Partidului român* — scria ziarul — *luptă două curente : comunist și social-democrat. Ideile comuniste pătrund tot mai adînc în masele muncitoare largi*". Informații și relatări despre greva generală din România au apărut, de asemenea, într-o serie de alte ziare, printre care „*Le Phare*", revistă de „educație și documentare comunistă" care apărea în Elveția, sau „*Daily Herald*", organul Partidului laburist englez.

Aprecieri pozitive la adresa clasei muncitoare din România, a acțiunii ei revoluționare din 1920, au apărut și în publicații ale Internaționalei Comuniste. Astfel, „*Kommunismus*" (Zeitschrift der Kommunistischen Internationale) sublinia în numărul său din 3 decembrie 1920 faptul că greva generală din România a constituit o *mare acțiune care a oferit însemnate învățăminte pentru mișcarea revoluționară*. Comitetul executiv al Internaționalei Comuniste releva, de asemenea, într-un document din 10 decembrie 1920 (publicat în „Die Kommunistiche Internationale" nr. 16, editat în 1921) că greva generală din România a cuprins sute de mii de muncitori, și că, deși înfrîntă datorită represiunii din partea regimului și poziției elementelor oportuniste, *ea a oferit învățăminte care arată necesitatea intransigenței revoluționare, a așezării partidului pe baze revoluționare consecvente, comuniste.*

Greva generală din România, eveniment de la care în aceste zile aniversăm o jumătate de veac, constituie o filă de luptă demnă, eroică, a clasei muncitoare din România, pentru libertate, pentru transformarea societății în direcția socialismului, a progresului, pentru afirmarea dreptului oamenilor muncii la o viață mai bună. Prin amploarea și combativitatea ei, greva generală — se spune în Hotărîrea C.C. al P.C.R. cu privire la aniversarea semicentenarului Partidului Comunist Român — „*a zguduit puternic înseși temeliile orînduirii burghezo-moșierești, demonstrînd forța și vigoarea revoluționară a proletariatului român, capacitatea sa — pe care istoria a verificat-o apoi pe deplin — de a conduce destinele întregului popor*".

Înarmată cu învățămintele prețioase ale grevei generale din 1920, mișcarea muncitorească din țara noastră a pășit cu și mai multă hotărîre pe calea creării avangărzii sale revoluționare — Partidul Comunist Român. Constituirea partidului comunist, cu jumătate de secol în urmă, a marcat o cotitură istorică în dezvoltarea mișcării muncitorești din România pe baza ideologiei marxist-leniniste, a ridicat pe o nouă treaptă, superioară, lupta clasei muncitoare, a forțelor democratice și progresiste, a maselor largi populare, pentru eliberare socială și națională, pentru făurirea unei patrii libere, prospere și independente.

Belgia: UN SCRUTIN AGITAT

Cu mult înainte de începerea campaniei electorale propriu-zise, alegerile comunale desfășurate duminică în Belgia rețineau atenția observatorilor și a opiniei publice în general ca un eveniment ce depășea obișnuitul interes local al scrutinelor anterioare de acest fel.

Marcînd sfîrșitul unei etape caracterizată de numeroase tentative din partea guvernului Eyskens de a aduce o rezolvare „dosarului comunitar", adică problemelor generate de conflictul existent între cele două comunități lingvistice : flamanzii și walonii, alegerile din 12 octombrie erau așteptate ca un experiment ce trebuia să evidențieze unele din direcțiile pe care le va urma în viitor viața politică belgiană.

Confruntat chiar din primele zile ale existenței sale cu vasta problematică comunitară, guvernul Eyskens a elaborat un proiect de reformă constituțională care încearcă să pună capăt unora din divergențele dintre flamanzi și waloni. Fiecare din propunerile sale prevăzînd revizuirea unor paragrafe ale Constituției au avut însă de înfruntat o puternică opoziție al cărui principal scop a fost să împiedice realizarea de către guvern a majorității de două treimi din voturile necesare adoptării proiectelor.

În timpul campaniei, confruntările dintre candidați s-au mai axat în jurul statutului Bruxelles-ului. Oficial bilingv, dar în fapt francofan, Bruxelles a devenit în ultima vreme un adevărat nod gordian al „contenciosului comunitar". Flamanzii îl înscriu ca obiectiv esențial al atacului lor, iar walonii își apără cu îndîrjire procentul de 80 la sută din locuri pe care-l dețin în conducerea orașului. Inițiativa flamandă din primăvară privind o barieră de comune flamande în jurul celor 19 comune ale aglomerației bruxelleze a stîrnit protestul walon și a înscris multe ore de aprige dezbateri în sesiunea parlamentară trecută.

Era normal deci ca rezultatele cele mai așteptate ale scrutinului comunal de duminică să fie cele din Bruxelles. Aici „victimele" au fost liberalii care, obișnuiți în perimetrul bruxellez cu succesul din anterioarele scrutine, de data aceasta au pierdut un mare număr de mandate (7), rămînind cu 11. Victoria a fost împărțită între Frontul Democrat al Francofonilor (F.D.F.), care obține 13 mandate și social-creștinii lui Paul Van den Boyenants — 12 mandate. Francofonii și-au impus de asemenea candidații și în celelalte comune ale aglomerației bruxelleze, în multe cazuri înregistrînd majorități absolute. Dintre partidele coaliției guvernamentale : P.S.C. (Partidul social-creștin) și P.S.B. (Partidul socialist) cel din urmă a pierdut cîteva mandate. În restul țării, cele două partide ale coaliției își mențin pozițiile. În ciuda puternicelor presiuni și a campaniei lor răsunătoare, extremiștii flamanzi grupați în partidul de orientare de dreapta „Volksunie" n-au izbutit să pună în dificultate candidații formațiilor din majoritate.

Cele mai agitate alegeri comunale pe care le-a cunoscut Belgia, alegerile din 11 octombrie n-au adus multașteptata clarificare — în special din partea corpului electoral — și au furnizat doar puține date care să permită formularea unor concluzii. Mai mult, comentatorii de la Bruxelles vorbesc despre o complicare a situației în sensul că, fără să fie vorba de o deteriorare a pozițiilor guvernului Eyskens, este clar că dificultățile sale sînt sporite de rezultatele acestor alegeri. Ele au subliniat părerea pe care și-o exprima un deputat cu cîteva zile înainte de scrutin : „Cum va fi după alegeri ? Nu va mai fi ca înainte, vor exista fapte de care va trebui să se țină cont". Fapte care vor alimenta probabil dezbaterile noii sesiuni parlamentare deschisă acum cîteva zile.

Liana ENESCU

Din jurnalul unui tovarăș de arme al lui Ernesto Guevara

La 8 octombrie s-au împlinit trei ani de la asasinarea eminentului militant revoluționar latino-american Ernesto Guevara. Unul dintre tovarășii săi de arme apropiați a fost bolivianul Inti Peredo, ucis și el anul trecut de trupele fostului regim bolivian. Peredo a ținut o vreme un jurnal cuprinzînd amintiri despre luptele de guerilă desfășurate de grupul condus de Guevara. Reproducem după revista „Der Spiegel" pagini din acest jurnal.

„Am luptat alături de CHE"

Ernesto Guevara

„Che" stătea pe un trunchi de copac și fuma. Purta șapca pe cap. Cînd sosi grupul nostru, ochii săi scînteiară de bucurie.

Legendarul luptător de guerilă ședea liniștit aci, în adîncurile unei țări dintre cele mai asuprite și exploatate ale continentului.

Era în noaptea de 27 noiembrie 1966. „Che" sau Ramon, cum ne-a fost prezentat, salută din inimă grupul. Arătînd spre mine, spuse : „Tu ești Inti". Mă simțeam intimidat. Cîțiva tovarăși îi povestiseră despre trecutul meu. El știa că aveam să sosesc împreună cu acest grup. Și eu știam că „Che" ne aștepta în munți. Eram totuși copleșit de emoție.

Ne așezarăm pe trunchiurile de copaci. După un răstimp, Pombo mi-a predat o carabină și echipamentul de luptă.

Conversația s-a înfiripat ușor și trata teme generale. Vorbeam puțin deoarece mă aflam încă sub impresia acestei întîlniri. Cîteva clipe mai tîrziu, grupul ridică paharul pentru succesul luptei de guerilă și pentru încrederea în victoria finală.

Tîrziu noaptea, Tuma (numele conspirativ al aghiotantului lui Guevara, Tulio Santamaria), unul dintre oamenii pe care, de-a lungul timpului, aveam să-l prețuim cel mai mult, mă ajută să-mi instalez hamacul.

Nu ne rămase timp de dormit. Pe la orele două dimineața, noi, cei care mai eram treji, începurăm „gondola" ; aceasta înseamnă că ne-am deplasat din tabăra noastră la „Casa de Calamina" (căsuța amenajată ca prim punct de sprijin), pentru a aduce alimente, arme și muniții.

Era o muncă grea. Tuma, care însuflețea mereu coloana noastră prin felul său vesel de a se purta, botezase în glumă această muncă „gondola", prin comparație cu autobuzele deteriorate care circulă în orașele boliviene.

Noaptea era foarte întunecoasă. „Che" ne arătă pentru prima oară cum trebuie să se comporte un conducător de guerilă : el alese sacul cel mai greu, îl ridică pe umeri și ne conduse pe drumul de înapoiere. Pe drum se împiedică și căzu, deoarece nu se putea vedea prea bine. Ridică din nou sacul și merse mai departe spre tabără. L-am urmat.

„Che" punea un preț deosebit pe muncile care stimulau mintea și inventivitatea luptătorilor de guerilă ; el le cerea să aibă cea mai mare grijă de îmbrăcămintea lor, de arme, de rucsacuri, de cărțile lor, de tot ce alcătuia „bunurile noastre materiale". El însuși se afla în fruntea „lucrărilor publice" ale celei de-a doua tabere, aflată la o distanță de circa 8 kilometri de Casa de Calamina. Au fost repede amenajate bănci, o sobă și alte obiecte uzuale. În mod regulat dădea dispoziții privind păstrarea unei curățenii exemplare în întreaga tabără.

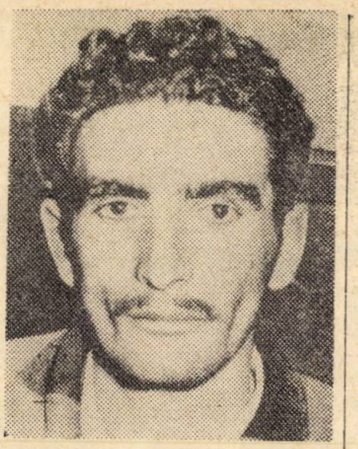

Inti Peredo, autorul jurnalului.

Unii ziariști credeau că această tabără era baza noastră permanentă de operațiuni. Acest lucru este fals. „Che" nu se gîndea niciodată să rămînă acolo. Toate lucrările executate în tabără aveau scopul de a ne ține în permanență ocupați pentru ca să nu pierdem obișnuințele căpătate.

Acolo a fost creată și ceea ce s-ar putea numi prima „școală de cadre". În fiecare după-amiază, de la orele 4 la 6, tovarășii cei mai bine pregătiți, conduși de „Che", ne dădeau lecții de aritmetică și gramatică, lecții de istoria și geografia Boliviei, precum și de cultură generală. Seara, „Che" ne preda lecții de franceză, la care putea participa cine voia. Orele de după-amiază erau însă obligatorii. O altă temă de curs, care avea prioritate, era economia politică.

„Che" ne atrăgea mereu atenția asupra rolului luptătorului de guerilă. Spre a face cinste acestui nume, ne spunea el, „voi trebuie să vă transformați în cadre de conducere. Luptătorul de guerilă nu este un om căruia îi place doar să tragă cu pușca. El este omul care, într-un anumit moment, se va transforma în conducător al poporului său. De aceea el trebuie să fie pregătit pentru acest moment".

După concepția lui „Che", cadrele trebuiau să dispună, printre altele, de următoarele însușiri : un mare curaj fizic și moral ; un stadiu de dezvoltare ideologică pe baza căruia să fie gata să apere principiile revoluționare chiar și cu prețul vieții ; capacitate de analiză pentru a putea lua hotăriri rapide și juste ; spirit de creație, disciplină și consecvență.

„Che" voia totodată să devenim „oameni noi". El ne spunea mereu că noi trebuia să fim cei mai buni, o „celulă de învățători" pentru luptătorii care ni se vor alătura mai tîrziu. „Che" considera că omul este o ființă ce poate fi lesne modelată. „Acest adevăr l-a descoperit și societatea capitalistă ; de aceea, ea ne-a educat în spiritul respectului față de sistemul său". În numeroasele discuții purtate în cursul marșurilor noastre de informare, „Che" ne cerea să ne lepădăm de păcatele vechii societăți, „să căpătăm o conștiință". Conștiința era pentru el o valoare fundamentală. „Fără această conștiință, spunea el, nu poate exista comunismul".

La 1 februarie, înainte de începerea unei acțiuni militare, care avea să dureze circa 20 de zile, se putea deja vorbi de un simbure de guerilă organizat, compus din avangardă, centru și ariergardă. La mijlocul lui decembrie, „Che" făcuse primele numiri : Joaquin deveni al doilea șef militar, Alejandro — șeful operațiunilor, Pombo — șeful administrației. Nato purta răspunderea alimentării și echipamentului, Rolando și cu mine eram responsabili politici ; eu eram răspunzător și de problemele financiare.

La începutul îndelungatei noastre expediții, coloana fusese echipată pentru prima sa probă de foc. Țelurile trasate de „Che" pentru această primă manevră militară erau următoarele : instruirea nucleului trupei de guerilă ; ea trebuia să devină mai experimentată și mai călită ; trebuia să i se arate cum să supraviețuiască în cele mai grele condițiuni, cum să suporte foamea, setea, lipsa de somn, obositoarele marșuri de zi și de noapte ; în același timp, pe teren, ea trebuia să-și însușească cunoștințele tactice fundamentale. În afară de aceasta, trebuia să luăm contact cu țăranii, să le explicăm țelurile luptei noastre și să examinăm posibilitățile pentru formarea unor grupuri țărănești de luptători de guerilă.

„Che" își dădea seama că, în primul moment, populația de la țară este mai curînd bănuitoare, că în etapa a doua se menține neutră și că de-abia într-a treia, cînd se dezvoltă lupta de guerilă, ea trece fără echivoc de partea forțelor de eliberare. Deci, trebuia să trecem mai întîi prin experiențele primei etape ; trebuia să încercăm să creăm la țară puncte de sprijin, chiar dacă aveau să fie slabe. Eram sigur că, la capătul acestei etape, populația ni se va alătura.

Chiar de la început, expediția ne punea la grele încercări. După numai cîteva zile, mulți dintre tovarășii trebuiau practic să meargă cu picioarele goale ; rufăria de corp se transforma încetul cu încetul în zdrențe. Regiunea era aproape nelocuită, deși în hărțile oficiale figurau cîteva case. La 10 februarie am luat contact cu primul țăran. Era Honorato Rojas, un om pe care „Che" îl calificase imediat ca „potențial primejdios". Mai tîrziu, Rojas

avea să trădeze. Din pricina lui, tovarășii din ariergarda noastră au căzut într-o cursă în care au pierit cu toții.

M-am prezentat lui Rojas ca „vînător", iar „Che" a luat parte la conversație ca „asistent" al meu. Moro, medicul nostru, îngrijea pe copiii țăranului, care sufereau de viermi intestinali. Ne-am luat rămas bun după ce îi cerusem lui Rojas lămuriri asupra caselor din împrejurimi, ca și asupra situației celorlalți țărani și ne interesaserăm unde puteam cumpăra alimente.

„Che" își propusese să ajungă pînă la Rio Masicuri, pentru a ni-i arăta pe soldați — un moment important din punct de vedere psihologic, chiar dacă lupta nu avea să înceapă atunci.

Guevara nu avea un organism rezistent. În timpul expediției s-a îmbolnăvit. Totuși, prin comportarea sa, el ne insufla forță. Știam că-i merge rău, dar nu s-a odihnit nici o clipă, dînd dovadă de o voință de fier. Se supăra cînd încercam să-l ajutăm, sau dacă bucătarul voia să-i dea o porție de mîncare ceva mai mare, sau dacă observa că orele sale de strajă erau dispuse într-o manieră mai comodă pentru dînsul.

La 5 februarie, avangarda găsi două animale : o iapă și un mînz. Deoarece, pe o rază de mulți kilometri nu existau case, eram de părere că aceste animale nu aveau stăpîn. Probabil că un păzitor trecuse cu o herghelie și le pierduse pe amîndouă. În zilele următoare, lipsa de alimente era atît de acută încît am propus să sacrificăm animalele la înapoiere. Această propunere se transformase într-o adevărată idee fixă. „Che" spusese însă că vom duce animalele în tabără pentru a le folosi acolo la munci agricole, căci el vedea toate în perspectiva viitorului. Înainte de sosirea în tabără, problema animalelor fu ridicată din nou. Eram prost dispuși din cauza lipsei de proteine și grăsimi, eram înfometați și obosiți. În cele din urmă, „Che" și-a schimbat hotărîrea : mînzul a fost sacrificat ca să mai căpătăm cu toții forțe. Ce însemnează aceasta ? Pur și simplu că „Che" era un om cu o mare putere de judecată, capabil să analizeze cu calm împrejurările și să rezolve în mod just problemele. El nu voia să mențină cu orice preț o hotărîre anterioară și depășită de împrejurări.

La 19 martie am avut prima presimțire că avea să se întîmple ceva important, atunci cînd am observat deasupra noastră un mic avion într-un zbor de cercetare. La scurt timp înainte de sosirea noastră în tabără, „Che" l-a întîlnit pe Negro, un medic peruvian care voia să rămînă la noi, și pe Benigno, care ne precedase pentru a aduce alimente. Ei ne-au adus numeroase noutăți. Armata atacase tabăra noastră după ce doi dezertori capturați la Camiri dăduseră în vileag informații importante.

Mulți oameni vin în rîndurile luptătorilor de guerilă cu o pregătire ideologică extrem de redusă și cu un fel de falsă idealizare a luptei și vieții combatanților. Acești oameni au părerea greșită că luptătorul de guerilă se află instalat comod în tabăra sa, că doarme într-un hamac și mănîncă pe săturate. De acolo el plănuiește o bătălie, pornește împotriva armatei, își culege morții și răniții și se înapoiază în tabără spre a prinde forțe noi. Cînd asemenea oameni s'nt puși apoi față în față cu realitatea, ei suferă un șoc violent. Viața extrem de dură, veșnicele munci cu „gondola", povara grea a rucsacului, care uneori te încovoaie, foamea care adesea îți străpunge stomacul ca un cuțit ascuțit, marșurile îndelungate pe terenurile anevoioase și primejdia permanentă de a cădea într-o cursă influențează spiritul acestor oameni slabi din punct de vedere ideologic.

Așa s-a întîmplat și cu cei care au dezertat din tabăra noastră.

Cînd au ajuns la Camiri, ei au fost capturați de armată. Au vorbit, au relatat că există un grup revoluționar, dar n-au putut da amănunte importante deoarece noi ne aflam pe drum și ei nu ne văzuseră. Cu toate acestea, ei au afirmat că s-ar putea ca Guevara să se afle la Nancahuazu.

Deși dificultățile marșului afectaseră moralul și pregătirea noastră de luptă, existau condiții favorabile pentru a porni la atac. „Che" considera drept o mare greșeală să ne retragem în acel moment. Ca atare, ordonă lui Rolando să organizeze o cursă în avalul rîului, într-un loc unde se presupunea că va trece armata. De asemenea, el a organizat apărarea la intrarea în tabără și a trimis în aval o grupă de tovarăși ca să cerceteze terenul.

22 martie a fost o zi de pregătiri intense. La 23 martie, orele 7 dimineața, Rolando, care purta răspunderea acestei prime acțiuni, controla pozițiile luptătorilor de guerilă cînd se auzi deodată un plescăit în rîu. Rolando alergă imediat spre locul său în așteptarea trupei, care înainta încet. Domnea liniștea pînă cînd un mare detașament de soldați pătrunse în cursa întinsă de noi, după care Rolando deschise în mod surprinzător focul.

Numeroși soldați trecură la defensivă. Puținii care înaintau spre noi căzură repede. Restul trupei fugi. Schimbul de focuri a durat circa 6 minute, cum a relatat „Che" lui Rolando, după care forțele inamice se predară.

La această bătălie au luat parte Rolando, Benigno, Coco, Moisés Guevara, Pablito, Ernesto, Apolinar și Walter. Deși forțele inamice erau de patru ori mai numeroase, noi nu am avut pierderi. Am luat 11 prizonieri și am capturat 3 mortiere de 60 mm și 8 lăzi cu grenade, o pușcă mitralieră de calibrul 30 cu 500 de gloanțe, 2 puști mitraliere BZ, 2 puști mitraliere Uzi, 16 puști Mauser cu 2 000 gloanțe, 2 aparate de radio și alte aparate.

„Che" mi-a ordonat să interoghez pe prizonieri și să mă prezint ca șef. Maiorul Plata, căpetenia prizonierilor, se văicărea într-una, în timp ce soldații ne rugau să-l împușcăm fiindcă le aplicase un tratament brutal.

Din însărcinarea lui „Che", i-am spus maiorului că toți prizonierii vor fi eliberați și că, pînă la 27 martie, orele 12, ei își vor putea ridica morții. I-am mai propus un armistițiu în regiunea Lagunilla, cu condiția să se mărginească cu operațiunile sale la acea regiune. Speriat, el a răspuns că voia să se retragă cu totul din armată.

Plata ne-a furnizat și cîteva informații importante privitoare la acțiunile militare în curs. De pildă, el ne-a spus că fusese plănuit un bombardament care urma să înceapă la amiază. Soldații trebuiau să rămînă în legătură prin radio cu aviația, pentru a nu fi bombardați din greșeală. Din cauza cursei întinse de noi, ei pierduseră însă contactul prin radio și astfel aviația nu a putut interveni. (În fapt, bombardamentul a început de-abia a doua zi).

Am dezbrăcat de uniformele lor pe prizonieri, cu excepția celor doi ofițeri, și le-am dat îmbrăcămintea noastră civilă pe care o păstram în peșteri.

Apoi am acordat îngrijiri răniților și am explicat soldaților țelurile luptei noastre. Ei au răspuns că nu știau de ce li se ordonase să pornească la luptă împotriva noastră și că ne împărtășesc părerile. În cele din urmă, au repetat rugămintea să-l împușcăm pe maiorul Plata. Noi le-am explicat că nu omorîm inamici neînarmați și că tratăm pe prizonieri ca pe ființe umane, cu demnitate și atenție.

Iripiti a devenit scena celei de-a doua ciocniri ale noastre cu trupele regulate ; acolo a căzut și primul nostru tovarăș, Jesús Suárez Gayol, pe care îl numeam „El Rubio". Fusese cîndva ministru adjunct la ministerul industriei zahărului și sacrificase totul, familie și demnități oficiale, pentru a lupta alături de noi.

În acea dimineață de 10 aprilie, pe la orele 10, ariergarda noastră, care organizase o cursă, a semnalat o patrulă a armatei compusă din 20 de oameni. 20 de minute mai tîrziu a început lupta ; ea s-a terminat cu 3 morți, 1 rănit și 7 prizonieri de partea armatei. Noi l-am pierdut pe „El Rubio".

Patru soldați au reușit să fugă. De aceea „Che" a ordonat să schimbăm locul cursei deoarece se aștepta ca armata să trimită întăriri pentru a afla ce se petrecuse. Din nou am trebuit să-i interoghez pe prizonieri. Ei au relatat că aparțineau unei companii care se afla în aval la Nancahuazu. După cum era de prevăzut, o companie compusă din circa 120 de oameni, și condusă de un maior numit Sanchez, a atacat dispozitivul nostru. Această nouă luptă a început la orele 17,10 și s-a terminat tot cu victoria noastră. Inamicul a lăsat pe teren 7 morți, 6 răniți și 13 prizonieri. În afară de aceasta, am capturat numeroase arme.

În mod surprinzător, această coloană a atacat orbește ariergarda noastră, fără nici o măsură de securitate. Soldații au încercat pur și simplu să-și găsească o acoperire atunci cînd noi am deschis focul. Cînd n-au mai știut încotro să se deplaseze, s-au dispersat ; restul trupei a fugit în munți Am început să-i urmărim cu focuri sporadice pe fugari. Cu acest prilej, Coco l-a capturat pe maiorul Sanchez.

Sanchez credea că-l vom împușca. Cînd l-am interogat, mi-a cerut permisiunea să trimită un soldat cu o veste pentru soția lui. Ca și lașului Plata, eu i-am declarat lui Sanchez că-l respectăm pe inamic ca persoană umană. Apoi l-am întrebat de ce a intrat în cursă fără nici o precauțiune și el a răspuns : „Am venit să ne ridicăm morții și să vedem ce se întîmplase. Ni s-a spus întotdeauna că luptătorii de guerilă se retrag imediat după fiecare atac. De aceea nu aveam nici cea mai mică idee că vom fi pîndiți în același loc".

Răspunsul maiorului Sanchez a fost o lecție pentru trupele de guerilă. Noi nu trebuie să urmăm criterii dinainte stabilite, ci să creăm mereu tactici noi, cu care să-l surprindem pe inamic.

Din interogarea prizonierilor am aflat că pe drumul spre Muyupampa nu se mai aflau trupe. Deoarece în regiunea Iripiti fuseseră deja semnalați, „Che" și-a schimbat planul inițial : în loc să ne deplasăm mai departe spre Guteirrez, am pornit-o pe drumul spre Muyupampa.

La 19 aprilie am dat de ziaristul chiliano-englez George Andrew Roth ; era condus de cîțiva flăcăi din această regiune. Ziaristul ne părea suspect. În pașaportul său, la rubrica „profesiunea", cuvîntul student era șters și înlocuit cu „ziarist", în timp ce el susținea că e fotograf de meserie și că lucra pentru cîteva publicații străine.

Roth mi-a relatat că fusese împreună cu armata in tabăra noastră și că se găsise acolo un jurnal al unui partizan în care se menționa că Ramon e una și aceeași persoană cu „Che". Roth ne-a mai relatat că armata se afla la Lagunilas și că știa de prezența noastră.

Am pornit-o apoi spre Muyupampa. Nu aveam intenția să cucerim în acea noapte localitatea deoarece aflaserăm că armata ne așteaptă în sat. Încercam doar să facem rost de alimente. Am ajuns la casa unui locuitor numit Nemesio Carbalio, care ne mai primise și altădată în mod amical și ne oferise ca-

fea. De data aceasta, însă, era absent, iar cei cîţiva muncitori, pe care-i lăsase la gospodăria sa, păreau speriaţi. Am cumpărat cîteva alimente. Între timp a apărut un automobil cu un drapel alb. În el se aflau un preot, un medic şi subprefectul din Muyupampa. Ca dovadă a bunăvoinţei lor, au adus dulciuri şi ţigări şi ne-au oferit o „pace naţională". Ei ne-au implorat să nu atacăm Muyupampa deoarece acolo armata se stabiliise pe poziţii. „Vrem să evităm o vărsare de sînge", repetau ei mereu.

Le-am promis că vom cruţa Muyupampa cu condiţia ca, pînă la orele 6 după-amiază, să ne trimită o maşină cu alimente şi medicamente. Delegaţia s-a retras dar, în loc de medicamente şi alimente, ne-a trimis avioane care ne-au bombardat. Trei aparate de tipul AT-6 şi-au aruncat încărcătura lor ucigătoare în apropierea casei în care ne aflam. În acea noapte am pornit spre Tikucha.

„Che" se concentra acum cu toate forţele sale asupra instruirii şi educării grupului nostru, mai ales pentru a înlătura unele slăbiciuni care ieşiseră la iveală. Sfaturile sale se asemănau uneori cu o convorbire între tată şi fiu ; alteori era energic şi neînduplecat, după cum o cereau împrejurările. Dar el putea să fie şi blajin, mai ales atunci cînd îşi amintea de familia lui sau de tovarăşii cu care-şi petrecuse o bună parte a vieţii sale.

Într-o zi ne-a povestit — plin de dor şi gingăşie — de ultima discuţie avută cu fiica sa Celia. La scurt timp înainte de plecarea sa definitivă din Cuba, „Che" se mai dusese o dată acasă pentru a-şi lua rămas bun de la copiii săi. Era deghizat şi se prezenta ca fiind Ramon, un bărbat de vîrstă mijlocie, cu aparenţa unui om de afaceri, în care calitate trebuia să călătorească prin multe ţări. Masca sa era atît de reuşită încît nici paza din faţa casei sale şi nici fiica sa nu l-au recunoscut. „Che" îşi luă fata în braţe, o puse pe genunchi şi îi mîngîie mîna. Fetiţa spuse atunci mamei sale Aleida, care privea această scenă : „Mamă, bătrînelul vrea să se joace cu mine !"

„Che" îşi ascunse emoţia cînd povesti acest episod, dar din glasul său se simţea cît e de mişcat. Am înţeles ce însemnau pentru el cuvintele fiicei sale, de la care nu putuse nici măcar să-şi ia rămas bun.

Aceleaşi sentimente le avea pentru tovarăşii de gherilă, iar ei aveau pentru el o dragoste şi o admiraţie fără margini.

---

documentar

Un nou stat independent

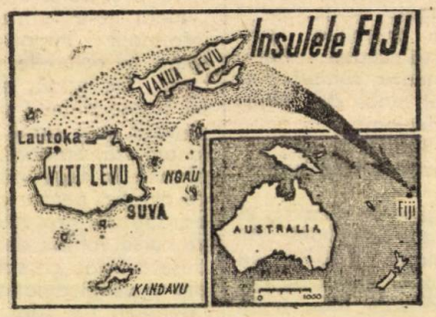

ARHIPELAGUL FIJI

La 10 octombrie 1970, pe harta politică a lumii a apărut un nou stat independent : Arhipelagul Fiji, devenit cu prilejul celei de a 25-a Sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. cel de-al 127-lea membru al Organizaţiei.

Fiji sau Fidji, cum se mai ortografiază uneori, este numele unui arhipelag compus din 326 de insule aflate în Oceanul Pacific, la est de Australia, în apropierea Insulelor Tonga, recent, devenite şi ele independente. Arhipelagul are o suprafaţă totală de 18 300 km² şi o populaţie de 428 000 locuitori (1964). Centrul administrativ şi capitala noului stat se află la Suva — localitate situată pe insula Viti Levu.

În urmă cu 328 de ani, navigatorul olandez Abel Janszoon Tasman semnalează pentru prima oară existenţa Arhipelagului Fiji. Cu 131 de ani mai tîrziu, adică în 1774, un alt navigator, englez de astă dată, e vorba de James Cook, confirmă existenţa Insulelor, iar puţin mai tîrziu, în 1792, William Blich, un alt englez, care a întreprins mai multe călătorii în Pacific, ajunge şi el pe aceste meleaguri. În 1874, Marea Britanie a adăugat imperiului său colonial şi Arhipelagul Fiji. Mai tîrziu i-a lăsat însă o anume autonomie în domeniile administrative, care a fost definită printr-un document datat 2 aprilie 1937 şi modificat în 1944. La începutul lunii mai a.c. s-a anunţat că, după 96 de ani de dominaţie colonială, în urma unui acord intervenit între metropolă şi oficialităţile insulelor, Arhipelagul Fiji va căpăta statut de dominion. În acest fel regina Angliei va continua să rămînă din punct de vedere formal şeful noului stat.

Dintre cele 326 de insule care compun arhipelagul, ca mărime două sînt mai importante : Viti Levu (10 492 km²) şi Vanua Levu (5 515 km²), care ocupă împreună o suprafaţă egală cu 87 la sută din suprafaţa totală a arhipelagului. Deşi au un relief muntos, cele două insule au o altitudine relativ scăzută (între 1 100 şi 1 300 metri). În regiunile lor de coastă se află vaste cîmpii a căror pondere este destul de însemnată în economia arhipelagului. Celelalte componente ale arhipelagului sînt mici insuliţe de natură vulcanică (Ovalu, Totaya) sau de atoli. Climatul este tropical, fiind foarte umed în regiunile în care bîntuie alizeele de sud-est. În locurile adăpostite, savana înlocuieşte adesea pădurile destul de bogate în esenţe de arbori specifici zonei tropicale : cocotieri, banani, ananaşi, arbori de cauciuc, de cafea, de cacao etc.

Deşi indienii reprezintă 52 la sută din populaţia globală, melanezienii domină în insula Viti Levu. Instalaţi aici în a doua jumătate a secolului al 18-lea, indienii se ocupă cu cultivarea trestiei de zahăr, produs care constituie principala resursă a arhipelagului. Trestia de zahăr este cultivată în proporţie de 94 la sută pe cîmpiile din insulele Viti Levu şi Vanua Levu, iar o dată recoltată, ea este transportată pe o cale ferată cu ecartament mic la cele cinci rafinării ale firmei Colonial Sugar Refining. De aici zahărul este livrat în special la export, care atinge 170 000 tone pe an. Tot pe insula Viti Levu se află importante exploatări aurifere. Recent, în arhipelag au fost descoperite zăcăminte de magneziu exploatabil. Alte produse destinate exportului ca orezul, tutunul, maniocul, copra sînt cultivate în cantităţi deosebite. În sfîrşit, insula Viti Levu a devenit o veritabilă escală pentru navigaţia maritimă prin modernizarea portului de la Suva, cît şi pentru cea aeriană prin construirea aeroportului de la Nandi.

Inalţi şi robuşti, avînd un ten brun, păr scurt şi cîrlionţat, fijienii sînt pescari dibaci, abili şi rezistenţi la tăiatul pădurilor. Vorbesc o limbă care face parte din familia polineziană. Tatuajul este foarte răspîndit, fiind inspirat de arta polineziană. Le place să sculpteze în forme geometrice bine definite şi subtile totodată, cu care decorează intens locuinţele lor. Arhipelagul Fiji posedă o ceramică foarte originală cu forme ingenioase.

La sud de amintita Viti Levu, pe insula Mbenga (30 km²), înconjurată de golfuri mici şi lagune, avînd plăji cu nisip coralier alb, locuieşte tribul **Savau,** care practică unul din cele mai ciudate spectacole de pe glob : mersul pe jeratic. Într-o poiană de la marginea unui sat se sapă o groapă circulară cu un diametru de 5 metri şi adîncimea de 1 metru. Pe fundul ei se aşează buşteni şi uscături, iar deasupra se aruncă o grămadă de bolovani netezi. Se dă foc lemnelor care sînt lăsate să ardă 8—10 ore, pînă cînd bolovanii devin incandescenţi... Conducătorul ceremoniei se apropie de groapă, iar dintr-o colibă ies cîţiva inşi desculţi, purtînd fuste scurte „cusute" din nişte frunze înguste şi lucioase. Se îndreaptă încet spre mijlocul focului, umblînd pe mica punte alcătuită din bolovanii încinşi, pînă la incandescenţă. Apoi cu paşi mărunţi fac înconjurul gropii, după care părăsesc la fel de calmi soba de jeratic. Participanţii la acest ciudat şi neexplicat spectacol sînt convinşi că numai ei îl practică. Dar, cercetări recente au dezvăluit că săritul pe jeratic este practicat şi în America Latină, cît şi în unele regiuni ale Africii. Deocamdată ei au devenit un veritabil obiect de studiu pentru specialişti.

În dorinţa de a stăpîni cît mai bine populaţia din insule, vechii colonialişti n-au ezitat să recurgă şi aici la celebrul dicton „divide et impera". Populaţia fijiană a fost opusă adesea celei indiene şi nu o dată între ele au izbucnit ciocniri. Cele mai violente au avut loc în decembrie 1959. De altfel, această practică s-a repercutat şi în activitatea celor două partide politice din arhipelag. Din Partidul alianţei — de guvernămînt — fac parte fijieni, iar în partidul federaţiei naţionale — aflat în opoziţie — sînt înscrişi indieni. Cînd la conducerea partidului federaţiei a ajuns S. M. Koyo, o personalitate politică energică, cele două partide au pus capăt fricţiunilor hotărînd să lupte împreună pentru obţinerea independenţei de stat, fapt care s-a realizat în acest an. Lupta populaţiei din insule a fost sprijinită şi de rezoluţia Comitetului special al O.N.U. pentru decolonizare, care, în 1966, recomandase Marii Britanii să acorde independenţă Arhipelagului Fiji.

Dumitru CONSTANTIN

THE TIMES
LONDRA

SPRE O „IARNĂ ECONOMICĂ" ASPRĂ

Muncitori ai uzinelor Sainsbury demonstrează pe străzile Londrei împotriva intenției patronilor de a închide o parte din întreprinderile aparținînd acestei firme.

NU ESTE deloc sigur că devalorizarea și consecințele ei au creat „un echilibru fundamental" în balanța externă a Angliei. E adevărat că, la capătul anului financiar, care s-a încheiat în luna iunie, s-a înregistrat un surplus de circa 500 milioane lire sterline — mai mare decît în orice an calendaristic de la război încoace. Dar comerțul mondial a fost oricum mai intens ca de obicei în această perioadă.

Nu este posibil ca economia britanică să se dezvolte în permanență într-un ritm de numai 1,5 la sută, cum s-a înregistrat începînd din cea de-a doua jumătate a anului 1969 și cum se va înregistra probabil în viitoarele 15 luni, dacă în politica guvernului nu va interveni o modificare. În primul rînd, chiar dacă devalorizarea din 1967 și măsurile adoptate în 1968 și 1969 în legătură cu aceasta au redat o oarecare competitivitate industriei britanice, de la sfîrșitul anului 1969, creșterea salariilor și prețurilor a început să submineze nivelul atins. Efectele acestei situații au fost numai parțial neutralizate de inflația din alte țări industriale. În plus, lira sterlină trebuie să fie pregătită pentru a preîntîmpina în următorii ani efectele de șoc ale noii politici a guvernului „la est de Suez", a angajamentului său de a liberaliza mișcările de capital particular în străinătate și, mai presus de toate, efectele eventualei intrări a Angliei în Piața comună.

Dar toate acestea țin de viitor. Or, viitorul îndepărtat nu se bucură de o prea mare atenție în Anglia, îndeosebi cînd există o altă preocupare. În cursul anului 1970, această preocupare a fost inflația. Iată deci marele subiect de discuție. S-a discutat însă mai puțin despre faptul că, începînd de la mijlocul anului, a devenit tot mai limpede că șomajul crește din nou, depășind nivelul postbelic record, și că o recesiune reală devine mai mult decît o simplă perspectivă. Un alt motiv a fost acela că alegerile din iunie au atras atenția în mod inevitabil asupra problemei creșterii prețurilor.

Prețurile cu amănuntul au crescut cu aproape 6 la sută în această perioadă. Institutul național pentru cercetări economice și sociale a apreciat în luna august că aceste prețuri au crescut în trimestrul doi al anului 1970 într-o proporție anuală de circa 7 la sută.

Numărul zilelor de muncă pierdute prin sistarea muncii în unitățile industriale (în medie 2,8 milioane anual începînd din 1963 pînă în 1968) a sporit la 4,2 milioane în cea de-a doua jumătate a anului 1969 și la 5 milioane în prima jumătate a anului 1970. În iunie, totalul lunar a fost de peste un milion de zile pierdute, în mare măsură din cauza grevei docherilor, intervenită în ultimele două săptămîni ale lunii.

Este aproape inevitabil ca totalul zilelor de muncă pierdute în cursul acestui an să depășească cu o marjă considerabilă recordul de 8,4 milioane zile atins în 1957 și nedepășit în ultimii 16 ani. Datorită victoriei surprinzătoare a guvernului conservator în luna iunie, politica oficială în acest domeniu este acum neobișnuit de obscură. Impresia creată de defunctul Iain Macleod în Camera Comunelor și de remarcile atribuite noului ministru de finanțe Anthony Barber și primului ministru după întîlnirile lor cu liderii sindicali este că guvernul intenționează să adopte acum o „atitudine dură".

Nu încape îndoială că va fi o iarnă aspră. Șomajul pare să-și fi reluat cursul ascendent, după cum o sugerează creșterea, în iulie și august, a numărului șomerilor la 600 000 (2,6 la sută). În felul acesta ne putem aștepta ca, în primăvara viitoare, să se înregistreze — chiar eliminînd șomajul sezonier — un total pe scară națională de 700 000 de șomeri.

Este probabil că șomajul va crește, poate chiar în mod considerabil. În ce privește inflația, chiar dacă ea se va atenua, această atenuare va fi în orice caz foarte lentă. Probabil că va fi nevoie de doi ani pentru a se ajunge la un „nivel tolerabil", și numai cu condiția ca, în această perioadă, să nu se producă noi fenomene de inflație în economie. Consumatorii vor avea în continuare de făcut față unor vremuri grele, creșterea prețurilor absorbind cea mai mare parte a sporirilor de salariu.

Peter JAY

MEDUNARODNA POLITIKA
BELGRAD

RASISMUL ȘI ALIAȚII SĂI

ÎN ULTIMA vreme, două evenimente au atras în mod justificat atenția asupra Republicii Sud-Africane, țară al cărui regim de dictatură rasistă, în forma sa cea mai brutală, este fără întrerupere ținta criticii celor mai largi cercuri ale opiniei publice internaționale. În prima jumătate a lunii iunie, atenția opiniei publice mondiale a fost atrasă de călătoria neașteptată făcută de D. B. Vörster, președintele guvernului rasist din R.S.A. la Lisabona și Madrid, precum și de „vizita neoficială" a acestuia la Paris. Al doilea eveniment îl constituie posibilitatea reluării de către Anglia într-un viitor apropiat, deci scurt timp după venirea la putere a regimului conservator, a livrărilor de armament către R.S.A. Este pentru prima oară, de cînd ocupă postul de

În portul Copenhaga, ancorarea unui vas transportînd arme pentru regimul rasist din Africa de Sud a provocat o demonstrație de protest a populației

premier al guvernului, că D. B. Vörster a făcut vizite interstatale.

Din momentul în care, în 1961, a fost silită să iasă din Commonwealth, Republica Sud-Africană s-a pomenit într-o și mai mare izolare diplomatică pe plan internațional. În aceste circumstanțe Portugalia, care mai posedă încă în Africa „un veritabil imperiu colonial, de tip clasic", și care duce cu încăpățînare războaie coloniale pentru menținerea acestor poziții, și R.S.A., al cărei regim rasist este o fațadă pentru cea mai brutală exploatare și subordonare a majorității colosale a populației băștinașe negre, au devenit aliați firești. Urmînd aceeași logică, celor doi aliați li s-a alăturat și regimul rasist al lui Ian Smith din Rhodesia. Interesele multilaterale militar-politice, economico-financiare și de altă natură își exercită influența asupra legăturilor și alianțelor în triunghiul Pretoria-Lisabona-Salisbury. În coloniile portugheze sînt concentrate interesele capitalului sud-african, mai corect străin, de origine occidentală; în Mozambic există proiectul construirii unui mare dig și a unei hidrocentrale la Cabora-Bassa, a căror finanțare constituie obiectul unor tratative, hidrocentrală care ar urma să aprovizioneze cu energie electrică Republica Sud-Africană și Rhodesia. Totodată, se știe că Mozambicul este o sursă de mînă de lucru ieftină pentru minele sud-africane.

De notat că, în tabăra minorității albe nu există coeziune. Coloniștii europeni sînt unanimi numai în ceea ce privește menținerea privilegiilor minorității albe în sistemul dictaturii rasiste asupra majorității covîrșitoare a populației băștinașe africane. Se știe că din totalul locuitorilor R.S.A., africanii reprezintă 69 la sută, coloniștii albi 18 la sută, mulatrii 10 la sută și asiaticii, în principal hinduși, 3 la sută. Privilegiile albilor sînt colosale. Lor le revine peste 71 la sută din venitul național, în timp ce africanilor numai 23 la sută. Uneori, venitul europenilor este de 30 de ori mai mare decît venitul mediu al africanilor. În multe probleme ale politicii interne, și chiar și în problemele aplicării politicii de apartheid, între cele două fracțiuni ale coloniștilor albi, și anume între afrikanderi, de origine olandeză și bură, care reprezintă 53 la sută din totalul populației albe, și cei britanici, care reprezintă 47 la sută din populație, nu există unanimitate.

Începînd din 1948, cînd victoria în alegeri a fost repurtată de Partidul național, afrikanderii dețin pozițiile principale în mecanismul puterii. Perioadei guvernării lor îi coincide perioada celui mai brutal apartheid, deși în Africa de Sud rasismul a apărut mult mai înainte, principalii săi protagoniști fiind și în trecut tot afrikanderii, care au avut vreme îndelungată drept prototip regimul nazist al lui Hitler; (se știe că în cel de-al doilea război mondial, Vörster a petrecut doi ani într-un lagăr în care fusese trimis împreună cu alți simpatizanți ai nazismului). Anul acesta, în aprilie, Partidul național al afrikanderilor a organizat alegeri parlamentare înainte de termen pentru a-și consolida și mai mult pozițiile. În vechiul parlament (dreptul la vot îl au aproape în exclusivitate albii), Partidul național posedă 120 de locuri, în timp ce Partidul unit, care reprezintă în parlament opoziția oficială, deoarece membrii săi provin în principal din albii de origine britanică, nu posedă decît 39 de locuri.

Celelalte două partide ale coloniștilor albi, cel liberal, care se pronunță pentru dreptul general de vot pentru toți locuitorii și cel progresist, care se pronunță pentru integrarea rasială limitată a neeuropenilor instruiți, au dispărut practic vorbind sub loviturile regimului. Partidul unit, deși este adept al supremației albilor într-un sistem de guvernare rasistă moderată, se pronunță totodată pentru o anumită reprezentare a populației africane de culoare și împotriva legii referitoare la bantustane (1958), care a dus la o intensificare a practicii de creare de rezervații. Potrivit legii din 1956, o treime din populația africană trebuie să trăiască în rezervații care nu reprezintă decît 13 la sută din întregul teritoriu. O treime la fermele albilor, ca forță de muncă salariată extrem de ieftină, iar o treime în orașe și centre industriale, în cartiere strict separate.

Pozițiile mai moderate ale Partidului unit se explică prin exigențele dezvoltării economice a țării, în spatele acestui partid aflîndu-se în mare măsură cercurile de afaceri de origine britanică, care dețin în economia sud-africană poziții aproape dominante. Or, logica dezvoltării economice se opune prevederilor aspre ale apartheidului și, întrucît există dorința de a vedea realizîndu-se o mai rapidă dezvoltare economică, cere atenuarea hotărîrilor privind apartheidul strict.

De notat că armonia deplină este absentă chiar și în rîndurile fracțiunii albe de guvernămînt a afrikanderilor, precum și în partidul lor național. Cauza principală a polarizării și divizării în „moderați" și „extremiști" rezidă în deosebirea de opinii privind măsurile și severitatea în aplicarea apartheidului ca și în contradicțiile apărute în perioada dezvoltării economice din ultimii ani.

Politica rasistă a determinat în rîndurile organizațiilor și mișcărilor de eliberare națională din Africa de Sud (Congresul Național African și Congresul Panafrican) o evoluție treptată dar destul de rapidă spre stînga. Cîștigă tot mai mult teren convingerea că singurul și veritabilul mijloc de luptă pentru eliberarea de sub jugul dictaturii rasiste îl constituie metodele de luptă radicală mergînd pînă la răscoala armată. De aceea, regimul Vörster a recurs la intensificarea aparatului de represiune și la dotarea sa cu armament modern. Ca urmare, Africa de Sud devine un achizitor tot mai important de armament, și în această lumină trebuie privită și intenția conservatorilor britanici (a căror victorie în alegeri a fost salutată la Pretoria) de a anula embargoul asupra livrărilor de armament destinate Africii de Sud. Se știe că în timpul recentei călătorii în Europa occidentală în cursul căreia a solicitat sprijin moral, politic, economic, financiar și militar, D. B. Vörster nu s-a dus totuși la Londra. I se va da oare și acolo într-un viitor apropiat cale liberă?

jeune afrique

NIGERIA ÎN CONTEXTUL AFRICAN

Generalul Gowon

CU PESTE 60 milioane de locuitori, Nigeria constituie de departe cea mai populată și cea mai puternică țară din Africa. Dacă înainte de război, nigerienii se îndoiau de acest lucru, astăzi ei sînt conștienți de ponderea pe care o reprezintă pe continent. După redobîndirea unității naționale în jurul celor trei mari etnii din țară (haussa, leub și ibo), Nigeria beneficiază, de acum înainte, de toate atu-urile necesare pentru a răspunde vocației ei de stat-pilot. Nu mai rămîne decît să pună uriașele resurse naturale de care dispune la adăpost de interesele anumitor monopoluri străine. În ce-l privește, Obafemi Awolowo, comisar-federal la finanțe, este optimist: „Cu o populație activă de 25 milioane de locuitori — spune el — din care numai 14 500 000 sînt absorbiți în diferitele sectoare economice, și o rezervă de mînă de lucru de 10 milioane muncitori subfolosiți, Nigeria rămîne destul de vastă, variată și complementa-

ră". Bogăţiile agricole sînt considerabile, ca şi acelea ale subsolului ei. Autorităţile federale, după victoria din ianuarie, au elaborat importante proiecte de dezvoltare industrială : complexe mecanice, siderurgice, petrochimice, alimentare etc., necesitînd investiţii publice de ordinul a 200 milioane lire nigeriene. Este un plan fără îndoială ambiţios, dar care nu depăşeşte totuşi posibilităţile unui stat ale cărui încasări bugetare, pentru exerciţiul 1970—1971, se ridică la 278 milioane lire nigeriene, adică aproximativ 194 miliarde franci CFA.

Astfel, în timp ce majoritatea ţărilor africane, fie datorită suprafeţei lor reduse, sau populaţiei lor mici, fie datorită ambilor factori concomitent, nu reprezintă fiecare decît un potenţial relativ redus, Nigeria, ea singură, este la fel de bogată ca toate celelalte ţări ale Africii de Vest luate la un loc. Fără să împărtăşim punctul de vedere destul de anacronic al unora care clasează această ţară pe locul cinci în ansamblul ţărilor din blocul euroafrican, sîntem de acord cu ei atunci cînd afirmă că Nigeria este o ţară africană cu uriaşe resurse şi posibilităţi economice.

În aceste condiţii, este explicabil că Nigeria nu are numai prieteni. Dimpotrivă. Ponderea actuală a Nigeriei, umană, economică şi militară (armata ei este a doua de pe continent după cea a R.A.U.), posibilităţile ei rapide de dezvoltare şi atracţia pe care ar putea s-o exercite asupra unei constelaţii de state mai mult sau mai puţin artificiale şi deseori puţin viabile, riscă să perturbeze „statu-quo"-ul stabilit în Africa de fostele puteri coloniale. Dorinţa de a apăra şi, dacă se poate, de a extinde privilegiile lor în această parte a lumii, nu pare să fi fost străină de atitudinea unora din ele în cursul recentei crize nigeriene.

În altă ordine de idei, trebuie să constatăm că singurii conducători din Africa francofonă care au recunoscut Biafra sînt aceiaşi care, odinioară, au promovat dezintegrarea fostelor posesiuni din Africa occidentală franceză şi din Africa ecuatorială franceză. În martie a.c., Apithy, fost şef de stat al Republicii Dahomey, în prezent membru al Consiliului prezidenţial, preconiza în mod public constituirea unui „ansamblu instituţional" cuprinzînd Nigeria, Dahomeyul, Nigerul şi Volta Superioară. După părerea lui, această uniune ar reprezenta un avantaj real pentru ţara sa. „Dahomeyul — afirmă el — ar putea beneficia astfel de uriaşa piaţă nigeriană". Nu se ştie pînă la ce punct Apithy este hotărît să-şi urmărească ideea.

Evenimentele din ultimele săptămîni au arătat că propunerile conducătorului dahomeyan nu lasă indiferenţi pe responsabilii nigerieni : la 18 august a. c., cu prilejul primei sale călătorii oficiale în străinătate, generalul Gowon a vizitat Dahomeyul.

De fapt, Dahomeyul nu este singura ţară din regiune care simte o atracţie deosebită faţă de Nigeria. Dacă se situează numai pe locul cinci printre clienţii acestei ţări, Dahomeyul ocupă locul trei printre clienţii Republicii Ciad şi figurează chiar pe locul doi, imediat după Franţa, pe lista statelor importatoare ale Republicii Niger. Camerunul consideră Dahomeyul drept unul din clienţii lui tradiţionali.

În orice caz, conducătorii de la Lagos iau foarte în serios rolul pe care ţara lor este chemată să-l joace pe tabla de şah africană. De aceea, ei nu ezită să se angajeze într-o diplomaţie tot mai activă.

La cîteva zile după zdrobirea rebeliunii, generalul Gowon primea la Lagos pe preşedintele Mobutu, venit să-i ofere „ajutorul poporului congolez". I-au urmat, în martie, Diori Hamani, preşedintele Republicii Niger, în iulie François Tombalbaye, preşedintele Republicii Ciad, şi în august Macias, preşedintele Guineei Ecuatoriale.

Firește, fiecare din aceste vizite s-a încheiat prin semnarea de acorduri culturale şi economice. Ca şi vizitele făcute la sfîrşitul lunii august de generalul Gowon în Algeria, Sudan, Etiopia, R.A.U. — care fuseseră sprijinitoarele lui cele mai eficace în cursul anilor grei. Multiplele solicitudini manifestate faţă de Nigeria în ultimele luni urmau să fie încununate de împăcarea spectaculoasă intervenită la Addis Abeba.

Astfel, Nigeria, care, timp de trei ani, a fost mărul discordiei între statele africane, se pregăteşte să-şi recucerească rolul proeminent cuvenit ponderii ei considerabile pe continent. Tragedia nigeriană, la zece ani după cea din Congo, a convins probabil în cele din urmă nu numai pe nigerieni, dar şi pe toţi africanii, de necesitatea menţinerii unităţii lor statale.

Siradiou DIALLO

L'EXPRESS

PARIS

SPECTRUL INFLAŢIEI

SINGURA concluzie care se impune după recenta reuniune de la Copenhaga a Fondului Monetar Internaţional este că a venit vremea să se scrie o carte care să se intituleze „Mizeria economiei", aşa cum, în urmă cu un secol, Karl Marx a scris „Mizeria fi-

„Frumoasa din pădurea adormită"

Chiar şi Liechtenstein are ceva de revendicat : ceva foarte important pentru minusculul principat, deoarece este vorba despre emanciparea sa internaţională. Recent a fost dat publicităţii textul unui discurs pronunţat la o adunare a administratorilor municipali de către prinţul moştenitor Hans Adam, fiul, în vîrstă de 25 de ani, al suveranului Franz Joseph al II-lea. Vorbitorul a declarat că Liechtenstein, deşi nu se simte slab pe plan economic, este încă o „frumoasă din pădurea adormită" în ce priveşte raporturile sale cu exteriorul.

Avînd o suprafaţă de numai 160 kmp şi o populaţie care depăşeşte cu puţin 20 000 de locuitori, Liechtenstein se află la confluenţa dintre Austria, Elveţia şi R. F. a Germaniei. Istoria sa începe practic în 1342, cînd Hartmann I devine şeful comitatului Vaduz. Cu trecerea timpului, alte porţiuni de teren au fost adăugate celor iniţiale, pînă cînd, în 1434, Liechtenstein a căpătat graniţele actuale. Ţara este formată din două străvechi feude, Schellenberg şi Vaduz, intrate în posesia casei de Liechtenstein, respectiv în 1699 şi 1712. Printr-o hotărîre a împăratului Carol al VI-lea, din 23 ianuarie 1719, teritoriul devine principat.

Sistemul de guvernare actual include o dietă formată din 15 deputaţi. Două partide domină viaţa politică a ţării şi alternează la putere. Nu se deosebesc prea mult între ele, dar cel care a învins în alegerile de acum cîteva luni pare să tindă spre o mai accentuată emancipare economică. Pare, de altfel judicios să se facă o legătură între discursul lui Hans Adam şi ultima schimbare la guvern.

Trebuie amintit că Liechtenstein, care pînă la primul război mondial a gravitat în orbita imperiului habsburgic, s-a orientat apoi spre Elveţia, a cărei neutralitate îi oferea garanţii de securitate mai mari. Relaţiile cu Elveţia au fost întărite prin diferite tratate, fie de natură economico-financiară (uniunea vamală), fie pe planul politicii internaţionale. (Liechtenstein este reprezentat în exterior de către Elveţia). În prezent, prinţul moştenitor reclamă revizuirea acestor tratate pentru ca principatul să dobîndească o deplină independenţă în relaţiile cu lumea din afară. El a spus : „Mai devreme sau mai tîrziu, Elveţia va avea dreptul de a ne cere să ne conducem singuri sau să abandonăm o bună parte a independenţei noastre : dat fiind că o asemenea situaţie ar fi respinsă de poporul nostru, nu ne rămîne decît calea emancipării".

Importanţa acestui discurs trebuie corelată şi cu climatul economico-financiar care domneşte în principat. Se ştie că pe teritoriul său şi-au găsit o comodă ospitalitate numeroase societăţi străine care beneficiază de avantaje fiscale. Hans Adam a avertizat în discursul său că guvernul din Liechtenstein înţelege să „intensifice controlul" asupra respectivelor societăţi. Se conturează astfel perspective care, în mod sigur, vor displăcea multor firme, dar care, pe de altă parte, se încadrează într-un inevitabil proces de maturizare.

(După **Relazioni Internazionali**)

lozofiei". Nimic nu arată că noi ne-am afla în 1929, cu alte cuvinte în ajunul „marii depresiuni", care ne-a dus la cel de-al doilea război mondial. Faptul însă că economia țărilor occidentale scapă de sub controlul oamenilor justifică o mare neliniște.

Faptele trebuie reluate de la nivelul la care au fost discutate pe culoarele adunării F.M.I. : 1. toate țările industriale ale lumii occidentale se află într-o stare de inflație, care are tendința să se accelereze la cea mai mică slăbire a frînei ; 2. remediile cunoscute și acceptate sînt inoperante ; 3. nici o nouă tehnică de frînare nu pare acceptabilă ; 4. nimeni nu știe la ce va duce această inflație generalizată.

Dacă ne-am rezuma la cifrele discutate în prezent, am deduce că, de șase luni, inflația este pe cale de a fi ținută sub control sau cel puțin stabilizată sub raportul ritmului. Valéry Giscard d'Estaing asigură că el va aduce ritmul lunar de creștere a prețurilor la 0,3 la sută, după ce l-a redus de la 0,5 la sută la 0,4 la sută. În ce privește S.U.A., experții de la Ministerul de Finanțe sînt de acord cu cei de la First National City Bank, afirmînd că inflația e pe cale de a fi pusă sub control. Vest-germanii dau și ei asigurări în același sens.

Cu totul alta era însă atmosfera în jurul reuniunii de la Copenhaga. Aici nu s-a vorbit decît despere climatul social. Faptele sînt concludente : greva din S.U.A., de la General Motors, din care toți muncitorii metalurgiști vor să facă un test ; metalurgiștii vest-germani cer o sporire imediată a salariilor, iar olandezii sînt gata să li se alăture ; revendicările sindicale din Marea Britanie și Italia sînt și mai mari.

În urmă cu cinci ani, prețurile în comerțul internațional creșteau anual cu 2,5 la sută. Imprudența guvernelor sau incapacitatea lor de a controla creditul și deficitul bugetar ne-au dus, în 1968 și 1969, la o creștere a acestor prețuri cu 5 la sută. Începînd cu primul semestru al anului 1970, creșterea a fost de 6 la sută, fapt consemnat în raportul preliminar al reuniunii de la Copenhaga. Se anunță un ritm și mai susținut pentru anul 1971.

În fața acestei situații, economiștii s-au împărțit în două curente : keynesiștii și monetariștii. Ambele curente au eșuat în mod spectaculos după iulie 1968. După părerea keynesiștilor, guvernanții au mijloacele de a comanda economia, folosindu-se de bugetul statului. Provocînd un deficit bugetar prin sporirea cheltuielilor sau prin reducerea impozitelor, se stimulează afacerile. Dimpotrivă, provocînd un excedent, se frînează expansiunea, dar se calmează creșterea prețurilor.

Pentru a opri inflația provocată de războiul din Vietnam, fostul președinte Johnson a luptat timp de un an pentru a obține din partea Congresului o sporire de 10 la sută a tuturor impozitelor directe. Aceasta însemna un enorm efort cerut contribuabililor americani. Se punea deci problema de a obține consimțămîntul acestora. Nimeni nu se îndoia însă că, o dată votată creșterea impozitelor, publicul își va restrînge cumpărăturile — și că astfel se va încetini creșterea prețurilor.

În cele din urmă, Johnson a cîștigat bătălia parlamentară. Creșterea impozitelor a intrat în vigoare la 1 iulie 1968. În lunile care au urmat, disponibilitățile consumatorilor au fost reduse cu 37 miliarde franci. Dar, în aceeași perioadă, ei au cheltuit cu 80 de miliarde mai mult. Pur și simplu, ei au scos din rezervele lor pentru a-și menține nivelul de trai.

Contrar keynesiștilor, monetariștii susțin că nivelul prețurilor depinde de cantitatea de monedă (bancnote și depozite la vedere) pusă la dispoziția publicului. Apărătorul actual al acestei teorii clasice, Milton Friedman, a arătat într-o importantă lucrare că, de la războiul de secesiune pînă în 1940, Statele Unite au cunoscut o bună expansiune și o creștere moderată a prețurilor ori de cîte ori cantitatea de monedă creștea în ritmul de 4 la sută anual.

Și această teorie a fost dezmințită de realitate. De la venirea sa la putere în ianuarie 1969, Administrația Nixon, sfătuită de Milton Friedman, a respectat regula creșterii echilibrate a creditului și bancnotelor. După 15 luni, expansiunea a fost frînată ; creșterea prețurilor însă înregistra o ușoară accelerare.

Aceste două eșecuri duc la concluzia că ar trebui să se ajungă la o politică a veniturilor care, ar controla concomitent remunerațiile fixe și profiturile. Această politică implică deci să existe în același timp o frînare a salariilor și o frînare a prețurilor. Or, sindicatele muncitorești nu vor să audă vorbindu-se despre așa ceva.

Există deci toate șansele ca inflația să continue. Atunci cînd ea nu afectează decît o singură țară, există mecanisme de corectare automată : creșterea importurilor, deficitul balanței de plăți, amenințări la adresa monedei etc. Cînd toate țările fac în același timp aceleași prostii, singurul organism competent în principiu să le corecteze este F.M.I. Reuniunea de la Copenhaga a arătat însă că F.M.I. este un salon în care se vorbește elegant și inutil.

Toată lumea simte că creșterea prețurilor nu se poate accelera la infinit. Va interveni neapărat o oprire. Și deoarece nu există nici o putere politică destul de puternică pentru a provoca o oprire voluntară, aceasta se va produce în cele mai proaste condiții.

Roger PRIOURET

Abdul RAZAK

primul ministru al Federației Malayezia

După demisia lui Tunk Abdul Rahman, care s-a retras definitiv de pe scena politică a țării la capătul a 15 ani de activitate neîntreruptă în fruntea guvernului, regele Malayeziei l-a numit ca prim-ministru pe Abdul Razak Bin Dato Hussain, care, la 22 septembrie, a depus jurămîntul.

Născut la 11 martie 1922, la Pekan, reședința sultanului statului Pahang, de pe actualul teritoriu al Federației (stat al cărei prim-ministru era tatăl său), Abdul Razak își începe studiile la Kuala-Kangsar și frecventează ulterior Raffles College din Singapore. Pleacă apoi la Londra, unde își ia licența în drept în 1949, în același an cu Abdul Rahman.

Își începe activitatea politică în cadrul mișcării de tineret din cadrul partidului U.M.N.O., devenind șef al acestei mișcări. În 1951 este ales vicepreședinte al U.M.N.O. Adjunct al lui Abdul Rahman în conducerea partidului, devine în 1955 vice-prim-ministru. După proclamarea independenței țării, Abdul Razak cumulează și funcțiile de ministru al apărării, ministru al dezvoltării rurale și exercită, totodată, funcția de vice-ministru al afacerilor externe. În această calitate a reprezentat guvernul de la Kuala Lumpur la numeroase întîlniri internaționale.

În discursul ținut la ceremonia organizată cu ocazia preluării funcției de premier, Abdul Razak a precizat cîteva din liniile directoare ale politicii sale. Astfel, pe plan intern, Razak a declarat că noul guvern va adopta o serie de măsuri pentru dezvoltarea economică a Federației și ridicarea nivelului de trai al populației. El a subliniat, de asemenea, că guvernul său va pune accentul pe realizarea unității dintre comunitățile etnice din Malayezia și pe cristalizarea unei identități naționale.

Pe plan extern, noul prim-ministru a declarat că Malayezia va promova și pe viitor o politică de nealiniere și de prietenie cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială. Abdul Razak și-a exprimat totodată dorința ca pacea și securitatea să fie instaurate în Asia de sud-est.

A. M.

poșta redacției

H. Tudor, Alexandria. 1. Dificultățile existente în relațiile economice dintre țările continentului latino-american și Statele Unite ale Americii au, printre alte cauze, și scăderea prețului produselor sud-americane pe piața Statelor Unite, în medie cu 24 la sută din 1954 pînă în 1969. Comisia economică a O.N.U. care a dat publicității aceste date remarcă și faptul că, în aceeași perioadă, volumul mărfurilor importate de țările Americii Latine atît din Statele Unite cît și din țările vest-europene, a crescut cu 24 la sută. Ca atare, era inevitabil să se ajungă la o situație critică : datoria externă a țărilor latino-americane atinge 15 miliarde de dolari, după cum a declarat recent Felipe Herrera, președintele Băncii interamericane pentru dezvoltarea economică. 2. Companiile petroliere-gigant Standard Oil of New Jersey (E.S.S.O.), Mobil Oil, Standard Oil of Indiana, Standard Oil of California, Marathon Oil, care exploatează o bună parte din petrolul din Venezuela și din Orientul Mijlociu, aparțin clanului Rockefeller.

NAVELE DE BETON

I. Petreseu, București. Este adevărat că betonul a fost folosit la construirea navelor în secolul trecut (vasul construit de francezul Joseph Lambot, spre exemplu, se află și acum la muzeul din Brignoles), dar nu se poate, totuși, vorbi decît de încercări în acest domeniu, deoarece greutatea relativ mare și rigiditatea construcțiilor au împiedicat adoptarea acestui sistem. Aceasta este valabil și pentru încercările similare întreprinse de italieni și olandezi la începutul acestui secol. În urmă cu cîteva decenii, arhitectul italian Piero Luigi Nervi a descoperit o metodă ingenioasă și practică de folosire a betonului în construcții : dalele mici de beton, formate dintr-o țesătură metalică și mortar, pot fi îndoite și readuse, apoi, la forma inițială fără să prezinte vreo fisură. Ele se arătau a fi deci mult mai practice la construirea domurilor decît o eventuală fisură putea fi remediată imediat. După ultimul război mondial, arhitectul italian a construit mai multe nave de beton armat, dovedind că un vas din acest material se poate deplasa la fel ca cele clasice, fiind uneori mult mai rentabile. Iahtul din beton, „Irina", de 165 tone, navighează și astăzi, după 25 de ani de la lansare. Ideea, deși a întîmpinat opoziții evidente din partea firmelor care construiau nave din materiale tradiționale, a cîștigat teren și se dezvoltă astăzi în Australia, Noua Zeelandă, Canada, fără să se fi ajuns însă la construirea unor nave de mari dimensiuni. Metoda constă în întrebuințarea mai multor pături de rețea metalică, întărită cu tije de oțel și acoperite de o pătură subțire de ciment. Avantajele sînt uriașe : impermeabilitate deplină pe întreaga durată a „vieții" navei, rezistență la foc, vibrații, șocuri violente, umezeală. Arhitectul italian care a descoperit această metodă și care abandonase o vreme construcția navelor pentru a se dedica bastimentelor urbane și șoselelor suspendate (evident, folosind descoperirile amintite), a fost invitat în anul 1968 de F.A.O. să construiască pentru R.A.U. mai multe vase care vor fi folosite la pescuit și cercetări în lacul Nasser. Pînă în prezent, potrivit informațiilor difuzate de Centrul de informații al F.A.O., au fost construite două din vasele prevăzute în acest proiect, realizat cu ajutorul Programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare.

Dănilă Ierbușcanu, Blaj. Papa Paul VI (fostul cardinal Giovanni Battista Montini) s-a născut în anul 1897, la Concesio, în Lombardia. Tînărul Montini a urmat dreptul civil și canonic, teologia și filozofia și, în 1920, a fost ordonat prelat. În 1954 este numit arhiepiscop de Milano, iar patru ani mai tîrziu este ales cardinal. În iunie 1963, la vîrsta de 65 de ani, devine papă. Paul VI este întîiul papă (după 1812) care călătorește în afara granițelor Italiei : în Orientul Apropiat, în Statele Unite, în America de Sud, în Africa.

„Aș face precizarea că primul submarin a fost conceput de englezul Bourne în anul 1578. Mai tîrziu, olandezul Cornelis Drebbel (1624) construiește un submarin cu care face chiar o plimbare subfluvială pe Tamisa. Urmează proiectele francezilor Fournier și Marsennes (1630), De Son (1663), ale englezilor Symon (1747), Day (1773) și al americanului Bushnell (1773)".

S. C. TĂRĂTU
București

Nota redacției : Matematicianul englez William Bourne a publicat în volumul „Inventions and Devises" desenul unui vas care ar putea naviga sub apă. Înainte de această dată (1578) nu există nici un plan pentru construirea unui asemenea vas. Bourne nu a reușit să construiască nava plănuită. Prima navă de acest gen a fost lansată în 1605 de Magnus Pegelius. Totuși, inventatorul submarinului este considerat olandezul Cornelis Drebbel, care concepe un vas destul de asemănător unui butoi, prin ale cărui părți laterale ieșeau vîslele. Proiectele pentru asemenea nave s-au înmulțit : în anul 1727, spre exemplu, au fost patentate 14 tipuri. Cu toate acestea, alte surse indică drept creator al submarinului pe americanul David Bushnell, deoarece submarinul construit de el a fost lansat cu scopurile militare care l-au făcut cunoscut mai tîrziu, lovind chiar o navă ancorată în portul New York. În acest fel se explică faptul că în răspunsul publicat la această rubrică în nr. 38 nu sînt amintiți Bourne și Drebbel.

TRATATUL DE LA IYIL

Vasile Negoescu, Brașov. 1. Autoritățile spaniole s-au instalat oficial între Capul Alb și Capul Bojador (în teritoriul numit Rio de Oro) în urma Conferinței de la Berlin (1884) în problema teritoriilor africane. Tratatul de la Iyil este ulterior acestei conferințe. A fost semnat la 12 iulie 1886 între reprezentanții șefilor de triburi din regiune și trimișii suveranului spaniol. „Toate teritoriile — se spunea în tratat — cuprinse între coastele posesiunilor spaniole, ale Atlanticului, de la Capul Alb și Capul Bojador, și limita orientală Adrar, aparțin Spaniei". Frontierele între posesiunile spaniole din această regiune (Rio de Oro și Seghiat — El-Hamra, cunoscute și sub denumirea de Sahara spaniolă, nume care s-a extins astăzi asupra întregului teritoriu ocupat de Spania) și fostele posesiuni franceze au fost delimitate printr-un acord încheiat între părți la 27 iunie 1900. Autoritățile spaniole nu s-au instalat, însă, practic, în zona menționată în tratatul de la Iyil decît în anul 1934. În ciuda apelurilor și presiunilor O.N.U. și ale Marocului, Mauritaniei și Algeriei, Spania nu a întreprins pînă în prezent nimic pentru decolonizarea acestui teritoriu. 2. Nava construită în Olanda pentru depoluarea apelor (în fotografie) a dat randamentul așteptat în timpul încercărilor la care a fost supusă : în cincisprezece minute au fost eliminate o sută tone de petrol brut, răspîndite pe apă. Procedeul constă în răspîndirea unui nisip tratat chimic care, datorită gravității, antrenează particulele de petrol pe fundul apelor. Deși avantajos în cazurile urgente, acest sistem nu e cel mai indicat : fauna și flora marină, invadate de nisipul petrolier, ar avea în mod sigur de suferit.

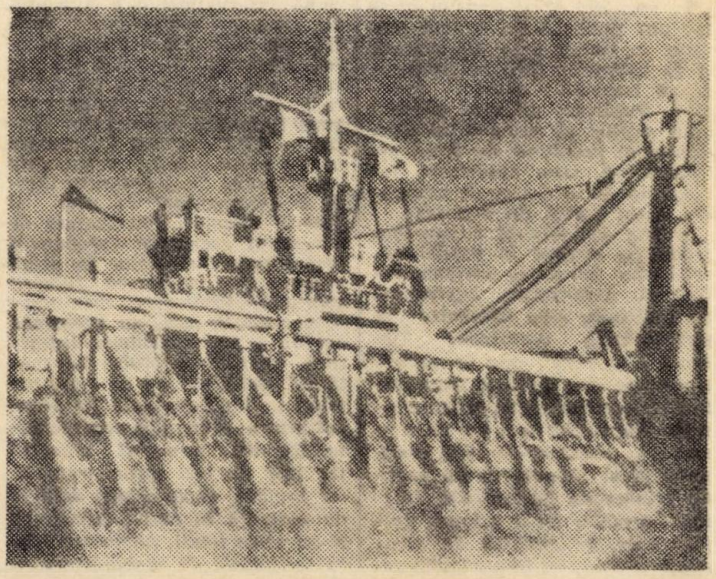

poșta redacției

INTERVIUL LUI COUSTEAU

Alexandru Zamfirescu, București. Cunoscutul oceanograf francez Jacques Yves Cousteau a întreprins o campanie prin care atrage atenția asupra pericolelor grave ale poluării. Despre organismul „Eurocean", condus de Cousteau, revista noastră a scris în nr. 39. În „strigătul de alarmă" al lui Cousteau se încadrează și o recentă intervenție în cadrul Consiliului Europei, unde Cousteau a explicat necesitatea urgentării unor măsuri împotriva poluării apelor.

— „Cum pot fi conciliate exploatarea fundurilor marine — a fost întrebat Cousteau — și lupta împotriva poluării ?

— Nu există decît o contradicție aparentă între exploatarea și curățenia mărilor. Trebuie luate măsuri de precauție prin consultarea tuturor celor care cunosc această problemă. Eu sînt unul dintre specialiștii cei mai optimiști, toți ceilalți spun că este deja prea tîrziu. Accidentele (în exploatările marine — n.n.) vor fi mereu posibile, dar trebuie să devină excepționale".

„— Petele de petrol pe care Thor Heyerdhal le-a observat pe suprafața Atlanticului pot proveni din pături submarine care au «explodat» ?

„— Nu a fost observată niciodată, pînă acum, o ruptură a păturilor submarine de petrol pentru simpla rațiune că regiunile vulcanice sînt lipsite de petrol. Heyerdhal a observat că petrolul este răspîndit pretutindeni, nu numai de-a lungul coastelor. Și eu am observat acest lucru. Aceste pete neglijabile în urmă cu zece ani, se întîlnesc astăzi în mijlocul oceanului".

„— Care ar fi viitorul rasei umane dacă nu ar fi întreprinsă o luptă intensivă împotriva poluării apelor ?

— Sfîrșitul umanității datorită poluării ar urma după 50 de ani. Mai întîi ar muri oceanul, devenind o mlaștină în putrefacție, conținînd germeni microbieni teribili. Ar trebui apoi efectuată nu numai o evacuare a coastelor dar și a malurilor fluviilor și riurilor. Pentru a putea supraviețui, oamenii vor trebui să se retragă la cel puțin treizeci de kilometri. Gheața care acoperă polii ar deveni din ce în ce mai groasă și, absorbind mai ușor razele soarelui, ar începe să se topească. Ar exista atunci 60 metri de apă pe străzile New York-ului și 30 metri la Paris !"

— Resursele mării sînt suficiente pentru a ne ajuta să luptăm împotriva foametei în lume?

— Acum cinci ani, oamenii de știință gîndeau că marea ar putea hrăni întreaga lume. Astăzi o parte sînt de altă părere. Evaluările mai sigure au arătat fragilitatea ciclului vieții sub mare și au dus la concluzia că fertilitatea potențială a oceanelor este mai scăzută decît se credea" **În fotografie :** Oceanograful francez în timpul conferinței de presă de la Strasbourg.

MĂSURI ÎMPOTRIVA PIRATERIEI AERIENE

În numărul 41 al revistei noastre am publicat un articol privitor la deturnările de avioane și la măsurile care se preconizează împotriva acestui fenomen. Publicăm alăturat părerea unui cititor al revistei noastre, expert în probleme de drept internațional, care analizează fenomenul deturnărilor de avioane din acest punct de vedere.

Actele de violență mereu mai frecvente comise la bordul aeronavelor (pirateria aeriană, sabotajul, deturnarea, capturarea de avioane), acte denumite în terminologia americană „Aircraft hijacking", pun în pericol siguranța desfășurării transporturilor aeriene civile internaționale. Asemenea acte pot duce uneori la pierderi de vieți omenești și la provocarea de pagube economice importante. Interesul statelor de a asigura desfășurarea, în condiții de securitate, a zborului în navigația aeriană internațională a pus problema unor reglementări juridice pe plan internațional în acest domeniu. Amintim că, în acest sens, Convenția cu privire la infracțiuni și alte acte comise la bordul aeronavelor (Tokio — 1963), intrată în vigoare în decembrie 1969, recunoaște infracțiunea de „capturare ilicită a aeronavelor" în zbor și datoria statelor contractante de a restitui asemenea aeronave și încărcătura lor celor în drept precum și facilitarea reluării zborurilor întrerupte. Prin aceste prevederi, însă, un asemenea act nu a fost considerat infracțiune potrivit dreptului internațional, definirea lui ca atare urmînd a fi determinată de dreptul intern al statelor contractante. Recent, numărul crescînd (în 1968 au fost înregistrate 30, iar în 1969, 40 de cazuri de acte de violență în care infractorii și-au atins țelul), precum și sfera teritorială de răspîndire a unor asemenea acte, a făcut ca împotriva lor să se ia atitudine de către foruri internaționale competente. Astfel, într-o rezoluție a Adunării Generale a O.N.U. din 1969, se subliniază, între altele, necesitatea ca Organizația aviației civile internaționale (O.A.C.I.) să prevină și să împiedice actele ilicite de piraterie și violență îndreptate împotriva transporturilor aeriene civile internaționale ; totodată, se recunoaște urgența necesității cooperării între state în interesul asigurării comerțului aerian. Activitatea Comitetului juridic (și a subcomitetului său asupra capturării ilicite de avioane) al O.A.C.I., începută cu reuniunea din februarie 1969, s-a concretizat la întîlnirea din februarie-martie 1970 în elaborarea unui proiect de convenție internațională asupra capturării ilicite de aeronave. Potrivit acestui proiect, destinat a se aplica numai aeronavelor civile angajate în servicii aeriene internaționale, orice persoană care, la bordul unui avion în zbor, în mod ilicit, prin forță, ori amenințarea cu forță, sau prin orice altă formă de intimidare, capturează ori exercită controlul asupra acelui avion, sau încearcă să exercite orice asemenea act, sau este un complice al unei persoane care exercită sau încearcă să exercite un asemenea act, comite o infracțiune. În conformitate cu acest proiect, fiecare stat contractant se obligă să pedepsească aspru asemenea infracțiuni. De asemenea, fiecare stat contractant va lua măsurile necesare spre a-și stabili jurisdicția în cazul că infracțiunea este comisă la bordul unui avion înregistrat în acel stat, ca și în cazul că avionul aterizează pe teritoriul său cu infractorul la bord. Proiectul mai prevede că orice stat contractant, pe teritoriul căruia infractorul este prezent, va face o anchetă preliminară a faptelor și va notifica deținerea și circumstanțele ei statului unde e înregistrată aeronava și statului de naționalitate a infractorului. Dacă un asemenea stat nu extrădează pe infractor, este obligat să supună cazul organelor sale competente. Extrădarea pentru asemenea infracțiuni are loc fie pe baza dispozițiilor tratatelor de extrădare, ori — în lipsa unor asemenea tratate — potrivit dreptului intern al statului care urmează să extrădeze pe infractor. Cît privește avionul la bordul căruia s-a produs infracțiunea, statele contractante vor lua toate măsurile spre a repune avionul sub controlul comandantului legal și vor permite ca pasagerii și echipajul să-și continue călătoria.

Acest proiect de convenție a fost discutat și de Asociația de drept internațional la cea de a 54-a sesiune a ei, din august 1970 (Haga), și urmează să fie supus unei conferințe diplomatice în decembrie 1970.

Dumitra POPESCU
București

Jean Schultz, București. „Planul Rogers" (scrisoarea adresată de secretarul de stat american William Rogers ministrului de externe al R.A.U., Mahmmud Riad, în care se fac propuneri privind reglementarea conflictului din Orientul Apropiat), a fost publicat de revista noastră, la această rubrică.

F. Stoian, Făgăraș. 1. Problema dezarmării a făcut obiectul primei rezoluții adoptate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în anul 1946. În acel an a fost creată Comisia pentru energia atomică, iar în anul următor, Comisia pentru armamentul de tip clasic. În 1952, lucrările ambelor comisii au fost încredințate Comisiei pentru dezarmare, comisie care, șapte ani mai tîrziu, a fost lărgită în așa fel încît să poată include pe toți membrii Organizației Națiunilor Unite. Ultima sesiune a Comisiei pentru dezarmare a avut loc în iunie 1965. 2. Conferința Comitetului pentru dezarmare, care se reunește în fiecare an la Geneva, cuprinde 26 membri : Argentina, Birmania, Brazilia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, Etiopia, Franța, India, Italia, Iugoslavia, Japonia, Marea Britanie, Maroc, Mexic, Mongolia, Nigeria, Olanda, Pakistan, Polonia, R.A.U., România, S.U.A., Suedia, Ungaria, U.R.S.S.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Liviu Rodescu

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.05. și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

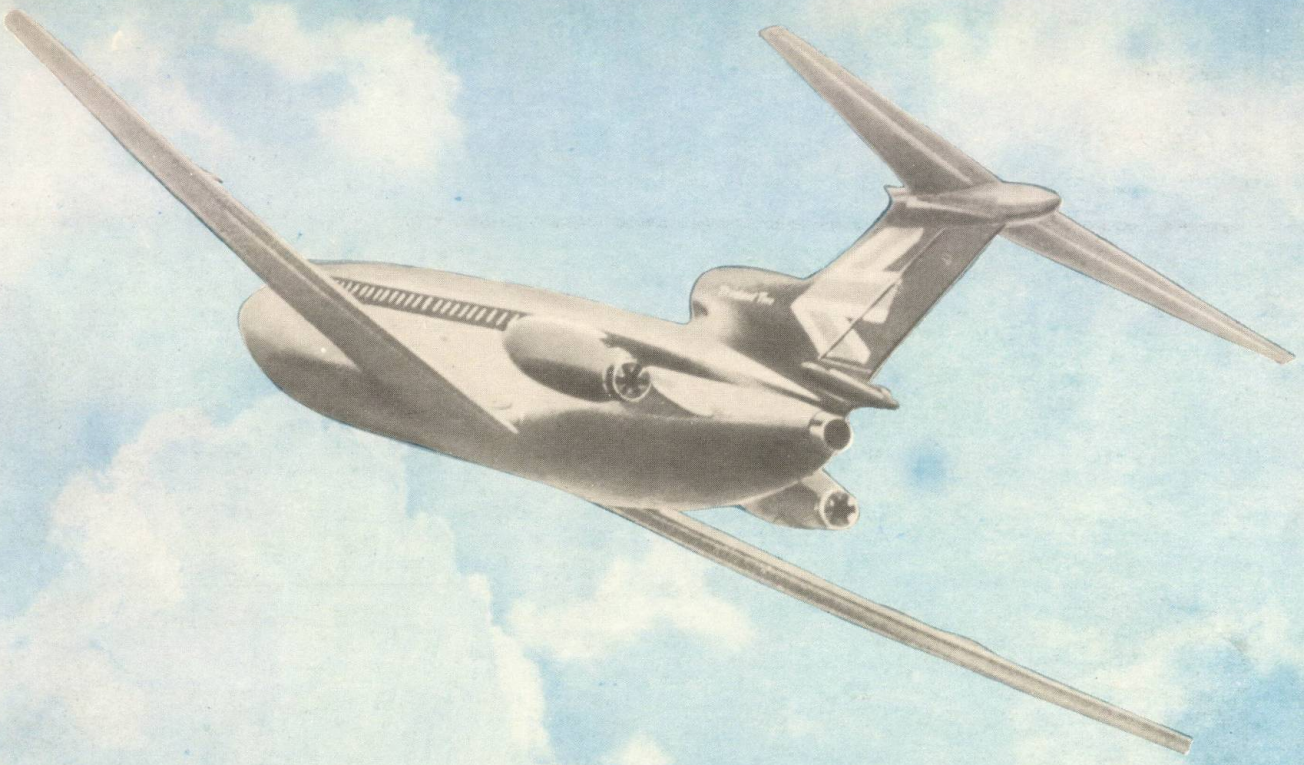

British European Airways are acum zboruri între București și Londra.

B.E.A. este cea mai importantă linie europeană, deservind nu mai puțin de 89 orașe. Transportăm mai mulți pasageri în mai multe locuri în Europa, decît oricare altă companie.

De curînd B.E.A. a introdus un serviciu între București și Londra cu două zboruri pe săptămînă via Budapesta. Plecarea din București : luni și vineri la ora 15,55 — sosirea la Londra la ora 19, ora locală.

Plecarea din Londra : luni și vineri la ora 9,40 — sosirea la București la ora 14,35, ora locală.

Zborul are loc în turbo-reactoare Trident, aparate special construite pentru B.E.A. — și pentru Europa — de Hawker Siddeley, cu motoare Rolls-Royce.

BEA
No.1 in Europe

PUBLICOM

uzinele de produse sodice «ocna mureș»

Livrează

Sodă calcinată ușoară 99% Na_3CO_3 ;
Sodă calcinată grea 99% Na_2CO_3 ;
Sodă caustică 98% NaOH ;
Bicarbonat de sodiu industrial ;
Bicarbonat de sodiu alimentar ;
Bicarbonat de sodiu farmaceutic ;
Silicat de sodiu solid 1/2 și 1/3 ;
Silicat de sodiu lichid 38/40° Be ;
Silicat de sodiu lichid tip C, D, și E ;
Clorură de calciu tehnică, hidratată ;
Clorură de calciu cristalizată pentru scopuri alimentare ;
Ionosil ;
Sodil ; Carbonat bazic de magneziu tehnic și farmaceutic ;
Oxid de magneziu tehnic și farmaceutic.

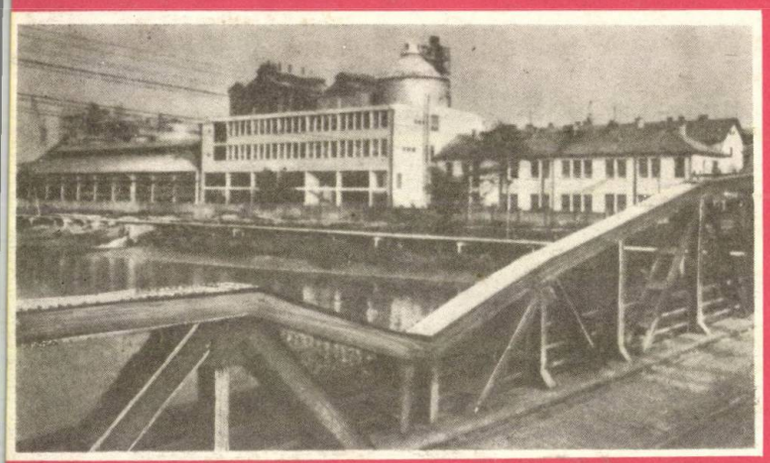

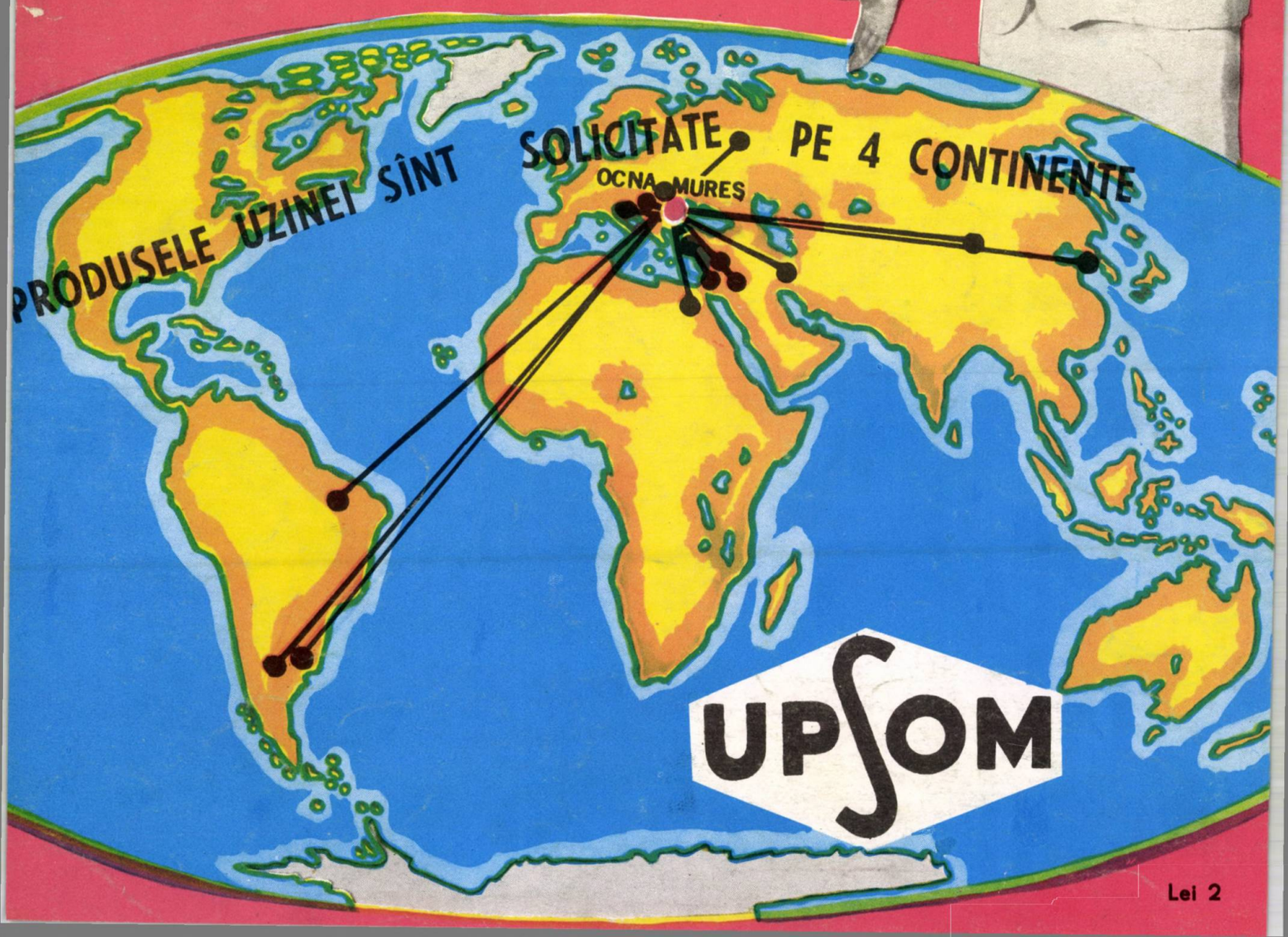

Lei 2

CABINETUL DE PARTID
BIBLIOTECA

LUMEA

Nr. 43 22 octombrie 1970

PREŞEDINTELE NICOLAE CEAUŞESCU LA TRIBUNA O.N.U.

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN CALIFORNIA

LONG BEACH. În hal
uzinelor de avioane „Do
glas Aircraft"

SANTA CLARA. La uzine-
le de echipament electronic
„Memorex"

FRESNO. Se vizitează sis-
temul de irigații și de con-
trol al regimului apelor

LUMEA

Nr. 43 (375) — 22 octombrie 1970

sumar

2 CUVÎNTAREA PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT AL ROMÂNIEI, NICOLAE CEAUȘESCU, LA SESIUNEA JUBILIARĂ A ADUNĂRII GENERALE A O.N.U.
5 NEW YORK. O cuvîntare de amplă rezonanță internațională. *Liviu Rodescu.*
6 Amplu și puternic ecou aprobativ la cuvîntarea președintelui Nicolae Ceaușescu.
8 O strălucită expresie a atașamentului profund al poporului român față de cauza păcii și înțelegerii internaționale.
10 Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în California și Detroit

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

11 SANTIAGO DE CHILE. De la „Moneda chica" la „Moneda". *Eugen Pop.*
12 Orientul Apropiat. Săptămîna politică și diplomatică. *Rodica Georgescu.*
15 Încordare în Quebec. *Felicia Antip.*
18 Franța. Privind către „municipale" — și mai departe. *Florica Șelmaru.*
20 Iran. Reperele dezvoltării. *Radu Budeanu*
21 VIENA. O industrie cu tradiție. *Petre Stăncescu.*

14 ÎN CÎTEVA RÎNDURI...

REPORTAJ PE GLOB

16 Itinerar polonez. *Dorel Dorian.*

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE

22 Două lucrări despre O.N.U. *George G. Potra.*

SERIAL

23 Amurgul maharajahilor. *Mircea Grigorescu.*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

26—30 L'Humanité, Rynki Zagraniczne, Le Monde, Jeune Afrique, L'Unità.

PROFIL

30 SAEB SALAM, primul ministru al Libanului.

POȘTA REDACȚIEI (31—32)

CABINETUL DE PARTID BIBLIOTECA SIBIU

SĂPTĂMÎNA, aceasta, cuvîntarea președintelui Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, la sesiunea jubiliară a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, este principalul eveniment politic oglindit în paginile revistei noastre **(pag. 2).** De la tribuna înaltului for internațional, politica externă a țării noastre, cunoscută și respectată pe toate meridianele, a fost expusă cu strălucire și pregnanță. Declarațiile unor proeminente personalități politice **(pag. 6—7)** și relatările cuprinse în corespondența trimisului nostru special la New York **(pag. 5)** ilustrează amplul ecou internațional al cuvîntării, înalta apreciere de care se bucură poziția constructivă a României față de problemele majore ale vieții internaționale.

În această săptămînă prezentăm și analizăm aspecte ale actualității politice din țări situate pe diferite continente. În Europa, ne-am oprit asupra situației interne din Franța, unde partidele politice se pregătesc pentru noi confruntări electorale **(pag. 18).** Trimisul nostru la Santiago de Chile comentează evoluțiile politice din Chile în preajma votului din Congres pentru desemnarea noului președinte **(pag. 11).**

Situația din Orientul Apropiat este abordată prin prisma evenimentelor la ordinea zilei; între altele, referendumul din R.A.U. pentru alegerea președintelui țării și numirea primului ministru **(pag. 12).**

Canada a intrat pe neașteptate în cea mai fierbinte actualitate o dată cu instituirea stării excepționale și cu asasinarea de către o grupare extremistă a ministrului forței de muncă din Quebec, Pierre Laporte **(pag. 15).**

Rubrica noastră „În cîteva rînduri" **(pag. 14)** suplimentează informația privind domenii variate ale vieții internaționale.

Triplul oraș portuar Gdansk, Gdynia, Sopot, modernizările intervenite în extracția cărbunelui, utilizarea calculatoarelor electronice în economie — iată cîteva din reperele itinerarului polonez publicat în cadrul rubricii noastre „Reportaj pe glob" **(pag. 16).**

Noul nostru serial evocă ascensiunea și decadența faimoșilor potentați indieni ,maharajahii, cîndva oamenii cei mai bogați de pe glob **(pag. 23).**

CUVÎNTAREA PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT AL ROMÂNIEI, NICOLAE CEAUȘESCU,

la sesiunea jubiliară a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite

Domnule președinte,
Onorați reprezentanți ai statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite,

Aniversarea creării, cu un sfert de veac în urmă, a Organizației Națiunilor Unite prilejuiește atît o retrospectivă a evoluției internaționale și a schimbărilor petrecute în lume în cei 25 de ani, cît și trecerea în revistă a activității desfășurate de Organizația Națiunilor Unite în acest timp. Totodată, pentru a îndreptăți așteptările popoarelor, această sesiune este chemată să definească cu mai multă claritate direcțiile activității viitoare a Organizației Națiunilor Unite, căile pentru realizarea unei cooperări multilaterale între națiuni, pentru asigurarea păcii în lume.

După cum se știe, Organizația Națiunilor Unite a fost constituită la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, cînd nu se uscase încă sîngele vărsat de popoare și nu se vindecase rana adîncă lăsată de zecile de milioane de victime căzute în pîrjolul nimicitor provocat de Germania hitleristă. Însăși denumirea de Organizație a Națiunilor Unite ne reamintește faptul că la crearea ei s-a avut în vedere ca toate națiunile planetei să-și unească eforturile pentru făurirea unei păci durabile, care să asigure dezvoltarea liberă a fiecărui popor.

Trebuie să spunem sincer în fața popoarelor că principiile nobile înscrise în Carta organizației nu s-au statornicit încă pe deplin în relațiile dintre toate statele lumii. Desigur, organizația noastră a jucat un rol de seamă în viața internațională. Cele mai importante evenimente din perioada scursă au stat în atenția O.N.U., au fost adoptate o serie de hotărîri și rezoluții de mare însemnătate. Din păcate însă, multe din aceste hotărîri nu au fost realizate sau au fost înfăptuite numai parțial. În același timp, trebuie arătat că în unele probleme importante, într-o serie de conflicte survenite pe arena mondială, Organizația Națiunilor Unite a adoptat hotărîri nejuste, care i-au știrbit prestigiul și au avut repercusiuni negative asupra dezvoltării vieții internaționale. Evocarea, cu acest prilej, atît a aspectelor pozitive cît și a celor negative din istoria de un sfert de secol a O.N.U. este, cred, necesară pentru a putea trage toate învățămintele în vederea creșterii rolului ei în soluționarea problemelor litigioase, în asigurarea colaborării între popoare și a păcii în lume.

Sînt cunoscute marile transformări cu caracter social și național care au avut loc în lume în acești 25 de ani. La fondarea O.N.U. exista un singur stat socialist — Uniunea Sovietică. Astăzi, în lume sînt 14 state socialiste, reprezentînd mai mult de o treime din populația globului pămîntesc. Alte popoare își orientează dezvoltarea economico-socială pe calea socialistă. Apariția și dezvoltarea unui mare număr de țări socialiste au pus cu acuitate la ordinea zilei problema coexistenței pașnice a statelor cu orînduire socială diferită.

În ultimele decenii am fost martorii unei puternice redeșteptări naționale a zeci de popoare care zăceau în robie colonială, sub dominația imperialistă. Ca rezultat al luptei popoarelor pentru recîștigarea independenței naționale, sistemul colonial s-a prăbușit, iar pe ruinele imperiilor coloniale au apărut zeci de state noi. Ele joacă astăzi un rol important în Organizația Națiunilor Unite, în întreaga viață internațională.

Revoluția tehnico-științifică contemporană, pătrunderea omului în Cosmos și uriașa dezvoltare a culturii au produs mari schimbări în gîndirea și conștiința oamenilor. Popoarele, oamenii își dau tot mai mult seama de forța pe care o reprezintă, înțeleg tot mai mult că stă în puterea lor să înfăptuiască pe planeta noastră o lume a colaborării între națiuni libere și egale în drepturi, să pună capăt războaielor dintre state, să asigure o pace trainică în stare să permită realizarea bunăstării întregii omeniri.

Reuniunea noastră are loc în condiții internaționale complexe, care oferă încă multe motive de neliniște tuturor popoarelor. La peste 25 de ani de la încetarea celei de-a doua conflagrații mondiale, în diferite părți ale lumii războiul continuă să provoace moartea a zeci de mii de bărbați și femei, bătrîni și tineri, să distrugă uriașe bunuri materiale și culturale.

Mai sînt încă popoare ținute sub jugul dominației coloniale, nevoite să lupte cu arma în mînă pentru dreptul sacru de a trăi libere, în state independente, de a folosi bogățiile naturale și rodul muncii pentru propria lor bunăstare, de a-și hotărî soarta așa cum o doresc.

În viața internațională se manifestă încă forțe imperialiste și colonialiste care vor să continue vechile practici de dominație asupra popoarelor, care promovează o politică de forță și dictat, amestecîndu-se în treburile interne ale altor state, încercînd să le impună voința lor, să le aservească intereselor lor.

Este adevărat că împotriva politicii imperialiste se ridică tot mai puternic, pe toate continentele, popoarele, forțe sociale ample, puternicul curent al opiniei publice democrate internaționale. Cursul evenimentelor internaționale demonstrează în mod elocvent că atunci cînd popoarele sînt cu adevărat hotărîte să-și apere libertatea și independența, ele se bucură de sprijin și solidaritate internațională — și nu există forțe în lume în stare să le răpească aceste cuceriri de preț.

Doamnelor și domnilor,

Dați-mi voie să vă prezint cîteva aspecte ale politicii interne și externe a țării mele.

România a cunoscut secole de dominație străină. Ea a pășit pe calea dezvoltării libere și independente cu un sfert de veac în urmă, în aceeași perioadă în care a fost creată Organizația Națiunilor Unite.

Luîndu-și soarta în propriile mîini, trecînd la edificarea unei orînduiri sociale noi — orînduirea socialistă — poporul român a obținut, într-un timp istoric scurt, realizări de seamă în propășirea sa economică și culturală. Conducători și alți reprezentanți ai multor state, vizitînd România, și-au putut face o imagine edificatoare despre progresele poporului nostru.

Cu toate marile succese pe care le-am dobîndit în acești 25 de ani, datorită stării de înapoiere de la care am pornit, mai avem încă mult de făcut pentru a ajunge la nivelul țărilor dezvoltate. România își propune să depună în continuare eforturi susținute pentru amplificarea potențialului ei economic și înflorirea multilaterală a vieții sociale, pentru dezvoltarea științei, învățămîntului, culturii — factori de seamă în făurirea unei vieți noi, civilizate —, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Nu uităm niciodată că un popor poate fi cu adevărat liber și independent numai în măsura în care își asigură o puternică bază economică, științifică și culturală.

În același timp, România se preocupă de dezvoltarea colaborării cu toate na-

țiunile lumii, fără deosebire de orînduire socială. Pentru a ilustra cum se înfăptuiește această politică, voi menționa doar faptul că România are în prezent relații diplomatice cu 97 de state și întreține schimburi comerciale cu peste 100 de țări.

Desigur, ca țară socialistă, România acordă o atenție specială colaborării și cooperării cu celelalte state socialiste, în același timp ea se preocupă de extinderea relațiilor, pe planuri multiple, cu toate țările lumii. Considerăm că numai participînd activ la diviziunea internațională a muncii, la circuitul mondial de valori materiale și spirituale putem asigura progresul propriei noastre țări și, totodată, ne putem aduce contribuția la cauza păcii în întreaga lume.

Suferind el însuși mult timp asuprirea străină, poporul român își îndreaptă simpatia spre popoarele ce luptă pentru eliberarea de sub dominația imperialistă, pentru dezvoltarea de sine stătătoare, pentru apărarea și consolidarea independenței și suveranității lor naționale. Țara noastră promovează o politică de contacte largi cu tinerele state independente, dezvoltă și este hotărîtă să extindă tot mai mult colaborarea și cooperarea reciproc avantajoasă cu aceste state.

Pornind de la faptul că pacea este indivizibilă și că orice conflict își exercită influența, într-un fel sau altul, asupra tuturor statelor lumii, România este profund îngrijorată de continuarea războiului din Vietnam și de perpetuarea conflictului din Orientul Apropiat. Împreună cu cercurile largi ale opiniei publice mondiale, România consideră necesar să se pună capăt războiului din Vietnam și intervenției străine în Indochina, să se treacă la retragerea totală din Vietnam a trupelor Statelor Unite ale Americii și ale aliaților lor. Poporul vietnamez și celelalte popoare din Indochina să fie lăsate să-și rezolve singure problemele existenței lor, fără nici un amestec din afară. În acest sens, apreciem că propunerile Frontului Național de Eliberare oferă o bază rațională pentru soluționarea conflictului pe cale politică.

În ce privește Orientul Mijlociu, considerăm că rezoluția Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 constituie o bază rezonabilă pentru rezolvarea politică a conflictului din această regiune. Aceasta presupune retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile arabe ocupate, soluționarea celorlalte probleme în conformitate cu interesele tuturor statelor din această zonă, asigurarea independenței și integrității lor teritoriale. În același timp, apreciem că, pentru a se instaura o pace de durată în Orientul Mijlociu, trebuie să se găsească neapărat o soluție privind situația populației palestiniene, soluție care să țină seama de dorințele și năzuințele naționale ale acestei populații.

O mare însemnătate pentru pacea lumii ar avea retragerea trupelor S.U.A. din Coreea, asigurîndu-se poporului coreean posibilitatea de a-și realiza singur, pe cale pașnică, aspirația spre unificare.

România, țară europeană, este vital interesată ca pe continentul nostru să se instaureze un climat de respect și încredere între națiuni, să se dezvolte relații noi de colaborare și cooperare între toate statele. Noi considerăm că există condiții favorabile ca Europa — leagăn al civilizației, care a dat omenirii mari valori materiale și spirituale, dar este și locul de unde au pornit în secolul nostru două războaie mondiale — să devină o zonă a păcii și cooperării. Aceasta corespunde nu numai intereselor popoarelor de pe continent, ci intereselor tuturor popoarelor lumii.

Desigur, consolidarea securității în Europa presupune eliminarea reziduurilor celui de-al doilea război mondial și a perioadei războiului rece, recunoașterea inviolabilității granițelor existente și, în general, a schimbărilor istorice care s-au produs pe continent în epoca postbelică. În această ordine de idei, se impune recunoașterea de către toate statele a Republicii Democrate Germane, asigurarea participării ambelor state germane la viața politică mondială, inclusiv în cadrul O.N.U. și în alte organisme internaționale.

O importanță deosebită în soluționarea chestiunilor în suspensie pe continentul nostru considerăm că ar avea realizarea unei conferințe general europene consacrată securității.

Apreciind marea însemnătate pe care o au contactele și acordurile bilaterale dintre state, indiferent de orînduirea socială, România dezvoltă ample raporturi diplomatice, promovează relații multilaterale cu toate țările europene. În acest context încheierea tratatului sovieto--vest-german reprezintă un important pas înainte pe calea normalizării relațiilor interstatale de pe continent.

În același timp, considerăm că realizarea unor înțelegeri regionale are o însemnătate deosebită pentru destinderea internațională. De aceea, România acționează cu consecvență pentru dezvoltarea unor largi relații de bună vecinătate, înțelegere și colaborare multilaterală cu toate țările balcanice, fără deosebire de orînduire socială, pentru transformarea acestei zone a lumii într-o zonă a colaborării și păcii, lipsită de arme nucleare.

Pornind de la premisa că organismele internaționale pot juca un rol important în respectarea principiilor dreptului internațional și în dezvoltarea relațiilor dintre state, țara noastră își aduce contribuția activă la întreaga viață a Organizației Națiunilor Unite și a celorlalte foruri cu caracter mondial. Este știut că din inițiativa României și a altor state, Organizația Națiunilor Unite a adoptat unele rezoluții importante — și anume cea cu privire la dezvoltarea acțiunilor pe plan regional și a relațiilor de bună vecinătate între state cu orînduiri sociale diferite, precum și cea referitoare la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare. Și actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a înscris pe agenda sa de lucru propuneri românești cum sînt : „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale negative asupra păcii și securității", precum și „Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării economice și tehnico-științifice între state".

La ordinea de zi a actualei sesiuni a Organizației noastre se află înscrise o serie de probleme de mare însemnătate internațională printre care dezarmarea, dezvoltarea colaborării între state, lichidarea colonialismului și a subdezvoltării, apărarea și respectarea normelor de drept internațional, asigurarea securității mondiale. Sperăm că rezoluțiile ce se vor adopta în legătură cu aceste propuneri vitale ale omenirii vor fi de natură să exercite o influență favorabilă asupra evenimentelor internaționale, vor servi efectiv cauzei păcii și destinderii în lume.

Domnule președinte,
Doamnelor și domnilor,

Sesiunea jubiliară a Organizației Națiunilor Unite este, după opinia mea, chemată să dea un impuls mai puternic colaborării și cooperării internaționale, să contribuie la realizarea de noi pași pe calea soluționării problemelor litigioase și a conflictelor dintre state, la instaurarea unei păci trainice. Desigur, aceste deziderate se pot realiza numai prin acțiunea unită a tuturor statelor și popoarelor. În acest sens, aș supune atenției dumneavoastră considerentele guvernului român cu privire la direcțiile principale către care ar trebui să ne îndreptăm eforturile pentru soluționarea problemelor stringente ce stau azi în fața omenirii și de care depind progresul, pacea și securitatea internațională.

— Un obiectiv central al vieții internaționale contemporane este acela de a se pune capăt neîntîrziat războaielor și conflictelor armate actuale dintre state, care constituie un grav pericol pentru pacea întregii omeniri, a se înceta orice acte de agresiune, precum și de amestec în treburile interne ale altor state, a se asigura respectarea deplină a dreptului popoarelor la autodeterminare. O importanță deosebită ar avea în acest sens recunoașterea și aplicarea neabătută de către toate guvernele a principiilor coexistenței pașnice între state cu orînduiri sociale diferite. În acest spirit se cere ca toate statele să-și asume obligația solemnă de a renunța la folosirea forței sau la amenințarea cu forța în rezolvarea problemelor litigioase, de a acționa pentru soluționarea conflictelor dintre ele exclusiv prin mijloace politice, pe cale pașnică, prin intermediul tratativelor.

— Considerăm, de asemenea, de o importanță primordială ca toate statele să-și ia obligația de a-și întemeia relațiile dintre ele pe deplina egalitate în drepturi, pe respectarea reciprocă a independenței și suveranității naționale, pe neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc. Numai apărarea și respectarea cu strictețe de către toate statele a acestor principii poate asigura o colaborare și cooperare internațională sănătoasă, poate feri de noi convulsii viața internațională, poate oferi deplina garanție de securitate fiecărui stat.

— În rezolvarea problemelor internaționale este necesar să se aibă în vedere respectarea intereselor tuturor popoarelor, iar la elaborarea și înfăptuirea măsurilor care afectează pacea și securitatea generală să se asigure participarea egală a tuturor statelor, mari și mici. Desigur, noi nu uităm nici un moment răspunderea deosebită ce revine statelor mari în viața internațională. În același timp, considerăm că țările mici și mijlocii au de jucat un rol de seamă în lumea contemporană și că ele trebuie să participe activ la rezolvarea tuturor problemelor care confruntă omenirea. Aceasta presupune ca ele să ocupe un loc mai important și în Organizația Națiunilor Unite și în celelalte organisme internaționale. În epoca noastră pacea este indisolubil legată de progresul societății, de dezvoltarea economică și socială, democratică a vieții popoarelor, de crearea condițiilor care să permită maselor să-și spună cuvîntul în conducerea destinelor națiunii lor. Lumea spre care mergem inevitabil este aceea în care fiecare popor va putea fi cu adevărat stăpîn pe soarta sa, va putea decide asupra viitorului său, va putea acționa pentru colaborarea pașnică cu celelalte popoare. Se impune, de aceea, în mod obiectiv să se pună capăt politicii de amestec în treburile altor state, de sprijinire a forțelor sociale reacționare, retrograde, care se opun aspirațiilor popoarelor de a se dezvolta corespunzător voinței și intereselor lor vitale.

— Considerăm imperios necesar să se acționeze cu hotărîre pentru lichidarea definitivă a colonialismului — acest anacronism rușinos, în cea mai flagrantă contradicție cu etica și principiile internaționale unanim proclamate azi de popoarele lu-

mii. Nu se mai poate admite reînvierea, sub nici o formă, a dominației unui stat de către altul ; trebuie să se acționeze ferm pentru abolirea neocolonialismului, care reeditează în mod mascat spolierea popoarelor.

— Pornind de la rolul important pe care îl are națiunea în evoluția societății, avînd în vedere că încă zeci de popoare se află la începutul dezvoltării lor ca națiuni și al realizării unității lor naționale — trebuie susținută cu toate puterile lupta pentru constituirea statelor naționale de sine stătătoare, precum și pentru apărarea și consolidarea independenței și suveranității statelor nou create. Realitatea internațională demonstrează că orice atingere a independenței naționale a unui popor afectează grav nu numai interesele sale vitale, progresul și dezvoltarea sa, ci însăși cauza generală a păcii și civilizației.

Evenimentele confirmă că au apus vremurile politicii de dominație și dictat, că popoarele nu mai pot fi îngenuncheate prin forță. Aceasta impune așezarea relațiilor dintre state pe baze noi, pe egalitate și stimă reciprocă, cere ca în rezolvarea problemelor internaționale să se țină seama de voința popoarelor, de interesele lor naționale. Națiunea, statul național vor avea un rol însemnat de jucat încă pentru o lungă perioadă a dezvoltării societății omenești. Numai o colaborare și cooperare între națiuni libere și independente care să asigure progresul economic și social al fiecărei țări, poate chezăși pacea și securitatea internațională.

— Cursa înarmărilor a luat proporții uriașe, cheltuielile militare depășesc 200 de miliarde de dolari anual — ceea ce are efecte negative profunde asupra progresului economic și social și a nivelului de trai al multor popoare. Armele nucleare constituie un pericol grav pentru însăși soarta omenirii. În aceste condiții, considerăm drept un imperativ arzător ca Organizația Națiunilor Unite, ca toate statele să acționeze cu cea mai mare fermitate pentru înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a celei nucleare.

Organizația Națiunilor Unite, conducătorii tuturor statelor, toți oamenii politici poartă o grea răspundere în fața popoarelor, a viitorului civilizației umane, pentru eliberarea lumii de povara înarmărilor și de coșmarul unui război atomic.

Trebuie să spunem cu hotărîre NU cursei înarmărilor, NU armelor nucleare !

După părerea noastră, Comitetul de dezarmare de la Geneva trebuie să primească însărcinarea de a acționa efectiv, cu reală răspundere pentru realizarea scopului în virtutea căruia a fost creat. Considerăm necesar ca la lucrările acestui comitet să participe toate statele interesate. Este, în sfîrșit, timpul să se treacă de la vorbe la fapte, de la discuții la măsuri concrete în direcția dezarmării.

România apreciază că un efect salutar asupra eforturilor pentru dezarmare, ca și pentru cauza păcii în general, ar avea promovarea de măsuri care să ducă la desființarea blocurilor militare, incompatibile cu principiile Organizației Națiunilor Unite. Putem vorbi oare de „națiuni unite" atîta timp cît lumea este împărțită în blocuri militare opuse ?

Se impune, de asemenea, ca o măsură importantă pe calea dezarmării, lichidarea bazelor militare străine de pe teritoriul altor state, retragerea trupelor străine în granițele lor naționale.

Considerînd că una din sarcinile fundamentale ce revine tuturor statelor este aceea de a întreprinde acțiuni concrete în vederea realizării dezarmării generale și totale, guvernul român este hotărît să militeze cu toată fermitatea pentru înfăptuirea acestui deziderat vital al omenirii.

— În lumea de azi s-au acumulat uriașe valori materiale și spirituale — rod al eforturilor de secole ale omenirii, al cuceririlor epocale în domeniul cunoașterii. O sarcină primordială a comunității umane este de a veghea ca aceste cuceriri să fie puse nu în slujba distrugerii civilizației, ci a progresului și păcii, a transformării naturii în folosul omului, a ameliorării condițiilor de viață ale locuitorilor planetei noastre. Aceasta este însăși problema nodală a zilei de mîine, a viitorului societății omenești, care interesează în cel mai înalt grad popoarele și, în primul rînd, tînăra generație.

Dorința de a construi o lume în care oamenii să se bucure pe deplin de roadele civilizației moderne, să fie eliberați de perspectiva războaielor este sursa principală a mișcării contemporane a tineretului. Consider că tineretul trebuie ascultat și trebuie să aibă un cuvînt greu de spus în organizarea vieții sociale de mîine. Se cer create condiții ca tineretul să poată participa mai activ la viața socială, să-și poată manifesta energia în direcția perfecționării societății umane, a înfăptuirii idealurilor de dreptate, libertate și bunăstare ale întregii omeniri.

— Printre problemele cele mai arzătoare care își așteaptă rezolvarea în lumea de azi se află și lichidarea subdezvoltării. După cum se știe, zone întregi ale planetei noastre sînt rămase în urmă pe planul forțelor de producție, al nivelului de civilizație, al consumului, ocrotirii sănătății și instrucției publice — și această rămînere în urmă se datorește faptului că multă vreme au fost ținute sub dominație străină, iar bogățiile lor au fost exploatate. În secolul celui mai furtunos progres material, științific și cultural, sute de milioane de oameni suferă de subnutriție, sînt lipsiți de mijloacele necesare pentru dezvoltarea culturală și științifică. Perpetuarea acestei situații, menținerea și chiar creșterea decalajului între țările avansate și cele rămase în urmă constituie o frînă pentru evoluția generală a civilizației ; în același timp, aceasta continuă să rămînă o sursă de animozitate, neîncredere și conflict în viața internațională. Este timpul să se treacă de la rezoluții generale despre lichidarea subdezvoltării la măsuri practice, la un program multilateral de sprijinire a eforturilor de progres ale statelor rămase în urmă — program la care țările avansate să-și aducă o contribuție substanțială.

— Pentru accelerarea progresului general este necesar ca toate statele să-și asume obligația de a favoriza dezvoltarea nestingherită a schimburilor internaționale economice, științifice, tehnice și culturale, lichidîndu-se orice fel de bariere, restricții și discriminări care împietează în prezent asupra colaborării dintre popoare. Fiecare popor poate să-și aducă o contribuție prețioasă, proprie la cauza progresului și civilizației mondiale. De aceea este necesar să se creeze condiții pentru intensificarea conlucrării națiunilor în rezolvarea problemelor dezvoltării lor atît pe plan material, cît și spiritual. Este o cerință a însuși mersului înainte al umanității asigurarea accesului larg al tuturor popoarelor la cuceririle științei și culturii moderne, la marile descoperiri contemporane ale minții omului.

În legătură cu aceasta, apreciem că Organizația Națiunilor Unite, toate organismele sale sînt chemate să acționeze mai intens pentru stimularea cooperării internaționale, facilitînd tuturor popoarelor lumii posibilitatea de a beneficia de avantajele civilizației moderne.

— Pentru rezolvarea tuturor acestor mari probleme care stau azi în mod presant în fața omenirii se cer eforturi conjugate din partea tuturor națiunilor. În acest sens, Organizația Națiunilor Unite — care reunește în prezent 127 de state ale lumii — trebuie să joace un rol mai important, să contribuie mai eficient la apropierea dintre state, la promovarea politicii de pace și destindere, acționînd în același timp mai ferm pentru preîntîmpinarea războiului, pentru zădărnicirea oricărei agresiuni, pentru soluționarea litigiilor dintre state pe cale politică, pentru apărarea principiilor Cartei O.N.U. Aceasta presupune să se aducă îmbunătățiri substanțiale în activitatea Organizației Națiunilor Unite și, în primul rînd, să se înfăptuiască principiul universalității. Organizația Națiunilor Unite trebuie să asigure cadrul de manifestare activă a tuturor statelor la soluționarea problemelor vieții internaționale, în interesul colaborării între popoare, al destinderii și păcii.

Este cu totul anormal ca la împlinirea a 25 de ani de existență a Organizației Națiunilor Unite, unul din fondatorii săi — marele popor chinez — să fie împiedicat să-și ocupe locul ce i se cuvine în această organizație. România consideră absolut necesară restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze în Organizația Națiunilor Unite și în organismele sale ; aceasta corespunde intereselor tuturor popoarelor, cauzei colaborării și păcii în lume. Este necesar ca și alte state, care astăzi sînt ținute în mod arbitrar în afara organizației, să-și ocupe locul în O.N.U. Organizația Națiunilor Unite trebuie să oglindească fidel realitățile internaționale de azi, să fie cu adevărat un for al întregii comunități mondiale și, corespunzător acestui fapt, să asigure posibilitatea ca toate statele, mari și mici, să aibă același cuvînt și să poată hotărî asupra destinelor organizației și ale păcii în lume.

Să inaugurăm noul pătrar de veac al existenței O.N.U. prin eforturi și mai mari pentru unirea popoarelor, indiferent de mărimea teritoriului, de puterea lor economică și militară, de orînduirea socială, în lupta pentru triumful păcii și progresului în lume !

Domnule președinte,
Doamnelor și domnilor,

Am prezentat opinia guvernului român asupra cîtorva din problemele majore ale vieții internaționale a căror soluționare, credem, ar putea conduce statele spre realizarea unui climat de înțelegere și colaborare, spre destindere și pace. Nimeni nu se poate, desigur, legăna cu iluzia că probleme de o asemenea complexitate pot fi soluționate de pe o zi pe alta, în mod miraculos. Dar a lucra cu răbdare, cu perseverență și cu răspundere pentru rezolvarea lor este singura alternativă la un nou război, la noi suferințe și distrugeri.

Să nu uităm că istoria va judeca felul în care noi, oamenii politici de astăzi, am pregătit viitorul generațiilor de mîine, am înțeles aspirațiile și voința popoarelor, am slujit progresul, civilizația și pacea.

În numele poporului român, pe care îl reprezint la această importantă reuniune internațională, sînt împuternicit să declar că România va milita întotdeauna neobosit și ferm pentru înfăptuirea idealurilor de pace, progres și colaborare ale umanității, pentru afirmarea și respectarea tuturor principiilor care stau la baza bunei conviețuiri internaționale. Țara mea este hotărîtă să-și dea întreaga contribuție la reușita tuturor acțiunilor pe care le va întreprinde Organizația Națiunilor Unite pentru pace, colaborare și destindere.

Vă mulțumesc pentru atenție.

(Aplauze puternice și îndelung repetate.)

O CUVÎNTARE DE AMPLĂ REZONANȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Corespondență din New York de la Liviu Rodescu

Începînd de miercuri, săptămîna trecută, la obișnuita atmosferă de lucru din sălile comitetelor s-a adăugat una festivă în marea rotondă a Adunării Generale. Lucrările s-au desfășurat paralel, s-au completat în fazele definitivării unor documente. Intr-adevăr, cele 10 zile de sesiune jubiliară, rînduite să aniverseze 25 de ani de la întemeierea Organizației Națiunilor Unite, nu rămîn la nivelul unui ritual de circumstanță, ci îmbogățesc însuși conținutul activității programate potrivit agendei. Explicația este oferită integral de prezența și participarea unui mare număr de șefi de state și prim-miniștri, fără a menționa lista miniștrilor de externe, care sînt oaspeți frecvenți ai sesiunilor anuale.

Primele zile au fost considerate în cercurile O.N.U. și în presa internațională ca prefigurînd un curs ascendent al interesului general, ceea ce s-a confirmat o dată cu înmulțirea sosirilor succesive ale unor președinți și premieri la New York. A fost consemnat între timp momentul unei ceremonii speciale, dedicată aniversării unui deceniu de la Declarația privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale. Pînă la sfîrșitul săptămînii, 23 de reprezentanți au evocat, în numele statelor lor, aspecte pozitive și deficiențe din activitatea de un sfert de veac a O.N.U.

Ziua de luni fusese anticipat inclusă printre preocupările centrale ale acestei decade, lucru de altfel reflectat în sumedenia de elemente care însoțesc de regulă un punct important anunțat în buletinul cotidian al O.N.U. Cu mult înainte de a fi invitat la tribună președintele Nicolae Ceaușescu, textul cuvîntării, cu embargo, era insistent solicitat pe culoarele presei, iar la scurt timp după ce s-au stins îndelungile aplauze ale sălii pline, se epuizaseră toate exemplarele. Mariile ziare și agenții de presă publicaseră și pînă atunci relatări ample ale vizitei președintelui Ceaușescu pe coasta de vest a S.U.A., fotografii, notițe biografice, subliniind personalitatea înaltului oaspete român. Cuvîntarea din 19 octombrie a constituit, însă, un moment de însemnătate majoră care a focalizat atenția.

La tribuna O.N.U., politica externă a României a fost strălucit înfățișată de președintele României, analiza făcută vieții internaționale pătrunzînd în miezul principalelor componente ale acesteia, oferind considerente temeinice atît în ce privește determinarea căilor de soluționare a marilor probleme, cît și în ce privește direcțiile de dezvoltare a rolului și a unei activități eficiente a O.N.U. Acestei sinteze condensate nu i-a scăpat nici una din îngrijorările sau aspirațiile popoarelor, ea căpătînd astfel valoare reală de simbol întrucît constituie o dovadă că toate țările, indiferent de dimensiune și potențial, își pot afirma vocația suverană de membru cu drepturi egale și răspunderi al comunității internaționale.

Președintele Nicolae Ceaușescu la masa delegației române, în timpul lucrărilor sesiunii jubiliare

În incinta O.N.U. cît și pe traseele comunicațiilor exterioare, ideile expuse de președintele Nicolae Ceaușescu au produs o amplă rezonanță. În cercurile diplomatice, printre comentatori cu reputație, am avut prilejul să aud aprecieri elogioase și să constat că politica României, cu valențele ei proprii, este cunoscută și respectată pînă pe cele mai îndepărtate meridiane. Marele cotidian „New York Times", care relatează cuvîntarea sub un titlu pe 5 coloane : „Ceaușescu reafirmă la O.N.U. opoziția României față de politica de bloc", în care se subliniază printre altele : „Președintele Nicolae Ceaușescu al României s-a pronunțat pentru abolirea blocurilor militare pe care le-a caracterizat drept incompatibile cu principiile Națiunilor Unite. El a cerut desființarea bazelor militare de pe teritoriile altor state și retragerea tuturor forțelor armate străine în limitele granițelor lor naționale". În continuare se menționează pasajul din cuvîntare în care se arată că relațiile dintre state, indiferent de sistemul lor social-politic, trebuie să fie întemeiate pe deplina egalitate în drepturi, respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne. Ziarul consideră că reafirmarea acestor principii ale politicii externe a României „prezintă o semnificație deosebită".

Într-un editorial consacrat vizitei neoficiale a președintelui Ceaușescu în S.U.A., același ziar scria că în rîndurile poporului american „există o mare admirație față de politica de autentică independență națională pe care românii și conducătorii lor au înfăptuit-o cu atîta capacitate în ultimul deceniu".

Șefi de state, premieri, diferite personalități proeminente de la sesiunea O.N.U. ne-au făcut declarații pentru presa română, exprimîndu-și aprecierile lor asupra cuvîntării președintelui Ceaușescu. Redăm în paginile următoare o parte din ele.

În ziua de 19 octombrie, președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, a oferit un dejun în onoarea președintelui actualei sesiuni a O.N.U., Edvard Hambro, și secretarului general al O.N.U. Cu acest prilej, U Thant a înmînat șefului statului român medalia jubiliară de argint, bătută cu prilejul sărbătoririi celei de-a 25-a aniversări a Organizației Națiunilor Unite, precum și un înscris pe care se aflau cuvintele : „Oferită excelenței sale, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, dl Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei sale la sediul Organizației Națiunilor Unite din New York. 19 octombrie 1970".

În aceeași zi, președintele Nicolae Ceaușescu și soția sa, Elena Ceaușescu, au răspuns invitației de a fi oaspeții de onoare ai Consiliului pentru relații externe din New York. Întîlnirea a avut loc la sediul acestei asociații. Au participat, de asemenea, Dumitru Popescu, membru al Comi-

tetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., și Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe.

Consiliul pentru relații externe — o veche și prestigioasă asociație cu caracter științific — întocmește studii și analize privind viața politică internațională, politica externă a S.U.A.

Președintele României, Nicolae Ceaușescu, și persoanele care-l însoțesc au fost salutați de președintele Consiliului, John Mc Cloy, personalitate influentă în viața politică și socială din Statele Unite. Erau prezenți peste 100 de membri ai consiliului, printre care Hamilton Fisch Armstrong, redactor-șef al revistei „Foreign Affairs", Helmut Sonnenfeld, consilier la Casa Albă, Theodore Sorensen, fost consilier al președintelui John F. Kennedy, Paul Hoffman, director general al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.), James A. Linen, editor al unor mari publicații periodice, Robert Murphy, ambasador, președintele unei companii industriale, Samuel P. Hayes, președintele băncii Manufactures Hánover, David A. Morse, fost director al Biroului Internațional al Muncii, Harrison E. Sallisbury, redactor-șef al marelui ziar „New York Times", și alte personalități.

În fața celor prezenți, președintele Ceaușescu a făcut o scurtă expunere asupra politicii României de dezvoltare în ritm rapid a economiei naționale, de pace și colaborare cu toate popoarele lumii, și a prezentat o serie de considerente cu privire la relațiile pe plan politic, economic și tehnico-științific între România și S.U.A. Mulți participanți la întîlnire au ținut să cunoască punctul de vedere al președintelui României în legătură cu o serie de probleme actuale ale vieții politice internaționale, ale schimburilor economice între state, între România și S.U.A., punînd în acest sens numeroase întrebări.

Referindu-se la întîlnirea cu șeful statului român, John Mc Cloy, președintele consiliului, a declarat reprezentanților presei române :

„Sînt foarte satisfăcut de faptul că președintele Ceaușescu a binevoit să răspundă invitației noastre. Aș sublinia că la întîlnirea din această seară a fost o participare foarte numeroasă, ceea ce se întîmplă numai atunci cînd avem invitați de prestigiu. Mulți dintre cei de față au rămas cu cele mai bune impresii de cele văzute acolo.

Consider că schimburile de vederi care au avut loc au fost foarte utile pentru noi, dîndu-ne posibilitatea să aflăm lucruri de interes deosebit pentru oricine este preocupat de problemele relațiilor externe. Politica României este o politică deschisă, constructivă și de acest lucru ne-am putut convinge direct astă-seară avînd prilejul de a-l asculta pe dl Ceaușescu. După întîlnire, am discutat cu mulți dintre colegii mei și pot spune că toți mi-au împărtășit că au fost impresionați de personalitatea puternică a președintelui român. Personal aș adăuga că am apreciat, pe lîngă claritatea ideilor expuse de președintele Ceaușescu, finețea plină de spirit a răspunsurilor sale, stăpînirea deplină a problemelor vieții internaționale".

Theodore Sorensen, un alt participant la întîlnire, a declarat :

„Președintele Ceaușescu este o personalitate politică internațională de prim rang care impune un profund respect. Aș dori să spun că întîlnirea cu domnia-sa a făcut asupra noastră o puternică impresie și ne felicităm de faptul că am avut ocazia să ascultăm părerile sale autorizate care exprimă poziția României într-o serie de probleme de mare importanță ale vieții politice mondiale".

New York, 20 octombrie

PUTERNIC ECOU PREȘEDINTELUI

Declarațiile unor personalități politice

KENNETH DAVID KAUNDA, președintele Republicii Zambia :

M-am reîntîlnit aici, la O.N.U., cu președintele Nicolae Ceaușescu și l-am felicitat călduros pentru cuvîntarea pe care a rostit-o. A fost într-adevăr o cuvîntare excelentă și sînt încîntat că am avut prilejul s-o ascult. Am regăsit cu plăcere ideile care au făcut obiectul discuțiilor avute împreună vara aceasta la București, idei care ne apropie pozițiile în multe probleme internaționale.

MAURICE SCHUMANN, ministrul afacerilor externe al Franței, șeful delegației franceze la sesiunea jubiliară :

Permiteți-mi să exprim înalta mea apreciere cu privire la discursul domnului președinte Ceaușescu. Am reîntîlnit cu mare satisfacție puncte de vedere și idei fundamentale ale politicii românești de care am luat cunoștință direct, la Paris, în timpul vizitei domnului președinte Ceaușescu cu care am avut onoarea să mă întîlnesc. A fost un discurs magistral și reconfortant.

KIICHI AICHI, ministru al afacerilor externe al Japoniei :

Este un discurs important și plin de substanță pe care îl vom studia cu multă atenție. Consider că în actualele condiții internaționale dificile, România depune eforturi perseverente pentru realizarea acelor scopuri pașnice care-i călăuzesc politica sa externă. Între România și Japonia există relații bune și, ca și țara dumneavoastră, ne străduim să le extindem spre avantajul reciproc al ambelor state.

MITIA RIBICICI, președintele Veceі Executive Federative a R.S.F. Iugoslavia :

Aș dori mai întîi să spun că însăși prezența președintelui Consiliului de Stat al României prietene, Nicolae Ceaușescu, la sesiunea jubiliară a întărit mult semnificația acestei reuniuni. Participarea șefului statului român la sesiune constituie o nouă dovadă a atașamentului României socialiste față de principiile Cartei, a dorinței sale de întărire a rolului organizației în viața internațională.

În al doilea rînd vreau să subliniez cu satisfacție existența, în mod practic, a unei identități între pozițiile exprimate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în ce privește problemele majore ale vieții internaționale și propriile noastre poziții. Consider foarte important că președintele Ceaușescu a atras atenția asupra primejdiei menținerii focarelor de criză și încordare în lume și a arătat că este imperios necesar ca toate statele, mari și mici, să-și unească eforturile pentru lichidarea lor.

Deceniul care urmează a fost proclamat deceniu al dezvoltării și al dezarmării. România a venit cu propuneri concrete, cu un program clar și precis de măsuri pentru înfăptuirea marilor deziderate ale omenirii în aceste două direcții și acesta este al treilea motiv pentru care consider contribuția sa ca deosebit de importantă.

Însemnătatea cuvîntării președintelui Ceaușescu este demonstrată și prin largul său ecou în sînul Adunării Generale, dovadă a faptului că imensa majoritate a statelor membre manifestă sentimente de apreciere și admirație față de politica externă a României, față de activitatea personală a președintelui Nicolae Ceaușescu pe tărîmul vieții internaționale.

ARHIEPISCOPUL MAKARIOS, președintele Ciprului :

Sînt foarte impresionat de discursul domnului președinte al României, Nicolae Ceaușescu. El a exprimat foarte clar poziția țării sale asupra problemelor internaționale care ne preocupă pe toți. Țara mea este complet de acord cu principiile expuse atît de splendid de președintele Ceaușescu.

RUDOLF KIRSCHLAEGER, ministrul afacerilor externe al Austriei :

Apreciez foarte mult cuvîntarea rostită de președintele Ceaușescu. Ea constituie o nouă dovadă a continuității politicii externe a României, a consecvenței acestei poziții bazate pe principii ferme. Unul din factorii esențiali pentru statornicirea încrederii în relațiile interstatale, pentru stabilitatea în viața politică internațională, este ca fiecare țară să mențină întotdeauna o linie clară, precisă, în politica externă. Prețuiesc foarte mult sublinierea din cuvîntarea președintelui Ceaușescu, privitoare la rolul și contribuția ce o pot aduce țările mici și mijlocii la promovarea destinderii, la rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor internaționale. Aș vrea să subliniez că poziția României față de problemele securității europene este foarte apropiată de poziția noastră. Ca și România, țara mea consideră ca prezentînd o deosebită importanță convocarea unei conferințe a securității europene.

Consider că președintele Ceaușescu este o personalitate politică prin excelență, este un om care cunoaște în profunzime problemele politice internaționale. Argumentează cu calm, punînd multă greutate în tot ce spune, rămînînd întotdeauna consecvent pozițiilor, principiilor sale. Acesta este motivul pentru care el se bucură de o asemenea popularitate în Austria și întreaga lume.

H. WARZAZI, ministrul plenipotențiar al Marocului :

A fost un discurs excelent, extrem de interesant, care a reflectat cu fidelitate consecvența politicii externe românești. Președintele Ceaușescu a abordat probleme care confruntă astăzi lumea —

APROBATIV LA CUVÎNTAREA NICOLAE CEAUȘESCU

și mi-aș permite să subliniez că am reținut în mod deosebit pledoaria convingătoare în favoarea respectului între națiuni, în sprijinul egalității între state, independenței și suveranității lor, principiu în care sînt interesate toate țările lumii, inclusiv țara mea, Marocul.

MAHMOUD RIAD, ministrul afacerilor externe al Republici Arabe Unite :

Țin să mulțumesc, în numele delegației Republicii Arabe Unite, pentru poziția exprimată de președintele Ceaușescu în problema crizei din Orientul Apropiat.

GENERALUL ERNESTO MONTAGNE, primul ministru al Republicii Peru :

Am ascultat cu mare atenție foarte interesanta cuvîntare a președintelui Ceaușescu. Mi-a plăcut modul sincer, deschis în care a tratat probleme actuale ale vieții internaționale ce ne preocupă pe noi toți. Am fost bucuros să constat similitudini și apropieri între punctele de vedere expuse de președintele țării dv. și pozițiile noastre într-un șir de probleme de interes general.

Purtătorul de cuvînt al misiunii Statelor Unite la O.N.U. :

Ambasadorul nostru la Organizația Națiunilor Unite, Charles Yost, a urmărit cu mare atenție discursul președintelui Ceaușescu, iar în prezent guvernul Statelor Unite ale Americii îl studiază cu o deosebită atenție, acordîndu-i ponderea cuvenită.

Ambasadorul WALTER GUEVARA ARZE (Bolivia), președintele Comitetului nr. 2 pentru problemele economice ale Adunării Generale a O.N.U. :

Discursul președintelui României, domnul Nicolae Ceaușescu, a fost o expunere consistentă, în care se tratează cu tact cele mai stringente probleme ale contemporaneității și se preconizează unica manieră valabilă de soluționare a lor : calea contactelor permanente, a dorinței de înțelegere și cooperare, fără discriminări politice sau de orice altă natură. Bolivia, ca și alte țări latino-americane, urmărește cu cel mai mare interes dezvoltarea politicii externe românești. E vorba de o țară ce dorește, ca și noi, să-și orienteze politica externă în conformitate cu interesele propriului popor, acționînd cu fermitate și pricepere în contextul unei vieți internaționale presărate cu conflicte. Doresc să subliniez în particular că părerile noastre coincid cu criteriile expuse de președintele României în ce privește necesitatea eforturilor comune pentru soluționarea problemelor cardinale ale umanității, eforturi în cadrul cărora statele mari și cele mici trebuie să împartă răspunderea. Ne alăturăm, de asemenea, pe deplin poziției românești, care susține necesitatea respectării în fapt a principiilor autodeterminării, neamestecului și egalității în drepturi, condiție esențială pentru făurirea unei păci durabile.

PAUL ENGO, ministrul de externe al Camerunului, președintele Comitetului juridic al Adunării Generale :

Am fost impresionat în mod deosebit de pasajele din cuvîntare care s-au referit la autodeterminarea popoarelor și dreptul lor de a urma o cale de dezvoltare proprie.

MICHEL NJINE, ambasador extraordinar și plenipotențiar, reprezentantul permanent al Camerunului la Națiunile Unite :

Am fost încîntat și am ascultat cu multă plăcere cuvîntarea președintelui Ceaușescu al României. Aprecierea mea este că am ascultat glasul unei țări care a arătat că este hotărîtă să-și spună cuvîntul cu multă măiestrie în complexitatea situației internaționale. Prin aceasta, deși a vorbit în numele României, am simțit că multe din ideile exprimate sînt foarte apropiate de poziția multor alte țări mici și mijlocii de pe continentul nostru și de pe alte continente.

Și noi, ca și România, dorim, în mod sincer să avem relații bune, prietenești cu toate țările, să înmulțim legăturile de comerț și cooperare, pentru ca popoarele să beneficieze de roadele muncii lor, să progreseze. In această privință cred că este splendidă ideea din cuvîntarea președintelui Ceaușescu de a înlocui tensiunea și cheltuielile militare cu relații mondiale normale, ca să putem progresa în toate sferele civilizației, la adăpost de primejdii.

Tot atît de mult apreciez ideea președintelui dv. ca toate țările lumii, fără excepție, să fie lăsate să-și conducă în pace, așa cum doresc ele, afacerile interne, să-și aleagă sistemul social, fără ca alte puteri să se amestece sau să le amenințe. Sînt întru totul de acord cu părerea domniei-sale că pe această cale se pot dezvolta relații largi, indiferent de sistemul social. Într-adevăr, principalul este ca fiecare să-și poată hotărî în deplină libertate calea și metodele proprii de activitate.

În concluzie, aș spune în două cuvinte — o cuvîntare excelentă.

Ambasadorul JAMIL BAROODY, șef al delegației Arabiei Saudite :

Acord o importanță aparte aprecierilor președintelui Ceaușescu privind tineretul în epoca contemporană și apelului de a se crea condiții necesare pentru ca acesta să poată juca un rol mai activ în societate. El a relevat, de asemenea, poziția României în problema Orientului Apropiat, în unele aspecte ale situației actuale din Europa.

ALEXANDRE OHIN, reprezentantul permanent al Togo la O.N.U.:

Domnul Ceaușescu a pronunțat un discurs excelent, în care a fost evidențiată cu pregnanță ideea, pe care și țara mea o sprijină, ca toate statele, mari și mici, să respecte nu numai în vorbe, ci și în practica relațiilor lor externe principiile dreptului, justiției și eticii internaționale ca singura garanție a păcii în lume. Apreciem, de asemenea, mult, poziția României expusă de excelența sa domnul Ceaușescu, față de necesitatea lichidării prăpastiei ce separă țările avansate din punct de vedere industrial de cele rămase în urmă.

AUGUSTO LEGNANI, reprezentantul permanent al Uruguayului la Națiunile Unite :

Discursul președintelui României, domnul Nicolae Ceaușescu, s-a distins prin responsabilitatea și realismul cu care abordează probleme majore ale omenirii. A fost o declarație cuprinzătoare și profundă, a cărei importanță e greu de comprimat în cîteva cuvinte. Aș sublinia îndeosebi maniera clară și categorică în care tratează o asemenea problemă fundamentală cum este dezarmarea. Nu poate fi decît aplaudată poziția de respingere a cursei înarmărilor, a acestui flagel care nu numai că agravează pericolul de război, dar, în același timp, înghite tot mai febril enorme resurse materiale ce ar putea fi folosite în scopul dezvoltării popoarelor. Împărtășim, de asemenea, pe deplin părerea președintelui Ceaușescu în sensul că înțelegerea universală se poate baza numai pe respectarea strictă a principiilor suveranității și independenței, a neamestecului în treburile interne, a egalității în drepturi, și că această respectare nu trebuie să rămînă pe terenul declarațiilor, ci să se integreze organic în practica relațiilor dintre state. Subscriem, în același timp, la afirmația că, cu toată răspunderea pe care o au marile puteri în viața internațională, pacea și securitatea nu pot fi realizate decît cu concursul tuturor statelor, indiferent de mărimea lor. Cred că s-a bucurat de o mare atenție realismul afirmației că, datorită complexității lor, problemele internaționale nu pot fi soluționate decît treptat, deoarece nu putem aștepta miracole pe acest teren, ci numai o succesiune de pași perseverenți, realizați prin eforturile comune ale tuturor statelor lumii.

Mi-aș permite să spun că noi, uruguayenii, prețuim politica externă a României, politică deschisă contactelor, înțelegerii și colaborării cu toate statele — socialiste și nesocialiste.

NSANZE TERENCE, trimisul special al președintelui Republicii Burundi :

Burundi, fiind o țară mică, care acordă o însemnătate primordială problemei dobîndirii unei adevărate independențe și suveranități, dă o înaltă prețuire pozițiilor acelor state care îmbrățișează acest ideal. Președintele României a dat glas în discursul său excelent atît deziderateor poporului țării sale, cît și ale celorlalte popoare ale lumii. Independența, suveranitatea, neamestecul în treburile interne ale altora, avantajul reciproc, nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța sînt principii exprimate în discursul cu care atît poporul din Burundi, cît și popoarele tuturor țărilor lumii își pot declara acordul lor total.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

O strălucită expresie a ataşamentului profund al poporului român faţă de cauza păcii şi înţelegerii internaţionale

PRINCIPII ŞI PROPUNERI DE COOPERARE MONDIALĂ

prof. dr. doc. Mihnea Gheorghiu
membru al Academiei de Ştiinţe Sociale şi Politice,
prim-vicepreşedinte al I.R.R.C.S.

Fiecare cititor de ziare şi fiecare posesor al unui aparat de radio sau de televiziune din România a avut în clipele acelea sentimentul de mîndrie patriotică şi de adîncă răspundere că, prin glasul şefului statului, ceva din el însuşi se adresează reprezentanţilor omenirii şi agenţiilor internaţionale de presă şi radioteleviziune repetîndu-le în auz principiile politicii externe ale ţării, în toată forţa şi consecvenţa realismului şi umanismului lor.

Aceste principii ne sînt cunoscute şi apropiate de ani de zile. Pentru cei mai mulţi dintre noi, discursul pronunţat la O.N.U. de înaltul purtător de cuvînt al poporului român revine şi stăruie, ca o strălucită confirmare, asupra continuităţii acestor principii a căror aplicare sinceră şi perseverentă a adus României un mare prinos de stimă şi un prestigiu internaţional fără precedent, ca factor activ de pace şi cooperare în lume.

Consider în acelaşi timp că, în ordinea de idei politice în care principiile noastre de convieţuire paşnică şi activă cu celelalte naţiuni s-au preschimbat în propuneri de cooperare mondială la făurirea unei lumi de pace, justiţie şi prosperitate universală, cuvîntul tovarăşului Nicolae Ceauşescu s-a adresat conştiinţei tuturor oamenilor de bună credinţă care cred într-un viitor mai bun. Şi că efectul acestei calme şi curajoase luări de poziţie nu va rămîne fără rezultate în activitatea viitoare a instituţiilor şi organizaţiilor O.N.U. şi în relaţiile multilaterale dintre state cu orînduiri social-politice similare, sau deosebite.

EXAMEN CUPRINZĂTOR AL PROBLEMELOR VITALE

Anton Breitenhofer
redactor şef al ziarului „Neuer Weg",
deputat în Marea Adunare Naţională

Sînt puternic impresionat de bogăţia de idei conţinută în cuvîntarea preşedintelui Nicolae Ceauşescu la Adunarea Generală a O.N.U. Examenul profund, obiectiv, al temelor politice majore ale contemporaneităţii făcut de tovarăşul Nicolae Ceauşescu de la tribuna înaltului for reprezintă o preţioasă contribuţie la definirea momentului politic actual, la găsirea celor mai realiste şi constructive căi de rezolvare a problemelor internaţionale. Este aceasta — am putea afirma — dimensiunea concretă, dinamică a cuvîntării şefului statului român. Modalitatea directă, de o înaltă responsabilitate, în care au fost abordate problemele cardinale ale vieţii internaţionale, claritatea expunerii punctului de vedere românesc asupra temelor politice vitale ale umanităţii conferă cuvîntării tovarăşului Ceauşescu un marcat caracter convingător şi mobilizator. Întemeiat pe o analiză principială, marxist-leninistă, discursul şefului statului român în faţa delegaţiilor participante la actuala sesiune jubiliară a Naţiunilor Unite este exemplar pentru continuitatea şi consecvenţa acţiunilor de politică externă promovate de România. Voi aminti, în acest sens, accentul deosebit pus de preşedintele României pe tema europeană, pe necesitatea stringentă a înfăptuirii securităţii continentului nostru. În lumina analizei făcute, apare limpede că procesul de instaurare a securităţii europene e nu numai posibil, dar perfect realizabil, că el corespunde intereselor şi dezideratelor tuturor statelor de pe continent şi din lume. De asemenea, subliniind cu tărie necesitatea imperioasă a dezarmării generale şi, în primul rînd, a celei nucleare, a încetării conflictelor din Vietnam şi Orientul Apropiat, sîntem convinşi că discursul şefului statului român, punînd în valoare cerinţe esenţiale ale vieţii internaţionale, este în deplină concordanţă cu doleanţele cele mai arzătoare ale umanităţii contemporane.

Exprimînd poziţia fundamentală a ţării noastre în favoarea unei largi dezvoltări a cooperării cu ţările socialiste, cu toate ţările din lume, indiferent de sistemele lor sociale, a soluţionării echitabile, conform cu aspiraţiile şi voinţa tuturor naţiunilor, a problemelor care mai grevează încă evoluţia vieţii internaţionale, preşedintele Nicolae Ceauşescu a asigurat Organizaţia Naţiunilor Unite, în numele poporului român — şi într-un larg consens internaţional — că România va milita întotdeauna neobosit şi ferm pentru înfăptuirea celor mai scumpe idealuri ale omenirii — pacea şi progresul.

ÎNCREDERE FERMĂ ÎN PREVALENŢA RAŢIUNII ŞI DREPTULUI

prof. dr. doc. Mihai Ghelmegeanu
preşedintele Secţiei de drept internaţional a A.D.I.R.I.

Am ascultat cuvîntarea preşedintelui Nicolae Ceauşescu cu un sentiment de adîncă satisfacţie şi, în acelaşi timp, de mîndrie. Într-un discurs de exemplară profunzime şi clarviziune, poporul român şi-a exprimat, prin glasul său cel mai autorizat, încrederea statornică în primatul normelor şi principiilor dreptului internaţional contemporan, în prevalenţa raţiunii şi a spiritului de echitate ce trebuie să guverneze relaţiile interstatale. Este o linie de acţiune care reflectă adînca convingere a ţării noastre că o asemenea poziţie, consfinţită în Carta O.N.U., slujeşte în cea mai înaltă măsură destinderii în lume, interesului vital al tuturor popoarelor în promovarea unor raporturi internaţionale ferite de prezenţa forţei, în statornicirea acelui climat de respect, înţelegere şi cooperare atît de necesar abordării şi soluţionării importantelor probleme ce confruntă astăzi umanitatea.

Reafirmînd hotărîrea întregului popor român de a milita întotdeauna, cu neabătută fermitate, pentru înfăptuirea idealurilor de pace şi progres ale umanităţii, cuvîntarea preşedintelui Nicolae Ceauşescu a subliniat încă o dată ataşamentul profund al ţării noastre faţă de scopurile şi misiunea Organizaţiei Naţiunilor Unite. În acest context, a reţinut în mod deosebit atenţia sublinierea importanţei pe care universalitatea Organizaţiei, participarea tuturor statelor lumii, mari sau mici, în condiţii de deplină egalitate la viaţa internaţională, o au pentru sporirea eficienţei şi eficacităţii înaltului for care, în urmă cu 25 de ani, proclama în preambulul Actului său constitutiv hotărîrea Naţiunilor Unite de a-şi conjuga eforturile pentru împlinirea idealurilor din totdeauna ale popoarelor : pacea, dreptatea, progresul.

Concordanţa deplină între principiile formulate în cuvîntarea preşedintelui Nicolae Ceauşescu şi întreaga politică externă a statului nostru explică încrederea de care România se bucură în prezent pe toate meridianele lumii, prestigiul ei crescînd peste hotarele ţării.

IMPORTANTĂ CONTRIBUȚIE LA DIALOGUL INTERNAȚIONAL

acad. Emil Condurachi
secretar general al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene

Discursul pronunțat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al României în fața Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite pune în chip viguros în lumină poziția țării noastre față de problemele fundamentale — de actualitate și de perspectivă — ale vieții internaționale. Afirmarea în acest important for care este O.N.U. a poziției principiale, constructive a țării noastre față de problemele lumii contemporane reprezintă neîndoielnic un moment de seamă în activitatea externă a statului nostru.

Am desprins din lectura acestei cuvîntări, ca și din ecourile pe care le-a suscitat, sentimentul unei mari demnități, atît pe plan uman cît și pe plan politic. Am putut desluși, de asemenea, în comentariile scrise pe marginea acestei cuvîntări și în declarațiile unor oameni politici de răspundere nu numai interesul pentru formularea atît de clară a poziției politicii românești, dar și prestigiul de care se bucură în concertul tuturor statelor membre ale O.N.U. țara noastră și cel mai înalt reprezentant al său, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Într-adevăr, personalitățile care au ținut să-și exprime aprecierea în legătură cu expunerea președintelui României, comentariile unor reputate organe de presă — au subliniat preocuparea consecventă a politicii externe a României pentru asigurarea păcii, pentru primatul legalității și excluderea forței din viața internațională, pentru triumful conlucrării pașnice, constructive — politică sintetizată, în intervenția tovarășului Ceaușescu. Și este plin de semnificație faptul că importanta contribuție la dialogul internațional, la abordarea problemelor internaționale într-un spirit realist și constructiv pe care a adus-o cuvîntarea președintelui Consiliului de Stat al României a primit o atît de largă recunoaștere internațională.

ÎN INTERESUL DEZVOLTĂRII ȘI PROGRESULUI TUTUROR POPOARELOR

prof. dr. doc. Marin Lupu
rectorul Academiei de Științe Economice

Împreună cu întreaga opinie publică din România, am luat cunoștință cu deosebit interes și profundă satisfacție de importanta cuvîntare rostită, de la înalta tribună a O.N.U., de reprezentantul cel mai autorizat al poporului nostru, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuvîntare care s-a înscris prin conținutul său bogat de idei, prin ampla ei rezonanță internațională, ca unul din evenimentele de majoră însemnătate în cadrul sesiunii jubiliare a Organizației Națiunilor Unite.

Ca român, încerc un sentiment de îndreptățită satisfacție în legătură cu largul răsunet al cuvîntării, care traduce în fapt aprecierea de care se bucură poziția consecvent principială a țării noastre în raport cu problemele fundamentale ale contemporaneității. Aș vrea să mă refer în acest context la acel pasaj din cuvîntare, consacrat arzătoarei probleme a lichidării subdezvoltării, care-și așteaptă în lumea de azi o rezolvare cît mai grabnică. Este, într-adevăr, de neconceput cum, în epoca unei uriașe revoluții științifico-tehnice, fenomenul anacronic al subdezvoltării — secheIă a dominației coloniale — continuă să împiedice punerea în valoare a unei importante părți a potențialului material și uman al globului, decalajele dintre țările avansate și cele rămase în urmă adîncindu-se, iar populația de pe zone întinse ale planetei suferind de subnutriție. O deosebită importanță pentru rezolvarea acestei probleme ar avea, așa cum România a subliniat în repetate rînduri, încetarea cursei înarmărilor — care reprezintă o grea povară pe umerii popoarelor —, înfăptuirea dezarmării generale, și în primul rînd, a dezarmării nucleare, ceea ce ar permite eliberarea unor uriașe fonduri, care să fie folosite în scopuri productive, în interesul dezvoltării, progresului și prosperității popoarelor.

Pozițiile de principiu și propunerile concrete formulate cu o deosebită claritate, în cuvîntarea rostită la O.N.U. de președintele Nicolae Ceaușescu, atît în problema dezvoltării cît și în toate celelalte probleme majore ale lumii contemporane constituie o strălucită expresie a politicii externe, active și consecvente, promovate de partidul și statul nostru, a atașamentului profund al poporului român față de idealurile nobile ale păcii și progresului, ale prosperității întregii umanități.

SPRIJIN ACTIV PROCESULUI DE DECOLONIZARE

conf. dr. doc. Stanciu Stoian
secretar general al Ligii române de prietenie cu popoarele din Asia și Africa

Am citit cu deosebit interes cuvîntarea, de o înaltă ținută politică și principială, prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul solemn al sesiunii jubiliare a Organizației Națiunilor Unite. Responsabilitatea și realismul cu care este abordată complexitatea problemelor majore ale omenirii, spiritul constructiv al propunerilor avansate, excepționala claritate în reafirmarea principiilor care ghidează țara noastră în străduința sa de a-și aduce contribuția la edificarea unei lumi a păcii și comprehensiunii, sînt caracteristici esențiale ale expozeului rostit în înaltul forum internațional de reprezentantul cel mai autorizat al României socialiste.

Recapitulînd cuprinzătoarele idei ale cuvîntării, a căror importanță este greu de rezumat în cîteva cuvinte, aș vrea să subliniez acele pasaje care reflectă cu fidelitate consecventa orientare a politicii noastre externe care susține necesitatea respectării în fapt a principiilor autodeterminării, neamestecului și egalității în drepturi, imperativul ca toate țările să fie lăsate să-și conducă potrivit propriilor lor aspirații afacerile interne, fără nici un amestec dinafară, numai astfel putîndu-se oferi deplina garanție de securitate fiecărui stat. A fost reafirmat, totodată, caracterul imperios necesar al acționării cu hotărîre pentru lichidarea deplină a colonialismului — acest anacronism rușinos al epocii contemporane — ca și orientarea fermă a țării noastre de sprijinire activă a procesului ireversibil de dezrobire a popoarelor de sub dominația colonialismului și neocolonialismului, a luptei pentru constituirea statelor naționale de sine stătătoare, deplin suverane.

Toate aceste idei, atît de armonios și organic încadrate în ansamblul strălucitei sinteze a vieții politice contemporane, explică în mod clar și firesc prestigioasa și larga audiență de care s-a bucurat expunerea șefului de stat român.

PROGRAM NEPREȚUIT DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

Nicolae Fotino
director științific al A.D.I.R.I.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, la sesiunea jubiliară a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite constituie o nouă și puternică afirmare, de la prestigioasa tribună a Națiunilor Unite, a principiilor care călăuzesc întreaga activitate a României socialiste în viața internațională. Expresie a năzuințelor de pace, de prietenie și colaborare ale poporului român cu toate popoarele lumii, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu este, totodată, o vibrantă chemare adresată statelor, guvernelor, tuturor oamenilor politici de a depune toate eforturile pentru înfăptuirea idealurilor de pace, progres și colaborare ale umanității, pentru afirmarea și respectarea tuturor principiilor care stau la baza bunei conviețuiri internaționale.

Pentru noi, oamenii de știință, care ne desfășurăm activitatea în domeniul relațiilor internaționale, ea este un imbold pentru aprofundarea pe mai departe a cercetărilor științifice menite să aducă o prețioasă contribuție la clarificarea căilor și mijloacelor prin care omenirea poate ajunge la înfăptuirea acestor idealuri. Probleme ca securitatea europeană, dezarmarea, codificarea principiilor privind relațiile prietenești între state, lupta împotriva colonialismului, a subdezvoltării, soluționarea pe cale pașnică a diferendelor internaționale etc., cărora Asociația de drept internațional și relații internaționale le-a acordat și pînă acum o deosebită importanță, vor constitui și în viitor teme asupra cărora ne vom îndrepta atenția în mod prioritar. În descifrarea acestor fenomene ale vieții internaționale contemporane, în înțelegerea justă a tendințelor de dezvoltare ale societății de azi, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu reprezintă pentru noi un document de neprețuit.

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN CALIFORNIA ȘI LA DETROIT

În fața cascadei Niagara

„Bine ați venit, domnule Nicolae Ceaușescu, președinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Prezența dumneavoastră la «Memorex», în această după-amiază, este o mare onoare pentru noi". *Mesajul transmis de computerul uzinelor californiene de echipament electronic, programat special pentru a transmite acest text de la distanță, se integrează în suita multiplelor gesturi de simpatie, a scenelor elocvente în care aplauzele au izbucnit spontan în întîmpinarea șefului statului român, a steagurilor țării noastre arborate deasupra intrării întreprinderilor vizitate, a articolelor și fotografiilor din presa americană dedicate evenimentului, toate exprimînd aceeași căldură, stimă și respect ce au caracterizat pe întreg parcursul călătoriei în California primirea făcută președintelui Consiliului de Stat al României. Stimă și respect izvorîte neîndoios din prestigiul pe care l-a dobîndit pe arena internațională România socialistă, politica sa externă promovată cu neabătută principialitate, cu fermitate și înțelepciune sub conducerea nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu.* „Doresc să-mi exprim și prin intermediul presei române sentimentele de bucurie pentru onoarea deosebită făcută nouă și studiourilor Universal — *declara corespondenților români Jay Stein, vicepreședintele studiourilor Universal din Los Angeles.* Această vizită va rămîne adînc întipărită în amintirea noastră, ea a fost pentru noi excepțional de plăcută. Ne pare rău că aceste minunate momente au trecut atît de repede. Sperăm însă să-l mai vedem pe președintele dumneavoastră. Cunosc multe lucruri despre frumoasa dv. țară, pe care aș dori s-o vizitez".

Deosebita prețuire acordată înaltului oaspete român s-a făcut remarcată, de altfel, la Long Beach atît cu prilejul vizitei la prestigioasele întreprinderi ale companiei constructoare de avioane Douglas Aircraft ca și în cadrul vizitării celebrului Disneyland. „Sînt mulțumit că, folosindu-mă de prezența la Națiunile Unite, pot vizita cîteva centre ale Statelor Unite ale Americii printre care și acest pitoresc Disneyland" — *arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, răspunzînd unor întrebări ce i-au fost adresate de trimisul special al Societății de televiziune americană C.B.C. La întrebarea referitoare la simpatia manifestată de numeroși cetățeni americani din localitate care, salutîndu-l cu căldură pe șeful statului român, și-au exprimat satisfacția de a fi avut prilejul să-l cunoască, președintele Nicolae Ceaușescu a răspuns:* „Aceasta exprimă faptul că între poporul român și poporul american sînt relații bune. Mulțumesc gazdelor, organizatorilor acestei vizite pentru plăcerea pe care mi-au prilejuit-o".

Viu interes, cordialitate și înaltă stimă sînt deopotrivă atribute ale primirii din partea autorităților locale, a reprezentanților cercurilor culturale și de afaceri, ai vieții publice. Samuel Yorty, primarul orașului Los Angeles, important centru economic și cultural, cel mai întins oraș din S.U.A., l-a salutat călduros pe președintele statului român, exprimîndu-și prețuirea pentru România și dorința de a cunoaște nemijlocit realizările poporului ei. Iar la San Francisco, primarul orașului, Joseph Alioto, salutînd cu căldură prezența președintelui României și soției sale, releva că țara noastră joacă astăzi un rol din ce în ce mai important pe arena internațională și conchidea : „Sîntem fericiți că avem în mijlocul nostru pe cel mai înalt reprezentant al acestui stat". *Prezentînd apoi președintelui român cheia orașului — replică fidelă a aceleia făcute pentru prima clădire ridicată în această metropolă a Californiei — Joseph Alioto sublinia:* „Vă oferim această cheie în semn de profund omagiu din partea orașului San Francisco, a statului California și a guvernului american".

Răspunzînd, tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit primarului orașului San Francisco pentru cuvintele rostite la adresa României și a politicii sale : „Într-adevăr — *a spus președintele Ceaușescu* — România, care are aproape același număr de locuitori cu cel al Californiei, desfășoară o politică activă de pace și colaborare cu toate popoarele lumii. Doresc să mulțumesc pentru faptul că ni s-a oferit cheia orașului. Consider aceasta un simbol al prieteniei dintre poporul român și poporul american. Sînt convins — *a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu* — că schimburile dintre noi, faptul că americanii și românii — ca și celelalte popoare — se vizitează reciproc, pot contribui la realizarea unei lumi a înțelegerii, colaborării și păcii. Cu aceste gînduri am folosit prilejul oferit de prezența la Organizația Națiunilor Unite pentru a cunoaște unele centre și localități ale țării dv. Consider că popoarele noastre — deși aparțin unor state cu orînduiri sociale diferite — cunoscîndu-se mai bine pot și trebuie să colaboreze, să conlucreze pentru a-și aduce contribuția la asigurarea păcii și prosperității omenirii. În acest spirit dorim să dezvoltăm relațiile cu Statele Unite ale Americii, să colaborăm cu dv. cei din California, din San Francsico, cu toate popoarele lumii".

Dialogurile desfășurate, ca și amplele relatări pe marginea vizitei diferitelor obiective ale itinerarului californian, la Los Angeles, în marea citadelă a filmului, la San Francisco, la Fresno, Santa Clara — concludente pentru interesul viu stîrnit de vizita conducătorului român, au evidențiat remarci despre România ca partener economic, evocînd posibilitățile de extindere în continuare a relațiilor de colaborare dintre firmele americane și firmele din țara noastră — inclusiv cooperarea în producție — și în general de intensificare a raporturilor economice dintre România și S.U.A.

Cu aceleași sentimente de stimă și prețuire, a fost întîmpinat înaltul oaspete român la Detroit, capitala statului Michigan, unul din marile centre mondiale ale producției de automobile. Pe întreg parcursul vizitei la uzinele Companiei Ford, în timp ce șeful statului român urmărea evoluția procesului de fabricație, numeroși muncitori i-au adresat cuvinte de salut făcîndu-i o caldă primire.

La încheierea vizitei făcute la cascada Niagara, într-o încăpere a turnului de observație, primarul Dent Lackey a înmînat președintelui Consiliului de Stat al României cheia de aur a orașului și un dar reprezentativ pentru aceste locuri : montată într-o frumoasă casetă, o rocă veche de 500 milioane de ani. Oferind aceste daruri simbolice, primarul orașului a declarat : „Vă înmînez această cheie de aur a orașului nostru oferită tuturor șefilor de state și guverne care vin la Niagara. O fac cu mai multă plăcere ca oricînd, datorită politicii țării pe care o reprezentați. Urmărim cu deosebit interes vizita dv. în S.U.A. Avem un deosebit respect pentru dv., pentru România. Prezența dv. aici ne ajută să înțelegem multe lucruri și credeți-ne că avem ce învăța din această prezență. Gîndindu-ne la națiunea dv., ne vom reaminti întotdeauna de președintele său pe care am avut astăzi plăcerea de a-l cunoaște."

Răspunzînd, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : „Recunoscător pentru aprecierile elogioase la adresa țării mele, mulțumesc pentru această cheie oferită tuturor președinților de state care vizitează Niagara. Eu văd în aceasta un simbol al prieteniei dintre poporul nostru și poporul american, un îndemn pentru mai buna înțelegere între toate țările lumii".

La încheierea vizitei, înalții oaspeți români au fost conduși la aeroportul orașului, unde a avut loc o despărțire cordială.

Corespondență din Santiago de Chile de la trimisul nostru Eugen Pop

De la „Moneda chica" la „Moneda"

Se poate spune că la Santiago există în prezent două palate prezidențiale. „La Moneda" — reședința de lucru a președintelui încă în funcție, și o clădire pe Avenida Bulnes, sediul comandamentului Unității Populare, denumită „La Moneda chica", unde dr. Salvador Allende și statul său major se pregătesc pentru evenimentul transferului puterii. Zeci de delegații, reprezentînd cele mai variate sectoare ale vieții publice, au avut aici întrevederi cu Salvador Allende. Vinerea trecută, cînd am fost la comandamentul Unității Populare, Allende a primit șapte asemenea delegații. Aceste întîlniri prilejuiesc nu numai exprimarea simpatiei populare pentru Allende, ci și dezbaterea unui foarte mare număr de probleme economice, politice și sociale, ca și a soluțiilor pe care le pot dobîndi sub un guvern popular. Deși, în aceste convorbiri, Allende obișnuiește să sublinieze că el nu are încă putere de decizie guvernamentală, în opinia publică chiliană există convingerea, certitudinea că drumul între „La Moneda chica" și „La Moneda" este în pezent sigur.

Imediat după 4 septembrie, data scrutinului popular, drumul acesta părea să aibă încă obstacole. Desemnarea lui Allende ca președinte — ea se va face în plenul Congresului, la 24 octombrie — depindea de votul democrat-creștinilor și nu se cunoștea precis cum va folosi partidul guvernamental acest rol de arbitru al situației. Partidul Național propunea, pe de altă parte, o manevră parlamentară: desemnarea lui Jorge Alessandri (candidatul său în alegeri) ca președinte, apoi demisia lui și organizarea unor noi alegeri. Au urmat, de asemenea, scurgeri de devize în afara țării și atmosfera de panică stîrnită de forțele reacționare în legătură cu „destinul economiei chiliene". Deși armata chiliană nu a trecut de cîteva decenii granița vieții politice, atîtarea la intervenție nu a lipsit din campania electorală a dreptei.

Cum s-a ajuns la înlăturarea neliniștii provocate de aceste uneltiri, la amplificarea ariei politice influențate de „Unidad popular" și la jalonarea sigură a traseului lui Allende spre Moneda? Nu se pot găsi răspunsurile la aceste întrebări, fără luarea în considerare a tradițiilor responsabilității civice chiliene, care reprezintă — ne-am dat seama, încă o dată, la această a doua vizită în Chile — axul poate cel mai important al mecanismului politic din această țară. În cazul vieții parlamentare, de pildă, tradiția cere ca în situația cînd nici un candidat nu a întrunit la scrutinul popular majoritatea absolută, Congresul să desemneze președintele în persoana celui care a obținut primul loc, deși potrivit normelor constituționale și cel plasat pe locul doi poate fi ales (pentru că, neîndoielnic, tactica alianțelor de ultimă oră joacă un mare rol). „Informațiile politice indică, scrie în ultimul ei număr revista «Desfile», că țara s-a decis pentru alternativa Allende, că Allende va fi, fără îndoială, noul președinte al republicii". El obținuse, într-adevăr, la alegeri cel mai mare număr de voturi. Nu este, deci, surprinzătoare constatarea că mulți chilieni dintre cei care nu votaseră pentru Allende consideră că este o datorie decurgînd din morala politică a țării de a nu se manifesta împotriva desemnării celui care, la 4 septembrie, și-a asigurat locul întîi. (Scăderea bruscă a acțiunilor Partidului Național la bursa politică, cu cote fixate de opinia publică, se datorește faptului că Alessandri, care înainte de alegeri s-a angajat să respecte „regula jocului", ulterior a căutat să o încalce). Nici unul din fenomenele și evenimentele care au dus la limpezirea situației postelectorale nu poate fi interpretat, fără pericolul simplificării, decît prin situarea lui în acest context al mentalității politice chiliene. Dintre fenomenele care evidențiază o evoluție în consens cu votul popular de la 4 septembrie, pe prim plan se situează coeziunea și vigilența Unității Populare (alianța forțelor de stînga în vederea alegerilor), precum și acordul intervenit între aceasta și Partidul democrat-creștin pentru adoptarea unor reforme constituționale prin intermediul cărora se va asigura majoritatea necesară în Congres alegerii lui Allende, la 24 octombrie. S-a ajuns astfel la o foarte serioasă izolare politică a dreptei. În Camera Deputaților am avut imaginea semnificativă a acestei înfrîngeri politice. Multe din fotoliile deputaților Partidului Național erau neocupate ore întregi, iar intervențiile la adresa poziției democrat-creștinilor erau improvizații lipsite de argumente, fie ele chiar formale. Iar faptul că, în timp ce deputatul democrat-creștin Maira expunea rațiunile acordului cu Unitatea Populară, puținii deputați ai Partidului Național prezenți în sală citeau ziare sau pur și simplu răsfoiau o carte de telefon, apărea nu atît ca un gest de indiferență, ci ca o iritare inabil mascată. Se pare că reprezentanții Partidului Național au fost șocați nu atît de înțelegerea intervenită între democrat-creștini și Unitatea Populară cu privire la reformele constituționale, ci de poziția dură a unor deputați ai actualului partid guvernamental față de tactica pe care a încercat-o dreapta, imediat după 4 septembrie, pentru împiedicarea desemnării lui Allende ca președinte. Cred că nu greșesc afirmînd că dezbaterile parlamentare în jurul proiectului de lege al reformelor constituționale au exprimat — prin subtextul poziției democrat-creștine — ideea că sprijinirea desemnării lui Allende este un act prestigios pentru acest partid și chiar pentru capitalul lui politic în viitor. Rechizitoriul rostit de deputatul democrat-creștin Hector Valenzuela la adresa Partidului Național nu era, nici pe departe, o poziție de circumstanță, ci expresia semnificativă a acelor curente din Partidul democrat-creștin care — în ultimii ani — au manifestat tendințe de apropiere de stînga. Nu trebuie uitat că, la Conferința națională a Partidului democrat-creștin de anul trecut, aproape jumătate din numărul delegaților au votat pentru o alianță electorală cu partidele de stînga. Conflictul de ordin programatic și tactic din interiorul democrației creștine a dus la abandonarea partidului de către militanți de frunte ai acestuia, ca Rafael Gumucio sau Jacques Chonchol, inițiatorii unei noi formații politice — „Mișcarea pentru acțiunea populară unitară" (M.A.P.U.) — care a intrat în coaliția Unității Populare. Nu trebuie uitat nici faptul că Radomiro Tomic, candidatul democrației creștine la alegerile din 4 septembrie, a prezentat un program marcat evident de opțiunile „rebelilor" din partid, nemulțumiți de inconsecvențele politicii guvernamentale.

Acestea sînt, în linii mari, rațiunile sprijinului pe care îl vor acorda democrat-creștinii desemnării lui Allende. Aprobat în Camera Deputaților, proiectul de lege al reformelor constituționale va fi dezbătut săptămîna aceasta în Senat, părerea generală fiind că ratificarea lui se va face cu maximum de urgență.

Pentru înțelegerea schimbărilor intervenite în situația politică din Chile prezintă mult interes și activitatea intensă desfășurată de forțele de stînga pentru respingerea „sfidării economice" a dreptei. Clarificările aduse de Unitatea Populară în legătură cu unele obiective de ordin economic din programul electoral au contribuit în bună măsură la contracararea interpretării date acestora de presa ostilă unui viitor guvern popular. Se cunoaște că, în programul Unității Populare, sînt prevăzute o serie

O demonstrație populară în sprijinul desemnării lui Salvador Allende ca președinte de către Congres

de măsuri antimonopoliste și naționalizarea unor importante sectoare ale activităților economice și financiare. Ținînd faptul că doar 150 întreprinderi sînt considerate monopoluri, că programul Unității Populare prevede menținerea proprietății private, precum și constituirea unui sector mixt, cu capital de stat și particular, dreapta a prezentat în culori sumbre perspectivele cercurilor economice, mizînd pe deruta unora din aceste cercuri, pe efectul demoralizant al fugii de capital. Întrevederile care au avut loc între dr. Salvador Allende și reprezentanții asociațiilor de întreprinzători au contribuit la o confruntare de păreri considerată utilă de ambele părți. „Din aceste contacte — declara Allende ziarului «Ultima Hora» (17 octombrie) — am tras concluzia că în majoritatea sectoarelor de întreprizători există dorința de a contribui, printr-o atitudine patriotică, la efortul pentru independență, la dezvoltarea economiei țării, la îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației". „Cum s-au desfășurat aceste întrevederi ?" „Ele s-au caracterizat, a răspuns Allende, prin cordialitatea și sinceritatea cu care s-au discutat problemele. Noi ne-am reafirmat hotărîrea de a îndeplini cu strictețe programul Unității Populare și am explicat obiectivele acestuia în fața oricăror dubii exprimate. Am precizat că intenționăm să realizăm integral o politică economică orientată substanțial în direcția lichidării situației noastre de dependență — trecînd sub control național sursele principale ale bogățiilor și eliberîndu-ne de efectele negative ale marilor monopoluri, pe calea naționalizării. Vom garanta dezvoltarea tuturor întreprinderilor particulare nemonopoliste care, în cadrul prevederilor planificării, vor avea ample posibilități de funcționare. Aceste întîlniri au avut rolul de a clarifica mai în profunzime modul în care se vor dezvolta cele trei sectoare de proprietate — de stat, mixtă și particulară — precum și garanțiile de care se vor bucura întreprinderile, peste 30 000 la număr sau mai multe chiar în prezent, care constituie sectorul particular".

La data cînd transmit această corespondență, presupunerile în legătură cu constituirea viitorului cabinet și programul acestuia sînt în centrul atenției tuturor cercurilor politice, obiectivele economice ale Unității Populare stîrnind, în mod firesc, cel mai mare interes.

Despre o eventuală intervenție a armatei în politică, în legătură cu care s-a scris atît de mult în perioada dinaintea alegerilor, nimeni nu mai vorbește la Santiago. Cînd, imediat după alegeri, tancurile au înconjurat „La Moneda", șeful comenduirii i-a explicat personal lui Salvador Allende că era o simplă măsură de securitate, fără nici o altă semnificație. Ceea ce a corespuns în întregime adevărului.

■

La Santiago, de cîteva săptămîni se numără zilele care au mai rămas pînă la 24 octombrie, pînă la oficializarea victoriei stîngii prin desemnarea lui Salvador Allende ca președinte al republicii. Iminența unor schimbări esențiale în structurile societății chiliene explică de ce întreaga țară trăiește — așa cum am auzit într-o discuție — la „ora politicii concentrate". Acțiunea unor factori decisivi ai evoluției politice actuale, asupra cărora m-am oprit, conferă acestei ore o semnificație adîncă proprie debutului unei noi situații.

Santiago de Chile, 20 octombrie

ORIENTUL APROPIAT

Săptămîna politică și diplomatică

Propusă de Uniunea Socialistă Arabă și ratificată ulterior de Adunarea Națională, desemnarea lui Anwar Sadat în funcția de președinte al Republicii Arabe Unite pe următorii șase ani a fost aprobată de referendumul desfășurat la 15 octombrie : 90,04 la sută din totalul voturilor exprimate — respectiv 6 432 587 din cele 7 157 653 de persoane care au participat la referendum — au aprobat candidatura.

Alegerea lui Anwar Sadat, subliniază observatorii, reflectă o dată în plus voința actualei conduceri a R.A.U. de a urma fidel orientarea politică a fostului președinte Nasser. În numeroasele discursuri pronunțate în fața delegațiilor sindicatelor profesionale, ca și în mesajul adresat națiunii după investitura sa, Anwar Sadat — expunînd liniile principale ale viitoarei sale politici — exprima hotărîrea „de a continua cu scrupulozitate calea trasată de președintele Nasser în toate domeniile vieții naționale". Referindu-se la larga participare electorală de la 15 octombrie, noul șef al statului arăta : „Poporul egiptean, mergînd fără ezitare pe drumul indicat de Nasser, și-a dovedit hotărîrea fermă de a materializa principiile sale".

Pe plan intern, prima sarcină a președintelui ales a fost formarea unui nou guvern. Conform constituției, primul ministru, vicepreședinții ca și întreaga echipă ministerială sînt numiți personal de președintele Sadat.

În funcția de șef al guvernului a fost desemnat Mahmud Fawzi, a cărui îndelungată activitate (el este în vîrstă de 70 de ani) s-a desfășurat exclusiv în domeniul diplomației. În rîndul echipei guvernamentale nu au avut loc schimbări deosebite. Singurul ministru care părăsește cabinetul este Mohammed Hassanei Heykal, redactor-șef al cotidianului „Al Ahram", care ocupa din aprilie trecut postul de ministru al orientării naționale. În scrisoarea din 3 octombrie, prin care-și prezenta demisia, Heykal explica actul său prin motive „intelectuale și practice" : în afară de faptul că dorește să se consacre meseriei de gazetar, confidentul fostului președinte și-a anunțat intenția de a scrie o amplă biografie a lui Nasser. Funcția de ministru al orientării naționale a fost încredințată lui Mohamed Fayek, fost ministru de stat la ministerul de externe.

Pe plan extern, atenția noului șef al statului egiptean se va concentra asupra dosarului al crizei din Orientul Apropiat. În mai puțin de două săptămîni urmează să expire acordul de încetare a focului de-a lungul Canalului de Suez, stabilit în urmă cu trei luni. În legătură cu aceasta, R.A.U. a anunțat condiționarea acceptării prelungirii acordului după data de 5 noiembrie de reactivarea negocierilor între părțile în conflict și mediatorul O.N.U. Luînd cuvîntul la 19 octombrie în fața ofițerilor superiori ai armatei egiptene, președintele Anwar Sadat a arătat că țara sa nu va accepta decît o singură dată prelungirea acordului de încetare a focului, ea neputînd avea loc decît cu condiția ca Israelul să ia parte efectiv la tratativele sub egida lui Gunnar Jarring. În același timp, Israelul a anunțat că este gata să accepte prelungirea perioadei de încetare a focului dar consideră că respectarea reciprocă a acordului, în toți termenii săi, este esențială pentru reluarea negocierilor sub auspiciile ambasadorului Jarring.

Poziția părții egiptene ca și inițiativa sa de a înscrie pe ordinea de zi a dezbaterilor Adunării Generale a O.N.U., imediat după încheierea sesiunii jubiliare, a problemei Orientului Apropiat, se află în centrul activității diplomatice la Națiunile Unite, constituind obiectul a numeroase întrevederi. Agențiile de presă străine semnalează în acest sens convorbirile secretarului de stat al S.U.A., William Rogers, cu ministrul de externe sovietic Andrei Gromîko, cu secretarul general al O.N.U., U Thant, cu ambasadorul Gunnar Jarring, și cu ministrul de externe egiptean Mahmud Riad, în cursul cărora șeful diplomației americane și-a exprimat rezerve serioase în ceea ce privește oportunitatea unei noi dezbateri în Adunarea Generală asupra Orientului Apropiat, dezbatere cerută de R.A.U. pentru 26 octombrie. S.U.A. consideră că o asemenea dezbatere ar putea să prejudicieze soluționării conflictului prin intermediul misiunii Jarring. După convorbirea avută la 15 octombrie cu William Rogers ministrul de externe Mahmud Riad, subliniind că nu a intervenit nici un acord în privința crizei din Orientul Apropiat, declara că R.A.U. va cere în continuare examinarea acestei probleme în plenul O.N.U. „Este necesar să fie găsite noi căi pentru aplicarea rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967", a precizat Riad.

O atenție deosebită acordă presa internațională examinării noilor propuneri sovietice privind soluționarea politică a conflictului din Orientul Apropiat, propuneri care au fost prezentate pe căi corespunzătoare țărilor interesate.

Cairo. Președintele Anwar Sadat depunînd jurămîntul în fața Adunării Naționale. În dreapta, Labib Shukair, președintele parlamentului

New York. Convorbire între ministrul de externe al R.A.U., Mahmud Riad (stînga), și secretarul de stat al S.U.A., William Rogers

În esență, ele vizează o înțelegere între părțile implicate prin contactele mijlocite de Gunnar Jarring pentru traducerea în viață a rezoluției din noiembrie 1967. Aceste propuneri prevăd următoarele : „Începînd din momentul prezentării de către Jarring, la O.N.U., a documentului final asupra căruia s-a realizat un acord, părțile trebuie să se abțină de la orice acțiune care contravine regulamentului încetării stării de beligeranță ; din punct de vedere juridic, încetarea stării de beligeranță și instaurarea stării de pace va interveni în momentul încheierii primei etape a retragerii trupelor israeliene (evacuarea poate fi realizată în două etape) de pe teritoriile ocupate în iunie 1967".

În evoluția situației interne din Iordania, evenimentul central îl constituie semnarea, la 13 octombrie, la capătul unor laborioase negocieri, a unui nou acord iordaniano-palestinian privind reglementarea raporturilor dintre cele două părți. Comentînd această nouă înțelegere, Bahi Laddham, președintele Comitetului Superior Arab, sublinia că el reprezintă un compromis care „va asigura suveranitatea statului iordanian" și „va întări cooperarea dintre autoritățile hașemite și revoluția palestiniană". Clauzele acordului date publicității stipulează, între altele, că „libertatea de acțiune și de mișcare în domeniile politic, militar, social și financiar și în acela al informațiilor este unul din atributele fundamentale ale revoluției palestiniene". În ce privește miliția palestiniană, ea a fost pusă exclusiv sub responsabilitatea comandantului suprem al rezistenței, ea urmînd a se bucura „de deplina libertate de acțiune". Totodată, la mai puțin de o lună după distrugerea sediilor permanente ale organizațiilor palestiniene de la Amman, capitala iordaniană este recunoscută în mod oficial drept „sediul principal al Comitetului Central al Rezistenței pentru toate activitățile sale". Se evidențiază totuși că unul din aspectele fundamentale ale crizei — amplasarea bazelor fedainilor — rămîne, probabil, o clauză secretă a acordului.

Deși după încheierea acordului din 13 octombrie au fost semnalate unele incidente armate în nordul Iordaniei, Comitetul Superior Arab arăta într-un comunicat că „ele sînt de mică însemnătate și nu vor putea influența evoluția spre normalizarea situației din țară", reflectată între altele și de o serie de măsuri adoptate la Amman. Este vorba de reapariția cotidianului rezistenței palestiniene „Al Fatah", suspendat în urmă cu cîteva zile, de eliberarea unui nou grup de persoane arestate în urma incidentelor de luna trecută, ca și de hotărîrea cabinetului iordanian ratificată de regele Hussein de a înlocui pe mareșalul Habes Majali din funcțiile de guvernator militar general și șef al statului major al armatei, funcții care-i fuseseră încredințate la 16 septembrie. Atribuțiile de guvernator militar federal au fost preluate de premierul Ahmed Toukane. În zilele următoare, se anunță la Amman, vor fi luate noi hotărîri pe linia anulării măsurilor excepționale aflate încă în vigoare în Iordania.

Rodica GEORGESCU

reflector

CAZUL DE MAURO

Astăzi, potrivit comentatorilor italieni, imaginea „mafiotului" de odinioară, cu pușca în bandulieră, e înlocuită adesea de aceea a unui om de afaceri aparent deasupra oricăror bănuieli, care acționează din umbră cu cea mai deplină discreție, lichidîndu-și adversarul numai în cazuri de „forță majoră". „Ultimul caz de forță majoră" al Mafiei se numește Mauro De Mauro, ziarist din Palermo, în vîrstă de 50 de ani, dispărut de curînd în mod misterios, în timp ce se întorcea acasă, încărcat cu cumpărături. Martorii oculari declară că l-au văzut ultima dată pe De Mauro coborînd din B.M.W.-ul parcat în fața casei, dar abordat de trei oameni pe care părea să-i cunoască, urcîndu-se din nou la volanul automobilului său și îndreptîndu-se, împreună cu cei trei, spre centrul orașului. Douăzeci și patru de ore mai tîrziu, automobilul părăsit avea să fie găsit pe una din străzile din Palermo. Cît despre Mauro De Mauro — nici o urmă. Ziariștii italieni pun dispariția lui De Mauro în legătură cu ancheta pe care o întreprinsese acesta, în ultimele luni. În urma solicitării cineastului Franco Rosi, De Mauro începuse să cerceteze cauzele morții cunoscutului petrolist italian Enrico Mattei, care a pierit în 1963, într-un ciudat accident de avion, accident atribuit la vremea aceea unui complot al Mafiei. Se pare că De Mauro, în încercarea de reconstituire a crimei, descoperise o pistă ce l-ar fi condus poate la dezlegarea enigmei. N-a mai avut însă timp s-o facă : deasupra lui s-a închis brusc o trapă secretă. În Italia nu puțini comentatori se îndoiesc că se va cunoaște vreodată soarta ziaristului sicilian.

O SOLUȚIE INGENIOASĂ

Doi oameni de știință americani, William Weeks și William Campbell, au prezentat la o recentă reuniune științifică un proiect pentru utilizarea icebergurilor la irigarea pămînturilor deșerte. Este știut că icebergurile reprezintă uriașe rezervoare de apă, cu o puritate ideală pentru irigații. Potrivit celor doi specialiști, pentru reușita acestei operații, dimensiunile icebergurilor ar trebui să fie de 2 400 metri diametru și 240 metri înălțime. Icebergurile ar putea fi alese cu ajutorul sateliților artificiali, ancorați apoi de remorchere și deplasați pînă în regiunile respective. De exemplu, icebergurile din Antarctida ar putea fi folosite pentru irigarea părții nord-vestice a Australiei. Autorii proiectului susțin că masa de apă care ar rămîne după topirea din timpul transportului ar fi suficientă pentru a se iriga peste 3 000 kilometri pătrați de deșert.

ÎN CÎTEVA RÎNDURI • • •

CYMBELINE ȘI GEORGE BROWN

Ce au în comun personajul shakespearian și ex-liderul adjunct laburist, demisionar în martie 1968 și lipsit de mandatul de deputat după recentele alegeri ? Mai întîi trebuie să precizăm că, în cazul de față, „Cymbeline" este numele de cod al unei arme (un radar pentru detectarea mortierelor) pe care laburiștii — arată „The Sunday Times" — au convenit să o livreze R.S.A. nu mai departe decît în martie 1970, adică într-o perioadă în care afirmau că respectă embargoul instituit față de țara apartheidului. Și totuși ce are a face George Brown în acest episod ? Are, pentru că, deși în martie 1970 nu mai făcea parte din guvern, Brown își amintește că în 1967, în calitate de ministru de externe, a trimis — cu știința primului ministru Wilson — un mesaj în care sugera guvernului sud-african să aibă răbdare pînă cînd se va crea (în Anglia) o atmosferă mai puțin defavorabilă livrărilor de arme. Deci Brown nu recomandase vînzarea de arme în dezacord fiind cu premierul Wilson, așa cum s-a crezut în decembrie 1967, ci, cel puțin într-o fază inițială, cu încuviințarea tacită a acestuia.

Este numai una dintre revelațiile stînjenitoare pentru foștii săi colegi pe care le cuprinde volumul de memorii „In My Way" („În felul meu"), al fostului demnitar laburist.

HĂRȚI PENTRU NAVIGAȚIA SPAȚIALĂ

Se apropie ziua cînd navigația spațială în apropierea planetei noastre va deveni prea aglomerată pentru a fi efectuată la întîmplare ; numărul sateliților aflați pe orbită crește de la o săptămînă la alta. Echipajele navelor de cercetare, ale stațiilor permanente și ale navelor de inspecție și aprovizionare a stațiilor permanente vor fi dotate cu hărți indicînd poziția fixă sau orbita diverselor corpuri cerești lansate de om. Toate acestea — se afirmă în volumul (apărut zilele trecute la Londra) „Atlasul Universului" de Patrick Moore — vor deveni realitate înainte de sfîrșitul deceniului al optulea.

VERDICTUL UNUI EXPERT (DOUĂ VARIANTE)

Generalul saigonez Do Cao Tri, comandantul celei de a treia regiuni militare (care include Saigonul), a făcut o apreciere nu tocmai favorabilă privind moralul trupelor sale. Potrivit unor ziare sud-vietnameze, generalul a spus: „din o sută de soldați, 75 dezertează, iar din restul de douăzeci și cinci — numai zece luptă efectiv".

Tri a dezmințit relatarea ziarelor, explicînd că ea urmează unei reuniuni tehnice cu funcționari din ministerul saigonez al apărării : „Reuniunea s-a ținut cu ușile închise și n-am făcut declarații presei. Probabil s-au comis indiscreții și afirmațiile mele au fost deformate". Presa a mai făcut cercetări, rezultatul fiind o nouă variantă : „pentru un soldat căzut pe front, dispar nouă — dintre care majoritatea dezertează". Diferența între variante nu este, de fapt, prea mare...

UN SIMBOL — PENTRU ORICE EVENTUALITATE

La Toronto a fost îngropat un conteiner, ermetic închis. Conținutul : fiole cu substanțe poluante, benzi de magnetofon ilustrînd „ poluarea sonoră", fotografii ilustrînd poluarea aerului și apei, hărți ilustrînd supraaglomerarea. Conteinerul este destinat unei eventuale civilizații viitoare, care ar putea să-și explice, studiindu-l, dispariția precedentei. „Pollution Probe", grupul canadian de combatere a poluării care a organizat această ceremonie simbolică, opinează că, dacă nu se vor întreprinde acțiuni hotărîte de limitare și eradicare a poluării, conteinerul s-ar putea dovedi util...

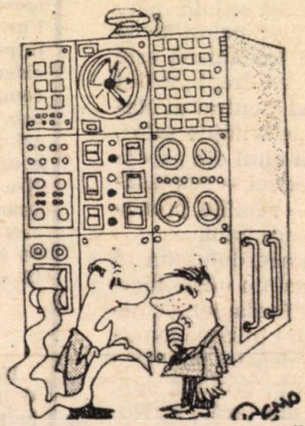

— Și mie mi se pare că rezultatul e absurd, dar ca să-l putem verifica ne-ar trebui 5 ani și 100 de matematicieni...

(Din **L'Europeo**)

UN PRIM-MINISTRU ÎN SPANIA ?

Potrivit informațiilor cotidianului „Pueblo" (editat de sindicatele „oficiale" din Spania) se va cunoaște, la o dată apropiată, numele celui care va fi primul prim-ministru al Spaniei de la instituirea regimului franchist (numirea unui premier fusese, de fapt, prevăzută — prin „legea organică" — încă din 1966). Dacă funcția poate părea nouă, omul care o va îndeplini va fi probabil un politician cu state de serviciu vechi : pronosticurile cele mai insistente se referă la amiralul Carrero Blanco, colaborator apropiat al lui Franco.

GRECIA VA FACE PARTE DIN C.E.E. ?

Un „consiliu de politică activă" și-a început recent activitatea la Atena, avînd ca obiectiv principal căutarea mijloacelor care ar permite, cîndva în viitor, Greciei să adere la Piața comună (guvernul acestei țări a încheiat încă din 1961 un acord de asociere cu „mica Europă" a celor șase). În prezent, așa cum recunoștea, la inaugurarea lucrărilor consiliului, ministrul coordonării economice, Makarezos, agricultura greacă nu ar rezista confruntării cu piața celor șase.

Deocamdată, Comisia C.E.E. a programat pentru miercuri 21 octombrie o dezbatere asupra măsurii de suspendare a asocierii survenită după evenimentele din aprilie 1967.

ÎNGRIJORĂRI ÎN AJUNUL ANIVERSĂRII

Cu trei săptămîni înainte de împlinirea a șase ani de la declarația unilaterală de independență, guvernul minoritar de la Salisbury nu dispune de prea multe elemente pentru un eventual bilanț festiv. S-a impus necesitatea unor restricții la importuri, datorită lipsei de devize convertibile ; exporturile de materii prime sînt afectate de sancțiunile economice (la Blackpool, recenta conferință conservatoare nu a ocazionat așteptata ridicare a sancțiunilor) ; tutunul rhodesian rămîne nevîndut ; agricultura întîmpină dificultăți ; datoria publică a crescut de la 220 milioane de lire sterline în 1965, la 400 milioane ; și nici chiar generozitatea R.S.A. nu este nelimitată.

Dar poate și mai îngrijorător este faptul că guvernul Smith devine, s-ar putea spune, tot mai minoritar : în timp ce populația africană a crescut, din 1962, de la 3,6 milioane la 4,8 milioane, numărul albilor este aproximativ staționar : 237 000. Imigranții albi, deși solicitați, nu se grăbesc să apară, iar un mare număr de tineri albi emigrează.

ÎNCORDARE ÎN QUEBEC

La 17 octombrie 1968, primul ministru Pierre Elliot Trudeau prezenta parlamentului canadian proiectul de lege în baza căruia atît parlamentul cît şi guvernul urmau să folosească două limbi oficiale, franceza şi engleza (nu numai engleza ca pînă atunci).

La 17 octombrie 1970, exact cu doi ani mai tîrziu, poliţia din Montreal a găsit cadavrul ministrului forţei de muncă din Quebec, Pierre Laporte, prima victimă a unui asasinat politic din ultima sută de ani. Ironia soartei a făcut ca Pierre Laporte, fost membru al unui partid separatist moderat, să fie ucis de separatiştii extremişti din aşazisul „Front pentru eliberarea Quebecului" (F.L.Q.). Tragica aniversare marchează o alterare a procesului politic normal, apariţia în prim plan a unor elemente de încertitudine şi dezordine fără precedent în istoria ţării.

Vreme îndelungată, canadienii de origine franceză din actuala provincie Quebec s-au simţit nedreptăţiţi în relaţiile lor cu majoritatea engleză a ţării. Existenţa unor discriminări şi dificultăţi economice (mai serioase decît cele ale provinciilor vecine) au determinat, cu un deceniu în urmă — ca o reacţie — apariţia Partidului Quebechez, cu obiective separatiste dar, după definiţia liderului său, René Lévesque, adept al formulei moderate „independenţă plus federaţie". În alegerile provinciale din primăvara acestui an, Partidul Quebechez a obţinut, pentru prima oară, 24 la sută din voturi, ceea ce la o populaţie de şase milioane reprezintă cam 1 500 000 de simpatizanţi cu idei separatiste, cărora li se adaugă, se crede, încă un milion de cetăţeni care ar dori pentru provincia lor un statut aparte în cadrul Canadei. De doi ani şi jumătate, premierul Pierre Elliot Trudeau, el însuşi francofon, se străduieşte să combată prin toate mijloacele pericolul polarizării şi al unei înfruntări directe între canadienii de origine engleză şi canadienii de origine franceză. O bună parte dintre miniştrii de la Ottawa sînt franco-canadieni, franceza a fost introdusă ca a doua limbă obligatorie în administraţia federală, s-a instituit un program de ajutor economic special pentru Quebec (care dă un sfert din forţa de muncă a ţării, dar suportă 41 la sută din şomaj) etc. În alte provincii ale ţării, Trudeau este criticat, chiar, pentru atenţia deosebită pe care o acordă Quebecului.

Actuala criză a izbucnit însă nu ca o consecinţă a procesului politic normal, ci în marginea lui. Care este însă obiectivul real al aşa-zisului „Front pentru eliberarea Quebecului", numărînd 120 de membri şi după aprecierea ministrului justiţiei, Rémi Paul, circa 3 000 de simpatizanţi activi, aceasta este o chestiune nelămurită şi controversată. Frontul este o organizaţie care şi-a făcut apariţia în anul 1963. S-a presupus că a fost constituit de foşti membri ai Organizaţiei armatei secrete (O.A.S.) care se opusese prin metode de mînă forte proclamării independenţei Algeriei, dar ipoteza n-a fost confirmată niciodată. Şeful mişcării este, se crede, Georges Schloeters şi unii dintre activiştii ei ar fi fost pregătiţi special pentru acte de sabotaj. Frontul de eliberare a Quebecului menţine legături strînse cu Panterele negre, organizaţie antiintegraţionistă a negrilor americani, cu Tupamaros din Uruguay şi cu alte organizaţii similare. I se atribuie 250 de atentate şi asasinarea a şase persoane. În februarie 1969 a săvîrşit, la Bursa din Montreal, un atentat cu bombe care s-a soldat cu rănirea a 29 de persoane.

Politica din Montreal declară acum că, în luna iunie, a zădărnicit un complot urmărind răpirea consulului general al Statelor Unite la Montreal, iar în primăvară a făcut să eşueze o tentativă de răpire a consulului israelian.

Faţă de ultimele acte ale acestei organizaţii, guvernul canadian s-a decis pentru calea luptei prin toate mijloacele. A intrat în vigoare — pentru prima oară în timp de pace — „Actul măsurilor de război", care atribuie guvernului puteri practic nelimitate pentru menţinerea ordinii.

Pierre Laporte, unul dintre liderii partidului liberal din Quebec, ministrul forţei de muncă, răpit cu cîteva zile înainte, a fost ucis de „grupul Dieppe" al Frontului pentru eliberarea Quebecului, care ceruse, în schimbul vieţii lui, punerea în libertate şi transportarea în străinătate a 23 de arestaţi, jumătate de milion de dolari şi altele. Desfăşurarea evenimentelor este cunoscută cititorilor noştri din ziare. Pentru guvernul canadian, dilema, de ordin moral, era greu de soluţionat. Avea sau nu guvernul dreptul de a nu ţine seama de scrisoarea prin care Pierre Laporte îl ruga pe vechiul său prieten Robert Bourrassa, primul ministru al Quebecului, să nu-l sacrifice, să ţină seama că pe umerii săi apasă răspunderea susţinerii a trei familii, cei doi fraţi ai săi fiind morţi? „Dacă guvernul ar fi cedat acestui şantaj brutal, am fi asistat la prăbuşirea ordinii legale şi la înlocuirea ei prin legea junglei", a declarat premierul Trudeau la televiziune vineri noaptea, atunci cînd a anunţat că respinge condiţiile „Frontului" şi că instituie starea excepţională. Atunci, însă, Pierre Laporte mai trăia. Acum nu mai există cale de întoarcere. Care va fi oare soarta diplomatului englez Robert Cross, răpit de altă grupare a aceleiaşi organizaţii?

În momentul de faţă, Quebecul şi întreaga Canadă urmăresc cu încordare acţiunile poliţiei şi ale forţelor armate care, pe de o parte, se străduiesc să împiedice orice noi acte de violenţă şi pe de altă parte, folosesc toate mijloacele imaginabile — inclusiv colaborarea cu poliţia din Statele Unite, pentru a-i prinde pe asasini şi pentru a descoperi unde se află Robert Cross. Cross însuşi a avertizat însă autorităţile că, dacă ele vor da de urma lui, răpitorii îl vor ucide.

Trebuie semnalat faptul că grava criză internă a survenit într-un moment în care guvernul canadian era angajat în importante acţiuni de politică externă. După stabilirea relaţiilor diplomatice cu Republica Populară Chineză, premierul Trudeau se pregătea să plece la New York pentru a lua cuvîntul la sesiunea jubiliară a Organizaţiei Naţiunilor Unite. A fost nevoit să renunţe la această deplasare şi totodată să amîne vizita oficială pe care urma s-o facă în Uniunea Sovietică.

În aceste zile, politica guvernului Trudeau, urmărind armonizarea intereselor dezvoltării tuturor statelor din componenţa Canadei, trece printr-o încercare crucială. Principala întrebare care se pune astăzi este cum vor evolua sentimentele canadienilor de origine franceză: spre o exacerbare a tendinţelor separatiste sau, dimpotrivă, spre sprijinirea autorităţilor federale şi provinciale care se străduiesc să restabilească liniştea şi ordinea.

Felicia ANTIP

Montreal. Oficiile poştale, ca şi celelalte instituţii publice, sînt păzite de armată

Pe una din noile magistrale centrale ale Varşoviei

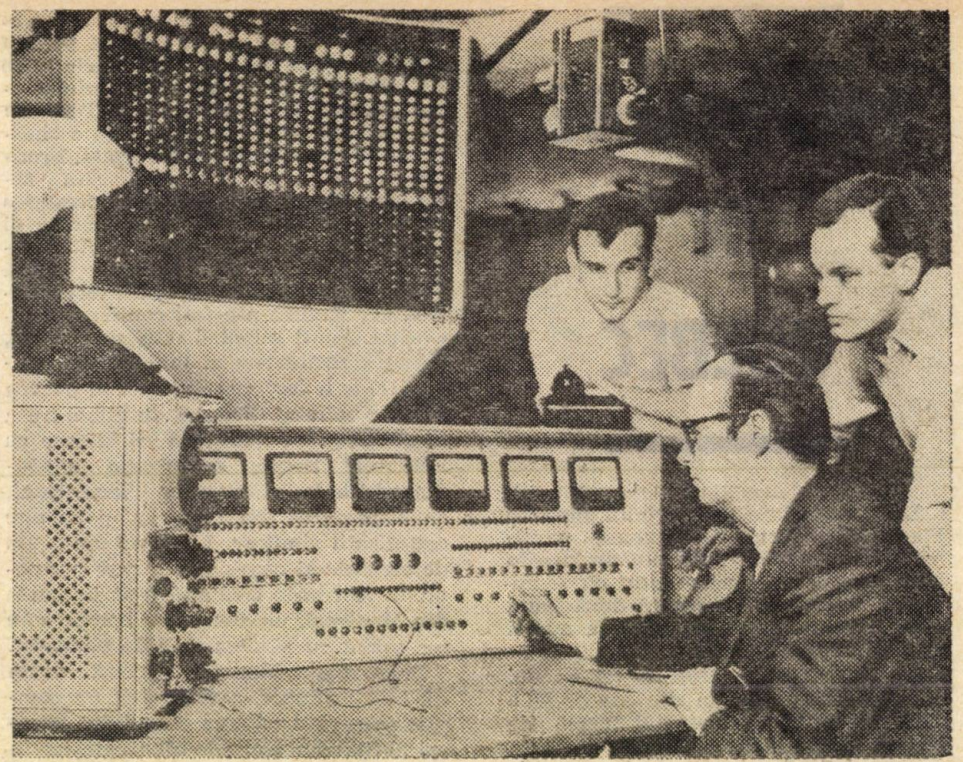

reportaj pe glob

ITINERAR POLONEZ

Dorel Dorian

Varşovia '70 ; sfîrşit de călătorie. Caietele de însemnări îmi sugerează un proiect temerar — un grupaj foarte tehnic despre calculatoarele Elwro, construcţia de nave, uzina de oţeluri aliate — şi nici un rînd (s-a scris oricum destul) despre Oraşul vechi (Stare Miasto), despre parcul Lazienki sau cunoscutul blazon al Sirenei. Pentru originalitate ? Nu numai.

Performanţele electronicii nu mi se par azi mai puţin interesante decît reconstituirea vechilor clădiri varşoviene pe baza unor fotografii şi desene de epocă. Perfecţiunea calculatoarelor Elwro (pro tehnica nuova) este de acelaşi ordin de mărime (aceeaşi desăvîrşire) cu perfecţiunea sonoră a celebrei Capelle din Bydgoszcz („Pro Muzica Antiqua"). Şi mă gîndesc apoi la poezia aparte a unei noi sirene turnată dintr-un oţel aliat...

LUCKY-SHIP

Gdansk, Gdynia, Sopot — triplu oraş portuar (Trojemiasto) şi renumit, indiscutabil cel mai puternic şantier naval polonez. În 1968 — circa 500 mii DWT (tone deplasament) şi locul cinci în lume, mai mult decît prestigios, în domeniul navelor (maritime) pentru export. În perspectivă — realizarea unor coloşi de 100 000 DWT. Faptul că Sopot-ul este, poate, mai cunoscut azi pentru festivalurile sale de muzică uşoară, pare a fi doar un accident. De unde şi butada cu intenţii reparatorii : din Trojemiasto, se spune, ar fi pornit mult mai multe nave de prestigiu (540) decît melodii de succes...

Dar să revenim : în 1948, de pe cala şantierului din Gdansk era lansată prima navă carbonieră de 3 200 tone. După numai 22 de ani, prima navă de 100 000 tone, în construcţie, se pregăteşte pentru marele botez al oceanului.

Trahsatlanticul „Bathory", despre care auzisem la penultima vizită — un vapor pentru 800 de pasageri, care aminteşte antebelicul omonim devenit pe atunci „Lucky-ship" — se află de multă vreme în cursă. Mi se oferă o fotografie a vasului şi mă pomenesc amintindu-mi de echilibrul de forme şi volume iscat cîndva de Jan Wulfu pentru a desăvîrşi cutia de orgă a vechii catedrale din Oliwa. Splendid sugerate, soarele şi stelele lui Jan Wulfu par să urmărească într-un fel splendida trecere pe ape a noului „Bathory".

ACEST LIMBAJ MODERN...

Subsolul polonez este bogat în cărbune ; se extrag anual aproximativ 130 milioane de tone. Din unghiul cifrelor de export, Polonia a ajuns să ocupe locul al doilea în ierarhia mondială (după Statele Unite) şi locul întîi în Europa. (Din cele 500 milioane tone de cărbune polonez exportat după război, ţările socialiste au cumpărat 286 milioane, iar ţările capitaliste 214 milioane tone).

Poate tocmai de aceea la Katowice, în inima principalului bazin extractiv, cărbunelui i se mai spune, pe drept cuvînt, şi aur. Nu aur negru, ci aur real, convertibil direct în orice fel de valută. Productivitatea, ca în orice domeniu, se măsoară şi ea cu egală justificare în aur. Ni se vorbeşte despre experienţa minei „Jan", complet automatizată. Pare un început (după unii un drum), dar producţiile mari, spectaculoase, continuă să le ofere pentru moment soluţia exploatării deschise, cu o mecanizare intensă.

Dar cum să scriem despre cărbuni mai puţin „cifrat" (netehnicist) pentru a interesa publicul larg ? Cum să demonstrăm că problema combustibilului — şi implicit a energiei — este riguros decisivă pentru orice economie ?

Parterul predominant comercial al noilor clădiri de pe Marszalkowska, calitatea şi diversitatea mărfurilor pot constitui, pînă la un punct, un criteriu. Ştim ce se fabrică, putem aprecia calitatea produselor, putem reflecta, în sfîrşit, la problemele aprovizionării, iar prin inerentele raportări dintre preţuri-salarii nu ne este prea greu să estimăm puterea reală de cumpărare a consumatorului mediu. Dar criteriul acesta defineşte doar ziua (prezentul) şi niciodată gradientul acestei deveniri (situaţia de mîine).

Cele 56 miliarde kilowaţi-oră produşi în 1968 şi ritmul de creştere anual al producţiei energetice (de circa 9 la sută) ne conferă o imagine infinit mai exactă asupra economiei poloneze. Mai mult chiar : producţia anului 1938, de 14 ori mai scăzută decît a anului 1968, ne îngăduie o apropiere faţă de situaţia energetică a României antebelice şi o estimare paralelă a eforturilor mari impuse reciproc economiei de dezvoltarea rapidă a puterii instalate.

Preferinţa — justificată mondial — pentru agregatele de puteri foarte mari a constituit un impuls hotărîtor pentru industria constructoare poloneză. Uzinele mecanice „Zamech" din Elbog au fabricat primele turbini de 200 MW. Puterea noilor termocentrale a crescut spre (şi peste) o

Un nou tip de aparatură electronică pentru cercetarea radiațiilor cosmice realizat la Institutul de cercetări nucleare din Lodz

Centrala de la Turoszow, una din sursele sistemului energetic național

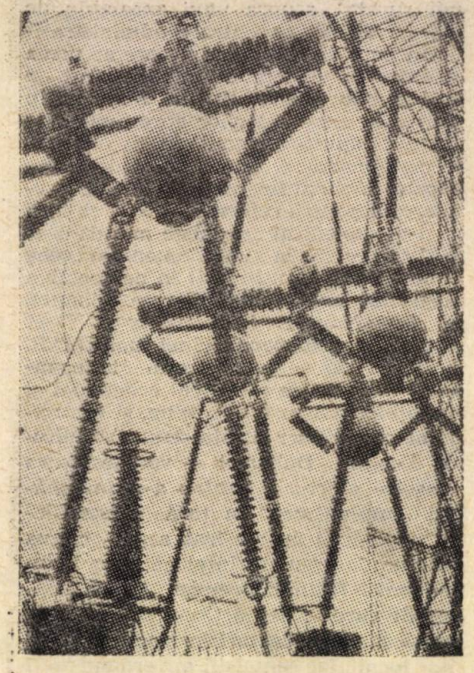

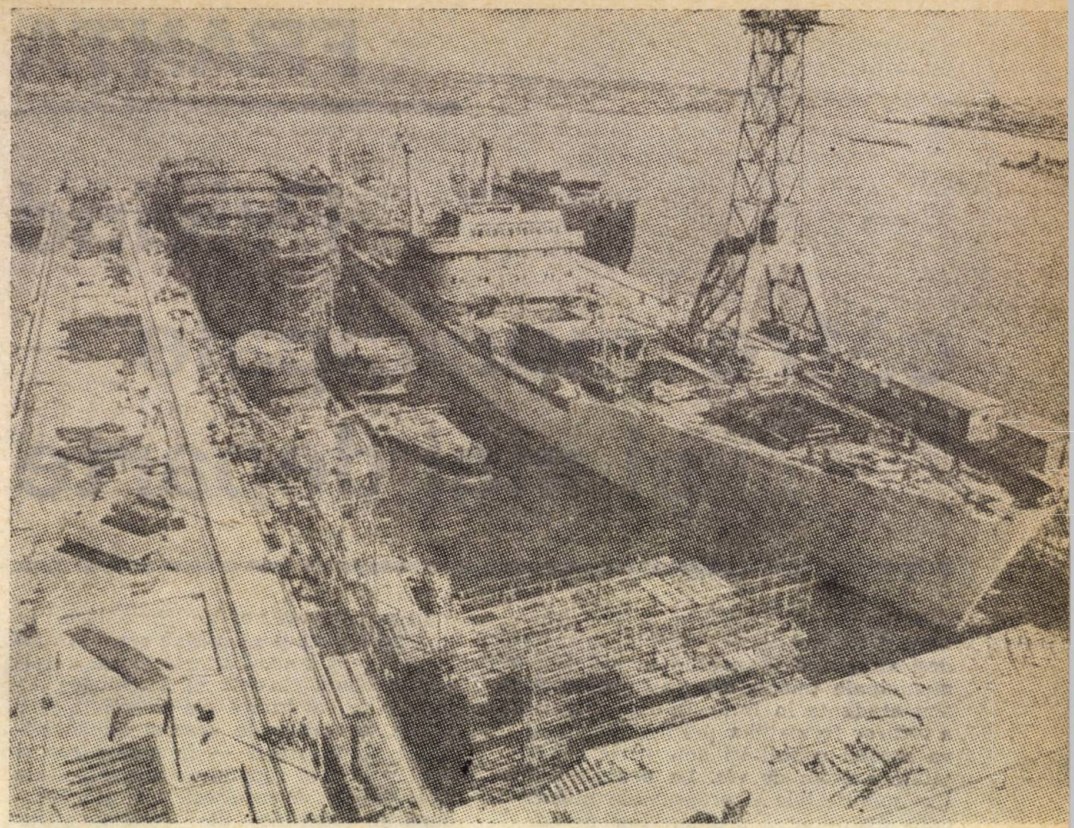

Nave în construcție pe șantierele de la Gdansk

mie de megawați instalați. Rețele puternice de înaltă tensiune asigură alimentarea neîntreruptă a noilor combinate de aluminiu, a marilor complexe chimice.

Pe magistralele de fier ale Poloniei se întîlnesc frecvent Diesele românești. Ni se declară că circulă ireproșabil. Notăm. Constructorii de mașini textile de la Bialsko-Biało au un contract cu Fabrica de lînă integrată — Constanța. La uzina de televizoare — Varșovia, „Electronica" din București este un nume apreciat, de prestigiu. Constructorii de nave din Gdansk livrează traulere flotei noastre maritime. Deloc paradoxal — construim nave de alt tonaj pentru flota Poloniei. La Nowa Huta specialiștii se interesează de randamentul convertizoarelor gălățene.

Schimburile de mărfuri româno-poloneze, în 1970 sînt simțitor mai intense. Ni se livrează echipament naval, nave pescărești, motoare și agregate Wola, articole electrotehnice, instalații miniere, mașini textile, mașini pentru construcții rutiere, strunguri, aparatură și utilaj medical, articole siderurgice, cocs etc. Livrăm conform aceluiași protocol : nave maritime, locomotive Diesel de 2 100 CP, locomotive Diesel hidraulice de 350-450 CP, vagoane de marfă, strunguri, instalații de foraj, armături industriale, motoare, autovehicule, produse petroliere etc. Cu o maximă exactitate sînt precizați, la fiecare produs, parametrii, performanțele. Există un limbaj al parametrilor. Performanțele, laconic, reprezintă argumente. A tranzacționa devine sinonim cu a dialoga.

UN INTERLOCUTOR DIN GENERAȚIA A III-A

Cînd am trecut prin Katovice, computerul metalurg ICL 4-50 era doar anunțat. Pe cartea sa de vizită figura, sub emblemă, profesiunea de titlul deloc onorific : calculator din generația a III-a. Construit după tehnica modernă a circuitelor integratoare, ICL 4-50 îți sugera modest competența printr-o singură cifră : 200 000 operațiuni pe secundă. Dar e necesar un computer atît de perfecționat în metalurgie ? Răspunsul noilor complexe metalurgice se dovedește absolut categoric : marea diversitate a proceselor de producție și gama largă de produse solicită mai mult ca oriunde un calculator apt să rezolve problema organizării, desfacerii și a planificării producției.

Veți achiziționa și dv. — am fost întrebat, mi-amintesc — calculatoare din generația a III-a ?

Dacă amabilii mei confrați întru inginerie și scris vor vizita Tîrgul Internațional București, vor găsi un răspuns mai convingător — aș spune mai palpabil — decît îl schițam noi atunci. Primul calculator din generația a III-a de fabricație românească, executat după o licență Iris, se anunță a fi o gazdă primitoare și un interlocutor corespunzător programat.

Combinatul petrochimic din Plock, fabrica de automobile, uzinele de azot pot să ne comunice date : beneficii, producții globale, export. Infinit mai semnificativ ni se pare faptul că venitul național pe locuitor al țării este astăzi de peste șapte ori mai mare decît cel antebelic. Ritmul mediu de creștere al venitului național între 1951—1968 a fost de 7,1 la sută. Producția industrială a crescut în aceeași perioadă cu 10,9 la sută.

Participarea Poloniei la producția industrială mondială este evaluată și ea în prezent la 2—2,5 la sută, în timp ce producția pe locuitor este de două ori și jumătate mai mare decît media mondială. În sfîrșit, participarea construcțiilor de mașini la export, urcă azi spre 25 la sută din totalul exporturilor.

Butada despre calculatoarele electronice Elwro, care sînt în stare de orice performanță mai puțin una doar — aceea de a se putea substitui emotiv unei plimbări pe aleile parcului Lazienki — a fost lansată de un îndrăgostit de natură și, mai puțin, de natura umană. Statisticile pe care le oferă azi calculatoarele Elwro îngăduie omului polonez al anului 1970 o plimbare mult mai tihnită.

Din planul pe 1970 al Poloniei reținem, înainte de toate, ritmul de 7,3 la sută al producției industriale globale. Este un ritm progresiv, ceva mai scăzut decît media atinsă în anii trecuți. Se prevede în schimb o mărire cu mult substanțială a producției de articole moderne și o limitare a celor depășite, cu preț de cost ridicat. Se mai prevăd : perfecționarea tehnologiilor de fabricație ; o aplicabilitate (și o eficiență sporită) a cercetării științifice, ridicarea gradului de tehnicitate a producției industriale, de serie. Numărul persoanelor angajate în economia socialistă va trece de 10 milioane (ceva mai puțin de o treime din populația Poloniei).

Cifrele ne invită involuntar să reflectăm la dificultățile inestimabile pentru nespecialiști, ale oricărei planificări moderne. Și înțeleg o dată în plus forța de sugestie și strîngența acelui admirabil act artistic — menit parcă anume să ilustreze complexitatea vieții moderne — spectacol purtînd semnătura reputatului Teatru din Wroclaw.

Un om — un creator — înfruntă parcă la nesfîrșit, mereu pe alte planuri, propriul său material de creație. Exigențele sale cresc necontenit, iar înfruntarea vizează perenitatea.

Într-o altă pantomimă, omul este invitat să-și înțeleagă ancorarea în prezent, dependența de realitate, de spațiu. Iar în „Grădina dragostei" — veritabil punct culminant al spectacolului — civilizația modernă, tributară propriilor sale rigori, este chemată să apere aspirațiile și natura cea mai intimă a omului.

Ingratitudinea itinerarului tehnic cît și ariditatea aprecierilor străine de metaforă, dar dublate de statistici precise, continui să nădăjduiesc, ține de prejudecată.

Ceea ce nu înseamnă că n-aș recomanda turistului să întîrzie în acel splendid Stare Miasto.

FRANȚA

Privind către „municipale" — și mai departe

Deși mai sînt cinci luni pînă ce electoratul francez va fi chemat la urne și deși atunci va fi vorba doar de alegeri municipale (mandatele parlamentarilor sînt scadente în 1973), în viața internă a tuturor formațiilor politice, perspectiva acestei consultări determină o activitate extrem de vie. La ordinea zilei sînt manifestele și programele municipale, examinarea propunerilor de candidaturi pe care le-au înaintat federațiile regionale, definirea strategiei și tacticii de urmat. De bună seamă, fiecare partid, fiecare grupare politică privește și dincolo de alegerile din martie, propunîndu-și pe de o parte să obțină în această confruntare maximum de succes posibil, pe de alta să facă din ea o treaptă către dezvoltări viitoare. Preocupări cu atît mai explicabile cu cît au fost „dramatizate" de spectaculoasele alegeri parțiale la Nancy și la Bordeaux.

VOTUL DE ÎNCREDERE

Pentru majoritatea guvernamentală, victoria lui Jean-Jacques Servan-Schreiber în Lorena a jucat rolul unui avertizor. În lunile care s-au scurs de atunci s-a desfășurat în rîndurile ei un dublu efort, urmărind pe de o parte eliminarea propriilor divergențe și asperități, pe de alta îmbunătățirea în suprafață și în adîncime a contactelor cu populația. În ceea ce privește prima direcție, dacă victoria lui Jacques Chaban-Delmas la Bordeaux a fost mai puțin o consecință a acestui efort și mai degrabă un stimulent pentru continuarea lui, votul de încredere pe care Adunarea Națională l-a acordat săptămîna trecută declarației de politică generală a premierului este considerat de majoritate, și nu fără temei, ca manifestarea unei coeziuni redobîndite și care se dorește remarcată. Observatorii subliniază în acest sens cum cei cîțiva deputați gaulliști și republicani independenți care la 16 septembrie 1969, cînd Chaban-Delmas și-a prezentat cabinetul și programul, se abținuseră de la vot, s-au exprimat acum aprobator, cum numărul abținerilor s-a redus și în rîndurile centriștilor participanți la guvern. Se pare, nota a doua zi agenția „France Presse", că deputații majorității au vrut nu numai „să acorde girul lor celor treisprezece luni de gestiune guvernamentală și să exprime o încredere reînnoită pentru activitatea viitoare", dar și „să sporească printr-un succes parlamentar fără precedent victoria netă pe care premierul a dobîndit-o în septembrie la Bordeaux".

Îndeobște, un vot de încredere în parlament are prea puține repercusiuni asupra unei consultări electorale municipale. Omul chemat să desemneze organele de conducere ale colectivităților locale se călăuzește deseori după calitățile gospodărești — în multe cazuri verificate prin repetate realegeri — ale candidaților. Aceasta este una din preocupările esențiale ale componenților majorității. „Pentru U.D.R. („Uniunea pentru apărarea Republicii", partidul gaullist), scria nu de mult „Le Figaro", bătălia este importantă : implantarea în localități a uniunii nu e corespunzătoare locului pe care îl ocupă pe plan general și, firește, vechii notabili stinghereșc pe reprezentanții puterii centrale. De aceea, uniunea a și consimțit la multe sacrificii : deseori, militanți fideli au fost invitați să cedeze locul unor candidați cu șanse de succes, negaulliști chiar sau neangajați politic, cărora nu li se cere decît o luare de atitudine în favoarea actualului președinte al Republicii". În cazul dezbaterii parlamentare de săptămîna trecută s-ar putea ca ea să aibă repercusiuni în campania electorală, dat fiind accentul pe care premierul, definind orientările politicii guvernului în viitorul imediat, l-a pus asupra intențiilor de a atenua „inegalitatea excesivă a condițiilor sociale", asupra necesității de a se evita ca dificultățile actuale ale vieții urbane să devină „criza civilizației urbane care bîntuie în alte țări", asupra preocupărilor de a înlesni „imensa transformare a lumii rurale", asupra unui ansamblu de măsuri de desconcentrare administrativă în curs de elaborare și care ar urma să intre în vigoare treptat începînd de la 1 ianuarie 1971. Revine frecvent în rîndurile comentatorilor aprecierea că o parte a deputaților gaulliști, de orientare conservatoare, sînt departe de a împărtăși înclinațiile proclamate ale premierului pentru reforme — ceea ce însă nu i-a împiedicat „să guste mai cu seamă" în declarația guvernamentală „ceea ce le apărea ca utilizabil în perspectiva alegerilor municipale" (Pierre Rohanet, în „Le Nouvel Observateur"). Fapt este că, în următoarele cinci luni, U.D.R. și aliații săi — republicanii independenți conduși de ministrul economiei și finanțelor, Giscard d'Estaing, și centriștii al căror lider e ministrul agriculturii, Jacques Duhamel — vor desfășura energice eforturi pentru a-și îmbunătăți „implantarea" în țară. „Giscardienii" de altfel au realizat acum cîteva luni un început de înțelegere cu independenții fostului premier Antoine Pinay de care se despărțiseră acum cîțiva ani și care au legături în rîndul notabililor locali, iar centriștii guvernamentali caută să valorifice toate canalele prin care continuă să comunice cu omonimii lor din opoziție.

CHEIA DE BOLTĂ A UNEI STÎNGI UNITE

În rîndurile opoziției, însemnătate din punct de vedere al raportului de forțe are numai opoziția de stînga. Dar, scrie Raymond Barrillon în „Le Monde", „nu putem decît să constatăm, încă o dată, că diviziunile și incertitudinile opoziției necomuniste constituie unul din atu-urile majorității". Diviziunile și incertitu-

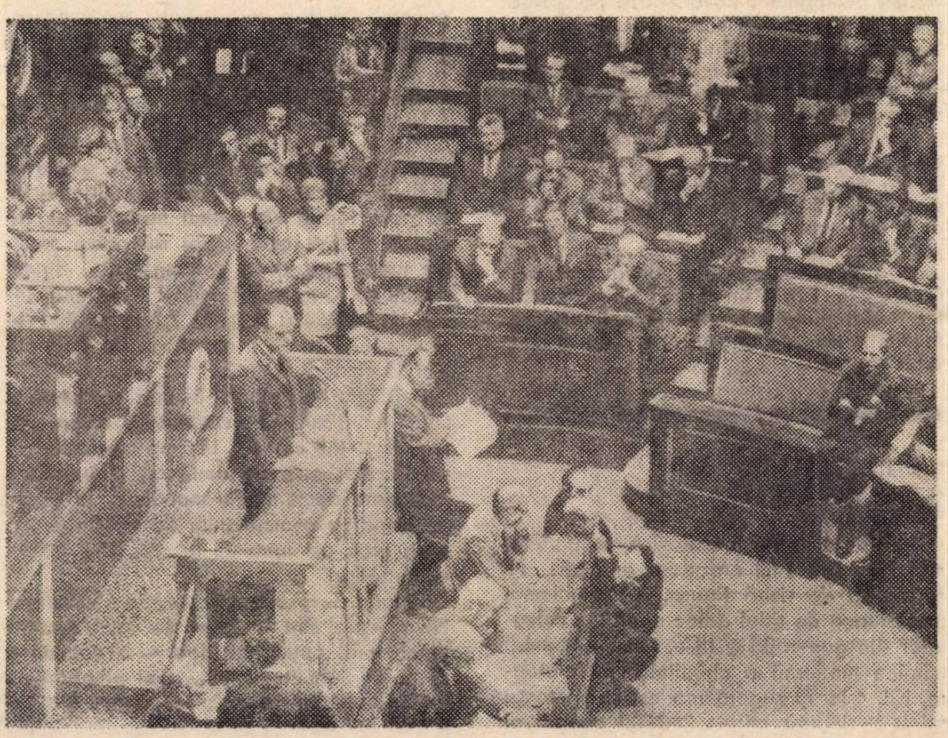

Premierul Chaban-Delmas prezentînd Adunării Naționale declarația de politică generală

dinile afectează pe de o parte viața internă a partidului radical, pe de altă parte viața internă a partidului socialist, în fine relațiile celor două partide între ele și cu alții — iar comuna origine a frămîntărilor se află în incapacitatea acestor formații de a opta coerent și consecvent între stînga și dreapta. Eforturile stăruitoare ale partidului comunist în favoarea unității de acțiune a tuturor forțelor stîngii se lovesc de această labilitate devenită cronică. Care grevează mai cu seamă, ca o permanentă ipotecă, libertatea de mișcare și perspectivele de viitor ale partidului socialist.

De la despărțirea lui de comuniști — și este de atunci o jumătate de secol — acest partid a fost totdeauna agitat de tendințe contradictorii, una orientată către legături strînse și cooperare leală cu partidul comunist, cealaltă sedusă de asocieri în zona centrului-stînga și chiar a centrului pur și simplu. În vremea din urmă, opoziția între aceste tendințe s-a agravat ca urmare a deplasării spre dreapta a partidului radical — partener tradițional al socialiștilor — sub influența lui Jean-Jacques Servan-Schreiber : ajuns în timp record secretar general al radicalilor și nerăbdător să se vadă, tot în timp record, lider al unei „uniuni a reformatorilor" care să se întindă de la dreapta stîngii la stînga dreptei, acesta hărțuiește neîncetat pe socialiști, alternînd invitațiile ultimative cu diatriba. (În realitate, dincolo de aparenta nestăpînire verbală, J.-J. S.-S. urmărește foarte sistematic să provoace o ruptură propriu-zisă între aripa dreaptă a socialiștilor — pe care și-ar putea-o asocia — și aripa care continuă să se declare de convingeri marxiste. Ceea ce își propun de asemenea și alte personalități radicale, preferînd însă modalități de acțiune mai discrete, care să nu zgîndăre susceptibilitățile socialiștilor : de unde, dezavuarea în cîteva rînduri de către președintele radical Maurice Faure a invectivelor pe care și le îngăduie explozivul secretar general).

Dilema socialiștilor s-a tradus în mod foarte sugestiv în meandrele pe care le-au descris, de la sfîrșitul vacanței și reluarea activității politice pînă la reuniunea de la sfîrșitul săptămînii trecute a consiliului național, dezbaterile pentru definirea activității partidului în viitorul imediat. La sfîrșitul lui septembrie era dat publicității „Planul de acțiune socialist", adoptat cu o majoritate covîrșitoare — unanimitate minus opt voturi — de congresul ținut anul trecut la Issy-les-Moulineaux, considerat congres constitutiv al Partidului Socialist (în locul vechii S.F.I.O.). Definitivat într-o reuniune a comitetului director, documentul — al cărui text concentrat îl publicăm în paginile 26—27 — exprima orientări programatice și tactice care determinau pe secretarul general adjunct al partidului comunist, Georges Marchais, să declare că, deși programele celor două partide arată clar „că noi sîntem comuniști și vrem să rămînem comuniști, că socialiștii sînt socialiști și intenționează să rămînă socialiști", este posibilă „înțelegerea între partidele noastre așa cum sînt ele, pentru a lupta împreună", cu atît mai mult cu cît există între programele celor două partide „convergențe importante".

Cu toate acestea, în ajunul reuniunii de sîmbătă și duminică a consiliului național al socialiștilor, trei teze își disputau adeziunea participanților. Cea dintîi, susținută de un număr de federații, printre care cea pariziană, se inspira în mod nemijlocit din hotărîrile congresului de la Issy-les-Moulineaux, care optase pentru o politică de unitate a stîngii, și preconiza alianța cu comuniștii pe de o parte, cu radicalii pe de alta, excluzînd asocierile cu centriștii. Unii dintre partizanii acestei rezoluții precizau ceea ce înțeleg prin centriști, cerînd ca textul să menționeze că nu se vor putea încheia alianțe decît „cu acei membri ai partidului radical care recuză orientarea centristă pe care o exprimă actualmente Jean-Jacques Schreiber". Cea de a doua, prezentată în termeni aproape identici de federația Nordului (avînd sprijinul deputatului André Chandernagor, unul din liderii tendințelor de dreapta în partid) și de federația Gurile-Ronului (a cărei vedetă este primarul Marsiliei, Gaston Defferre) afirma că „partidul nu are nici un motiv să se despartă în bătălia municipală de acei democrați care s-au opus fără echivoc și în mod constant puterii actuale", preconizînd coaliții din care „să nu fie excluși decît U.D.R. și aliații ei" — ceea ce extinde departe spre centru, și chiar ceva mai încolo, zona alianțelor posibile. A treia teză, expusă nu ca atare ci ca o „contribuție la dezbatere", emana de la secretariatul național al partidului, traducînd în primul rînd preocuparea de a da satisfacție și unora și celorlalți, spre a evita o agravare flagrantă a divergențelor. Este ceea ce reflectă și rezoluția adoptată în cele din urmă de consiliul național, care invocă principiile de la Issy-les-Moulineaux, dar acordă federațiilor libertatea de a se alia în alegerile municipale după criterii de oportunitate locală și lasă în seama congresului, care se va întruni la anul, sarcina de a statua în materie de opțiuni fundamentale.

Tot săptămîna trecută a avut loc, la Vitry, lîngă Paris, o plenară a Comitetului Central al P.C.F. În pregătirea alegerilor municipale, dar depășind larg acest cadru prin natura și importanța temelor abordate. Într-adevăr, într-un raport despre „situația politică și sarcinile partidului", Georges Marchais a făcut bilanțul convorbirilor care se desfășoară de zece luni între comuniști și socialiști, a subliniat din nou „convergențele numeroase și importante" care s-au exprimat cu acest prilej, s-a referit, de asemenea, la divergențele (de ordin tactic și de ordin principial) care subzistă între cele două partide, dar care nu împiedică o luptă comună. Secretarul general adjunct al P.C.F. a adresat încă o dată socialiștilor chemarea de a căuta împreună cu comuniștii realizarea „unui acord politic fundamental, solid și leal", de natură să constituie cheia de boltă a unei uniuni a stîngii din care P.C.F. „nu înțelege să excludă nici o forță hotărîtă să acționeze fără echivoc pentru o schimbare democratică profundă, mai cu seamă dacă este vorba de P.S.U. sau despre acei radicali care sînt pe bună dreptate revoltați de manevrele unor Servan-Schreiber și Maurice Faure...".

Fără îndoială alegerile municipale au limitele lor. Fără îndoială, pînă la evenimentul electoral mai este aproape o jumătate de an. Dar pentru că momentul este unul în care absolut toate formațiile în competiție evocă necesitatea unor transformări, unor reforme, unor mutații, unor înnoiri, apare clar că pregătirea acestei consultări electorale vizează dincolo de ea. Ceea ce face din viața politică franceză în lunile care vin o perioadă extrem de interesantă.

Florica ȘELMARU

CIPRU : Dialogul intercomunitar

Consemnînd recenta reluare a consultărilor în problema autoadministrării locale, care se desfășoară între reprezentanții celor două comunități cipriote, organele de presă aparținînd celor două părți n-au omis să sublinieze că un rezultat pozitiv al acestor discuții ar influența în bine dialogul intercomunitar.

Suspendate în luna iulie anul acesta, din cauza alegerilor separate pentru cele două parlamente, convorbirile intercomunitare au fost reluate la 21 septembrie. Această fază, a patra de la debutul discuțiilor (iunie 1968), urma să fie ultima în concepția interlocutorilor. Persistența divergențelor din pozițiile ambelor delegații a îndepărtat însă perspectiva unei rezolvări definitive și a prelungit durata dialogului. Neînțelegeri fundamentale se manifestă în primul rînd în legătură cu autonomia pe care o reclamă pentru sine comunitatea turcă. Conducătorii ei insistă asupra unei soluții care să favorizeze o largă autonomie administrării proprii. În sprijinul ideilor lor, reprezentanții ciprioților turci insistă asupra existenței unor nuclee de armată, poliție, justiție și chiar economie proprii, pe care le-ar fi dezvoltat în ultimii doi ani.

Această cale, se apreciază în cercurile politice de la Nicosia, duce însă spre un stat bazat pe o formulă separatistă sau federalistă, soluții constant respinse de conducerea cipriotă. Președintele Makarios a subliniat în repetate rînduri că aderarea la o asemenea formulă ar însemna pentru Cipru sfîrșitul independenței sale și alunecarea în zona de influență N.A.T.O., ceea ce ar contraveni intereselor poporului cipriot. Preocuparea esențială a guvernului de la Nicosia — spun reprezentanții săi — rămîne păstrarea unității și independenței țării. O soluționare reală a problemei cipriote trebuie să țină seama de acest lucru. Și ea poate izvorî numai din discuțiile pe care le poartă și le va purta probabil încă un timp reprezentanții celor două comunități. În această direcție nu timpul, ci rezultatul obținut contează. De aceea, declarațiile celor doi șefi de delegații : Glafkos Clerides, din partea ciprioților greci și Rauf Denktash, din partea ciprioților turci, că și în această fază a convorbirilor opiniile rămîn divergente au fost consemnate fără îngrijorare, esențial considerîndu-se faptul că eforturile pentru o soluționare prin forțe proprii continuă.

IRAN

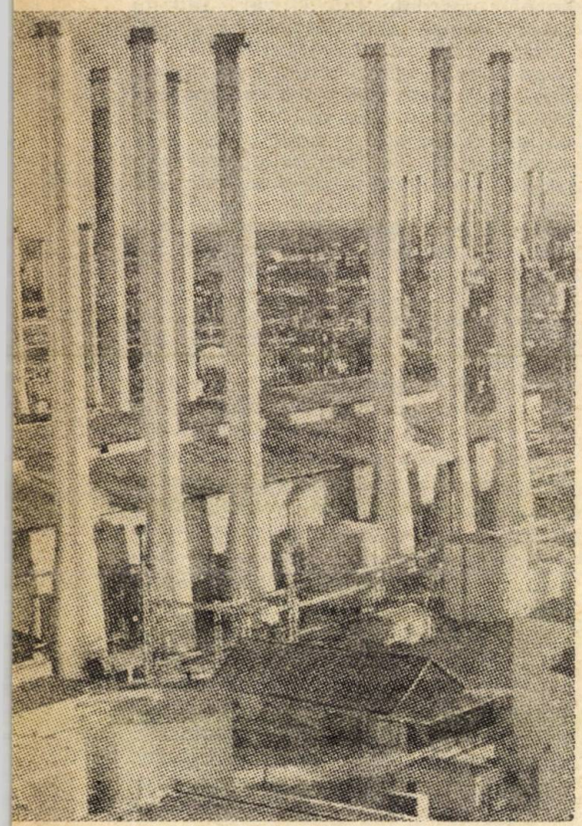

Rafinăria de la Abadan

REPERELE DEZVOLTĂRII

Dacă europeanul care vine pentru prima oară la Teheran pleacă de acasă cu ideea preconceptă că va întîlni o cetate persană (eventual cu anumite comodităţi), odată ajuns în cunoştinţă de cauză îşi va da seama că se află, de fapt, într-un oraş cu un puls extrem de dinamic, cu vădite trăsături moderne, iar locuitorii capitalei vor fi foarte dispuşi să-i explice cui se datorează acest lucru, care au fost etapele parcurse şi încotro se îndreaptă viaţa, atît de complexă, a capitalei. Dacă teheranezii îşi beau zecile de ceşcuţe de ceai zilnice, după un ritual care era valabil şi acum două sau trei secole, ei fac acest lucru astăzi între aparate de radio şi televizoare, între telefoane şi scări rulante. Într-adevăr, ritmurile progresului tehnic contemporan încep să domine viaţa întreprinderilor, străzilor, caselor. Semnificativ îmi apare însă faptul că dacă la Teheran deceniul şapte a penetrat larg, în moduri dintre cele mai evidente, tendinţa este la fel de palpabilă şi în restul ţării.

Observatorii politici, economiştii, toţi cei care într-un fel sau altul sînt interesaţi de realităţile iraniene, sînt unanimi în constatarea că Iranul se află astăzi angrenat într-un extrem de amplu proces de modernizare, industrializare, de ascensiune spre nivelul atins de ţări cu o economie dezvoltată. Firește, rezultatele concrete înregistrate astăzi nu s-au instalat brusc în peisajul economiei iraniene. Dar tendinţa, direcţia majoră în care a pornit economia iraniană, precum şi o serie de succese incontestabile obţinute pînă acum conferă o bună perspectivă şi consolidează, în acelaşi timp, treptele drumului parcurs pînă în prezent.

Care sînt însă direcţiile principale ale programului de dezvoltare al Iranului? „Carta" dezvoltării este denumită în Iran „Revoluţia albă" şi reprezintă, prin cele 12 puncte ale sale, o radiografiere ştiinţifică a tuturor sectoarelor ce sînt chemate să facă corp comun în vederea realizării unui organism social-economic echilibrat, armonios dezvoltat. Document de bază al dezvoltării multilaterale a ţării, „Revoluţia albă" stabileşte, prin fiecare punct al său, aportul ce urmează să îl concretizeze fiecare sector de activitate, fie că este vorba de industrie, agricultură, ştiinţă şi tehnică, cultură sau sănătate. Întrucît fie şi o succintă trecere în revistă a acestor aspecte ar risca, în economia unui articol, să rămînă incompletă vom aborda principalele repere ale pivotului economiei unei ţări — industria.

Oricine a avut posibilitatea să stabilească, în Iran, contacte directe cu viaţa industrială a ţării, şi am avut această ocazie, îşi poate da seama că în momentul de faţă „harta" productivă înregistrează o netă deplasare spre sectoarele industriei grele. La capătul fluxurilor tehnologice ale industriei naţionale apar, tot mai frecvent şi în cantităţi din ce în ce mai mari, produse ale industriei petrochimice, maşini agricole, maşini-unelte, aparate electrice, utilaje de cele mai diferite tipuri etc. Diversificarea producţiei industriale, creşterea ponderii ei pe ansamblul economiei iraniene stimulează, în mod firesc, celelalte sectoare ale producţiei de bunuri materiale şi determină, în acelaşi timp, creşterea nivelului de trai al populaţiei. În ultimii trei ani venitul pe locuitor a înregistrat o creştere de peste 25 la sută, ceea ce marchează ritmul extrem de rapid al prefacerilor din economia Iranului. Totodată, în legătură cu ritmul susţinut al industrializării ţării, o cît de grăbită privire asupra ultimului plan (1968—1972), cel de-al patrulea, oferă constatarea că în comparaţie cu cel de-al treilea plan în cadrul căruia din cele 5 miliarde de dolari alocate pentru dezvoltare, industriei îi reveneau 11 la sută, în actuala perioadă din 11 miliarde de dolari, sectorului de bază al economiei îi revine 25 la sută. Trebuie să remarcăm, pentru că ne referim la un domeniu a cărui pondere şi influenţă este fundamentală în viaţa unui organism economic, că autorităţile iraniene au conferit sectorului public un rol preponderent în industria constructoare de maşini, chimică şi metalurgică, tocmai pentru ca statul să poată controla, în bune condiţiuni, aceste pîrghii esenţiale în comanda oricărei economii în dezvoltare. Rezultatele unei asemenea politici nu au întîrziat să se vadă; ca urmare a industrializării rapide şi a programului de investiţii, publice sau private, dintr-o serie de sectoare ale vieţii economice, ritmul anual de creştere de aproximativ 11 la sută a devenit un fapt concret.

La marginea Isfahanului, celebrul centru cultural, s-a ridicat oţelăria „Aryamehr" prevăzută să dea în 1971 o producţie de 600 000 tone; lîngă Arake urmează să se deschidă o întreagă industrie de echipament greu şi de aluminiu; de la Tabriz pleacă tractoarele realizate în colaborare cu specialiştii români; la Teheran „Iran National" trimite spre şoselele ţării şi nu numai ale ei, camioane, autovehicule, autoturisme. Se mai pot da multe exemple pentru a ilustra spaţiul industrial al Iranului în continuă extindere.

Paralel cu dezvoltarea industriei şi economiei ţării creşte şi necesitatea angrenării ei mai ferme în cadrul schimbului internaţional de valori. Diversificîndu-şi capacitatea economică, exploatîndu-şi cu mijloace moderne bogatele resurse naturale, Iranul a devenit un partener din ce în ce mai activ în domeniul relaţiilor comerciale externe. Legăturile bune între România şi Iran, relaţiile comerciale bilaterale atît de fructuoase între cele două ţări pot fi luate ca exemplu de colaborare şi cooperare reciproc avantajoasă. După cum se ştie aceste excelente legături au fost consolidate şi li s-au creat perspective deosebit de favorabile în urma vizitelor oficiale reciproce efectuate la cel mai înalt nivel de către preşedintele Nicolae Ceauşescu şi Şahinşahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr.

În zilele vizitei oficiale în Iran a tovarăşului Nicolae Ceauşescu mă aflam la Teheran, Calda simpatie cu care a fost primit şi apoi înconjurat de-a lungul întregii călătorii aveam să o înţeleg mai profund datorită unei întîmplări petrecute la cîtva timp după încheierea vizitei preşedintelui român. Mă aflam în drum spre Babol Sor, staţiune situată pe litoralul sudic al Mării Caspice. De-a lungul şoselei care ieşise din munţii Elburs, peisajul cedase din aridităţea apăsătoare şi monotonă de pînă atunci şi, la un moment dat, drumul continua numai printre ferme toropite de o fabuloasă luxurie vegetală. Un singur element mobil în acest cadru de basm: Un tractor înainta printre brazde. Poate nu i-aş fi dat atenţie dacă însoţitorul, cu un zîmbet prietenesc, nu mi-ar fi spus: „Tractorul e românesc... Pentru fermierii de aici tractoarele înseamnă viaţă aşa cum irigaţiile înseamnă viaţă de partea cealaltă a munţilor..."

Ecourile industriei româneşti căpătau un sens profund, la mii de kilometri de patrie, pe cîmpurile persane răscolite de un puls nou.

Radu BUDEANU

Corespondență din Viena de la Petre Stăncescu

O industrie cu tradiție

Există în Austria, ca pretutindeni de altfel, localități puțin cunoscute marelui public. Lipsite de mari atracții turistice — festivaluri muzicale, case memoriale unde au văzut lumina zilei genii naționale, biserici și castele patinate de vreme — ele sînt ocolite de năvalnica migrațiune estivală. Ghidurile le menționează, în cel mai fericit caz, ca puncte de orientare pe rutele clasice recomandate. Mă gîndesc la orașele îndeosebi industriale, unde generații și generații de oameni și-au adus o contribuție de prim ordin la ansamblul realizărilor ce definesc Austria contemporană.

Peisajul austriac, apreciat din totdeauna, devine mai atractiv prin tot ceea ce îi adaugă munca omului în desăvîrșirea frumuseților naturii. De neimaginat ar fi astăzi împrejurimile Innsbruckului fără „Podul Europa", construcție din cele mai îndrăznețe ce străbate Valea Sill pe o lungime de 715 metri, pe piloni ridicați pînă la 180 de metri înălțime. Un farmec diminuat ar avea masivele muntoase fără amenajările hidroenergetice din văile „Kaprun" și „Ill", cu lacurile lor de acumulare, ca niște perle în coroana mereu strălucitoare a piscurilor alpine.

Și, pentru că în cele din urmă ne vom referi la așezări industriale, la uzinele metalurgice din aceste localități, ni se pare interesantă legenda prin care orice partener de discuție dorește să-și ilustreze concret preferințele dar și virtuțile oamenilor ce au populat de-a lungul veacurilor meleagurile de azi ale Austriei. Legenda spune că flăcăi plini de viață s-au aflat deodată în fața unui duh bun ce voia să-i răsplătească. Ei aveau de ales între bogății de aur și banalul metal — fierul, oferit însă în cantități îndestulătoare pentru „o veșnicie". Opțiunea lor s-a oprit la fier, prelucrarea lui devenind una din cele mai vechi îndeletniciri, meșteșugul îndrăgit al atît de multor oameni.

În uzinele moderne de azi se păstrează cu venerație ciocane și foraje, unelte primitive în comparație cu tehnica de astăzi, dar evocatoare pentru drumul străbătut pînă la performanțele contemporane. O grijă deosebită se observă în ținerea unei evidențe minuțioase a tot ceea ce constituie pionierat austriac.

Nu demult, a fost reamenajată piața principală a orășelului Muerzzuschlag. Cu acest prilej, a fost instalată aici o fîntînă arteziană din oțel inoxidabil, oferită de uzinele Schoeller-Bleckmann din localitate. Darul amintește atît de îndelungata tradiție a acestei frumoase așezări în producerea oțelului, cît și de faptul că aici, în jurul anilor 1912, a început o importantă fază în fabricarea oțelului inoxidabil. În aprilie-mai 1914, inginerul Max Mauermann a turnat la uzinele din Muerzzuschlag oțel conținînd crom și nichel. Concernul german Krupp a revendicat însă prioritatea. A urmat un lung proces, încheiat în 1929 cu recunoașterea drepturilor firmei austriece și a operei de pionierat a inginerului Mauermann. Astăzi Schoeller-Blackmann produce 700 sorturi de oțeluri speciale.

Inventatorii austrieci au realizat după cel de-al doilea război mondial procedeul „L.D." de fabricare rapidă a oțelului prin insuflarea de oxigen, metodă care s-a impus rapid în industria siderurgică. Austria furnizează, de asemenea, oțeluri speciale pentru industria atomică și este leagănul metalurgiei pulberilor fără de care ar fi de neimaginat navigația spațială, construcția de fuzee și avioane cu reacție.

Cunoscînd aceste coordonate, vom înțelege de ce jubileul de 100 de ani al firmei Boehler a fost marcat săptămîna trecută, cu toate onorurile posibile și sărbătorit în capitală în prezența celor mai înalți demnitari ai țării. Uzinele Boehler constituie cel mai mare producător de oțeluri speciale din Austria și una din cele mai importante unități a industriei etatizate. Sediul principal al firmei se află la Kapfenberg. Așezarea număra pînă la sfîrșitul secolului trecut 2 500 de oameni ; azi, orașul are peste 30 000 de locuitori, iar 50 la sută din populația muncitoare își cîștigă existența în întreprinderile Boehler.

Realizările meritorii ale firmei Boehler se înscriu în efortul general al industriei austriece de a mări cota produselor finite în exporturile țării, ca o condiție pentru consolidarea economică și pentru evitarea consecințelor fluctuațiilor nefavorabile din comerțul mondial cu materii prime. Anul trecut, volumul produselor finite a atins 52 la sută din programul uzinelor Boehler. Uzina produce o gamă extrem de largă de oțeluri și aliaje speciale, unele folosite în industria de avioane, instalații pentru industria chimică, mașini.

Totodată, concernul depune o intensă activitate în domeniul cercetării. Și aici se amintește de o tradiție a Kapfenbergului : punerea în funcțiune, cu peste o sută de ani în urmă, a primului furnal Siemens-Martin, „în țările germane", cum menționează cronicarul. Continuînd această tradiție, în uzinele Boehler 200 de persoane, în mare parte cu titluri academice, se ocupă cu activitatea de cercetare și dezvoltare. Rezultatul acestui travaliu este concretizat în peste 1 000 de patente proprii și în cele aproape 50 milioane de schillingi pe care întreprinderea i-a primit în ultimii ani de la diferite firme din lume pentru patentele puse la dispoziție.

O istorie cu mult mai scurtă, dar cu bilanțuri nu mai puțin meritorii, are combinatul Voest. Uzinele acestuia, situate în cea mai mare parte la Linz, pe Dunăre, cu un port fluvial propriu, își datorează dezvoltarea unei necesități economice : transferarea noilor centre ale industriei grele din văile înguste ale Alpilor pe marile artere de transport și de curent electric. În activitățile uzinelor etatizate Voest sînt angajați aproape 24 000 de salariați, de peste cinci ori mai mult ca în 1946.

Voest constituie „inima economiei austriece", cum spunea cancelarul Bruno Kreisky, cu prilejul recentei vizite a președintelui Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu. Voest a dat, în 1969, 1,93 milioane tone de fontă, 2,27 milioane tone de oțel brut, 1,86 milioane tone tablă. Multe firme din lume realizează caroseriile automobilelor din tablă fabricată la Linz.

După cifra sa de afaceri, Combinatul Voest este considerat cea mai mare întreprindere austriacă. Programul de investiții pentru următorii zece ani, aprobat de consiliul director, permite să se presupună că acest loc de frunte va fi păstrat.

În ansamblul economiei naționale, activitățile uzinelor menționate acoperă o dublă funcție : pe plan intern, ele creează locuri de muncă pentru zeci de mii de oameni, pe plan extern, ele favorizează afirmarea Austriei în circuitul mondial de bunuri materiale. Redobîndindu-și independența, după grele încercări ale istoriei, poporul austriac își exprimă tot mai hotărît dorința de a contribui la realizarea păcii și colaborării între popoare.

Viena, 20 octombrie,

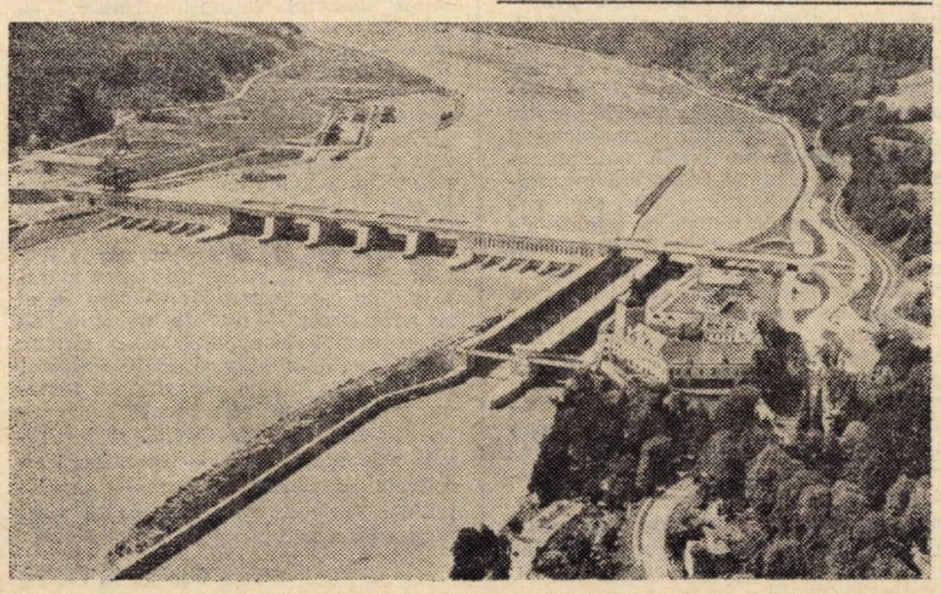

Amenajarea hidroenergetică de la Ybbs-Persenberg, pe Dunăre

lumea în cărți și reviste

Două lucrări despre O.N.U.

La Națiunile Unite, sesiunea jubiliară dedicată împlinirii a 25 de ani de existență și activitate a Organizației a intrat în cea de-a doua săptămînă a desfășurării sale. Moment marcant în viața internațională, actuala sesiune — pusă sub egida pace-securitate-progres, concentrînd deopotrivă sensul acțiunii Organizației, ca și esențialele năzuințe ale popoarelor lumii — prilejuiește un amplu bilanț al operei O.N.U. în acest agitat sfert de secol de istorie. Interesului opiniei publice din țara noastră pentru Națiunile Unite — expresie a atașamentului ferm al poporului nostru față de scopurile și principiile Cartei, a contribuției de substanță și plină de consecvență pe care România o aduce la atingerea țelurilor Organizației — Editura Politică îi răspunde prin publicarea a două interesante și utile volume : *„Carta O.N.U. — document al erei noastre"* și *„Organizația Națiunilor Unite și instituțiile sale specializate"*, apărute în aceste zile.

Prima lucrare, avînd ca autori pe A. Bolintineanu și M. Malița, este mai mult decît o exegeză a Cartei și a locului ei în istoria relațiilor internaționale, așa cum titlul ne-ar tenta să credem la prima vedere ; ea reprezintă o nouă și reușită încercare de meditație și sinteză asupra însăși Organizației Națiunilor Unite. Cu erudiție și spirit sintetic, autorii trec în revistă evoluția ideii de organizație internațională, stăruind asupra resorturilor și finalităților unora sau altora dintre conceptele avansate în acest sens în diverse perioade istorice. Cu ochii juristului, istoricului sau diplomatului, autorii pun sub lupa unei riguroase analize acțiunea Ligii Națiunilor, explicînd nuanțat și documentat cauzele eșecului acestui prim mare forum internațional.

Apreciind că *„experiența Societății Națiunilor a oferit posibilitatea de a trage învățăminte în elaborarea actului constitutiv al unei organizații noi și fundamental diferite — Organizația Națiunilor Unite"*, autorii evocă etapele elaborării Cartei și, implicit, ale creării Organizației ce lua ființă prin aceasta, ambele născute în condițiile victoriei asupra fascismului, din hotărîrea popoarelor de a izbăvi generațiile viitoare de flagelul războiului și de a edifica o umanitate mai pașnică, mai prosperă, mai armonioasă, înscrisă ferm pe coordonatele unei cooperări benefice urmărind progresul general. Făcînd o paralelă între Pactul Ligii Națiunilor și Carta O.N.U., paralelă ce relevă că deosebirile nu țin de aspectul formal, ci de fond, A. Bolintineanu și M. Malița surprind ceea ce reprezintă însăși esența filozofiei Cartei — credința în valorile umane și în idealurile de pace, libertate și progres a popoarelor, hotărîrea de a le afirma și a le face să triumfe printr-o acțiune concertată, la care să-și aducă contribuția toți membrii comunității internaționale.

Analiza valorii, conținutului și finalității principiilor Cartei, principii fundamentale ale dreptului internațional contemporan, permite formularea unei aprecieri judicioase, de strictă actualitate, privind rolul determinant pe care observarea strictă și promovarea consecventă a acestor principii le au în asigurarea cadrului internațional optim al dezvoltării și afirmării fiecărei națiuni, ca și în statornicirea unor relații de încredere și colaborare între națiuni, a întăririi legalității internaționale.

Structura și modul de funcționare ale sistemului Națiunilor Unite sînt prezentate, de asemenea, cu remarcabilă claritate. Invocînd și prezentînd esențialul, autorii oferă un tablou în care valențele și atribuțiile fiecărui organ, organism sau instituție specializată pot fi ușor identificate.

Impunîndu-și ca metodă să nu procedeze la evaluări asupra semnificației O.N.U. pornind de la o înregistrare cantitativă și mecanică a acțiunilor ei, reușite sau nereușite, ci să aibă în vedere funcția generală a Organizației, faptul că simpla ei existență a constituit un factor care a împiedicat regresul relațiilor internaționale spre o stare de instabilitate, asemănătoare celei din preajma celui de-al doilea război mondial, A. Bolintineanu și M. Malița evită o simplă inventariere a domeniilor de acțiune și a rezultatelor. Urmărind rolul O.N.U. în colaborare pe plan politic, autorii stăruie asupra direcțiilor principale ale acțiunii și a etapelor semnificative ale abordării unor probleme nodale ca dezarmarea, securitatea internațională, decolonizarea etc. Privind cooperarea internațională ca un imperativ ce decurge din structurile complexe și interdependente ale lumii contemporane, capitolul dedicat cooperării internaționale, împlinite prin O.N.U. sau sub egida sa, prezintă temele principale ale cooperării, structurile instituționale ale cooperării economice și social-umanitare, precum și cadrul principial în care aceasta se realizează.

Capitolul „România socialistă și Organizația Națiunilor Unite" — în care sînt supuse analizei locul O.N.U. în coordonatele politicii externe a României, activitatea reprezentanților țării noastre în organele, organismele și instituțiile specializate din sistemul Națiunilor Unite, inițiativele numeroase, cu puternic ecou internațional, avansate în legătură cu dezbaterea problemelor cardinale ce reține atenția Organizației, acțiunea României pentru întărirea rolului, eficienței și autorității O.N.U., în așa fel încît aceasta să răspundă într-un mod mai corespunzător înaltelor sale responsabilități contemporane — dau cărții un evident plus de substanță.

Cît privește aprecierea perspectivelor, subscriem la aprecierea formulată de autori în finalul cărții : *„În viziunea noastră optimistă asupra viitorului, dorim să evidențiem convingerea că Organizația Națiunilor Unite, într-o atmosferă internațională de destindere și încredere între state și printr-un efort susținut pentru înfăptuirea scopurilor și principiilor Cartei, va putea contribui cu o eficiență sporită la triumful rațiunii, al regulilor de etică și de drept în relațiile dintre state, la promovarea păcii și progresului omenirii"*.

Analiza sobră, aprecierea riguros cîntărită, logica și claritatea expunerii sînt elemente ce conferă cărții semnate de A. Bolintineanu și M. Malița o largă audiență publică, fixîndu-i un loc prestigios în literatura românească dedicată relațiilor internaționale contemporane.

■

Avînd drept scop înlesnirea cunoașterii amănunțite a sistemului de organizare și funcționare al Națiunilor Unite, cel de-al doilea volum (publicat sub îngrijirea dr. doc. A. Bolintineanu, colaboratori : dr. V. Duculescu, B. Ștefănescu și D. Comorovski) pune la îndemîna cititorilor unele din documentele fundamentale ce privesc acest sistem.

Adresîndu-se marelui public, celor ce se interesează de Națiunile Unite, culegerea are o certă utilitate. „A înlesni cunoașterea directă a ceea ce se denumește sistemul Națiunilor Unite", ca scop expres al autorilor, presupunea, însă, — în opinia noastră — prezentarea tuturor verigilor sistemului ; în acest sens, de pildă, nu credem că se poate explica lipsa actelor constitutive ale unor importante instituții specializate sau organisme din sistemul Națiunilor Unite avînd un statut similar (F.M.I., I.D.A., B.I.R.D., S.F.I. și G.A.T.T.).

Considerăm, de asemenea, că nu trebuie pierdut din vedere faptul că marele public este preocupat — ceea ce ni se pare firesc — atît de structuri, cît și de rezultatele acțiunii unui sistem. Reunirea într-o viitoare ediție a acestei culegeri sau într-un alt volum a textelor principalelor instrumente internaționale elaborate de O.N.U. și instituțiile sale specializate — în măsură să reflecte activitatea acestora — ar răspunde, desigur, unui interes și unei necesități reale.

George G. POTRA